

**SPRÁVA NÁRODNÉHO PARKU POLONINY
SO SÍDLOM V STAKČÍNE**

**VYHODNOTENIE PLNENIA PLÁNU HLAVNÝCH ÚLOH
ZA ROK 2023**

Stakčín, február 2024

Obsah

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK	5
TEXTOVÁ ČASŤ	7
1.1 Identifikácia organizácie	7
1.2 Pôsobnosť a strednodobý výhľad	7
1.3 Rozpočet organizácie	8
1.4 Organizačné členenie a personálne otázky	10
CIELE A PREHLAD ICH PLNENIA	12
2.1 Konceptné a legislatívne úlohy	12
2.1.1 Zonácia národných parkov	12
2.1.2 Budovanie európskej sústavy chránených území Natura 2000	15
2.1.3 Program rozvoja vidieka Slovenskej republiky	17
2.1.5 Spracovanie a posudzovanie dokumentácie ochrany prírody	19
2.1.6 Legislatívne úlohy a iné konceptné úlohy	19
2.1.7 Rada NP Poloniny	20
2.2 Výkon štátnej ochrany prírody	21
2.2.1 Príprava odborných podkladov pre konanie orgány štátnej správy a pre iných žiadateľov	21
2.2.2 Posudzovanie vplyvov na životné prostredie	24
2.2.3 Revízie a kontroly osobitne chránených častí prírody a krajiny	25
2.2.4 Účasť v odborných komisiách	29
2.2.5 Výkon štátneho dozoru a strážnej služby, vedenie evidencie	29
2.2.6 Náhrada za obmedzenie bežného obhospodarovania	29
2.2.7 Rámcová smernica o vodách	31
2.3 Starostlivosť o osobitne chránené časti prírody a krajiny	31
2.3.1 Zabezpečenie ochrany prirodzeného druhového zloženia ekosystémov reguláciou výskytu nepôvodných druhov rastlín a živočíchov	31
2.3.2 Vykonávanie praktickej starostlivosti o nelesné biotopy a chránené druhy rastlín	32
2.3.3 Realizácia praktickej starostlivosti o chránené stromy	33
2.3.4 Realizácia praktickej starostlivosti o chránené živočíchy	33
2.3.5 Zabezpečenie starostlivosti o hendikepované živočíchy, prevádzka Chovnej stanice S-NP Poloniny	34
2.3.6. Označovanie chránených území a chránených stromov	35
2.3.7. Náhrada škôd spôsobených chránenými živočíchmi	36
2.3.8. Realizácia schválených programov starostlivosti	37
2.4 Výkon starostlivosti o lesné ekosystémy a poľovníctvo	38
2.4.1 Výkon činnosti odborného lesného hospodára, vedenie evidencie	38
2.4.2 Výkon inej lesníckej činnosti	42
2.4.3 Výkon činnosti strážnej služby (lesnej, poľovnej, rybárskej)	43
2.4.4 Lesnícka hospodárska činnosť	43
2.4.5 Iná hospodárska činnosť	44
2.4.6 Výkon práva poľovníctva	45
2.4.7 Prevádzka rybného hospodárstva	45
2.5 Monitoring, mapovanie a výskum	45
2.5.1 Mapovanie výskytu invázných a nepôvodných invázne sa správajúcich druhov	45
2.5.2 Mapovanie ohrozených a chránených druhov a biotopov	45
2.5.3 Geologický a geomorfologický prieskum významných anorganických javov a foriem	47
2.5.4 Iné vedecko-výskumné aktivity	47
2.6 Výchova a vzdelávanie, edičná činnosť a propagácia	47
2.6.1 Náučne zariadenia v prírode – zabezpečenie činnosti	47
2.6.2 Výchovno-vzdelávacie aktivity pre rôzne cieľové skupiny	48

2.6.3 Konferencie, semináre, workshopy – vrátane prípravy podujatí a zhotovenie propagačných materiálov	49
2.6.4 Iné odborné vzdelávanie.....	49
2.6.5 Edičná činnosť.....	49
2.6.6 Propagácia	50
2.6.7 Propagácia biosférických rezervácií, medzinárodných dohovorov a iniciatív.....	51
2.6.8 Spolupráca s mimovládnyimi organizáciami, samosprávami, OOCR a inými subjektami ..	51
2.7 Reporting, informatika a dokumentácia	52
2.7.1 Komplexný informačný a monitorovací systém (KIMS).....	52
2.7.2 Tvorba a aktualizácia databáz a GIS vrstiev	53
2.7.3 Príprava podkladov pre výročné správy	53
2.7.4 Tvorba odborných materiálov v oblasti informatiky a Štátny zoznam chránených území ..	53
2.7.5 Zabezpečenie prevádzky, tvorba a údržba a aktualizácia hardwarového a softwarového vybavenia.....	53
2.8 Investičné akcie, budovanie a údržba zariadení	54
2.8.1 Výstavba, rekonštrukcia a údržba objektov environmentálnej výchovy – náučné zariadenia	54
2.8.2 Oprava a údržba motorových vozidiel a modernizácia vozového parku	54
2.8.3 Rekonštrukcie a stavebná údržba objektov NP Poloniny.....	54
2.8.4 Investície do objektov S-NP Poloniny	56
2.9 Medzinárodná spolupráca.....	56
2.9.1 Plnenie úloh vyplývajúcich z členstva SR v Rade Európy – Realizácia opatrení vyplývajúcich z udelenia Európskeho diplomu pre NP Poloniny	56
2.9.2. Plnenie úloh vyplývajúcich z Dohovoru o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva.....	56
2.9.3 Plnenie úloh vyplývajúcich z Karpatského dohovoru.....	57
2.9.4 Realizácia programov UNESCO – Program „Človek a biosféra (Man and Biosphere - MAB)“	57
2.9.5 Bilaterálna spolupráca s organizáciami ochrany prírody a krajiny v susedných a ostatných krajinách	57
2.9.6 Plnenie úloh Komisie pre cezhraničnú spoluprácu	58
2.10 Príprava a realizácia projektov	58
2.10.1 Technická asistencia pre projekty	58
2.10.2 Realizácia ukončených projektov OP KŽP v rámci udržateľnosti: Karpatské bukové pralesy, PBOL pilot 2.	64
2.10.3 Realizácia postprojektových aktivít ukončených projektov vyplývajúcich zo zmluvných záväzkov s donormi (nórsky projekt, švajčiarsky projekt).....	65
2.10.4 Bukové lesy svetového dedičstva (BEECH POWER).....	65
2.10.5 OPKŽP – Starostlivosť o územie v správe NP Poloniny (kód projektu: NFP310010CPZ7)66	
2.10.6 OPKŽP – Realizácia opatrení programov starostlivosti o veľké šelmy na Slovensku (kód projektu: 3100011L489).....	67
2.10.7 OPKŽP – Realizácia vybraných aktivít Programu starostlivosti o Národný park Poloniny (kód projektu: 310011ANV5)	67
2.10.8 MIRRI – rekonštrukcia horskej chaty a doplnenie mobiliára na lokalite Grófske chyžky (kód projektu: NFP302070CTA7).....	67
2.10.9 MIRRI – Udržiavacie a rekonštrukčné práce – Terénna stanica Osadné (kód projektu: NFP302070CSZ4)	68
2.10.10 MIRRI – Zníženie energetickej náročnosti budovy a opatrenia na zmiernenie a prispôsobenie nepriaznivým dôsledkom zmeny klímy, Informačné stredisko Nová Sedlica (kód projektu: NFP302070CTB).....	68
2.10.11 Plán obnovy a odolnosti – NP Poloniny: Revitalizácia terénnej stanice s pôvodných architektonických prvkov (kód projektu: 05101000021).....	69

2.10.12 Zelený vzdelávací fond, Žiadosť o poskytnutie podpory formou dotácie z environmentálneho fondu na rok 2023 – „Pestrý svet Polonín“.....	69
2.10.13 Plán obnovy a odolnosti NP Poloniny: výkup pozemkov.....	69
2.11 Iné úlohy.....	70
2.11.1 Prevádzkový a ekonomický servis	70
2.11.2 Správa pozemkov v chránených územiach, ktoré sú v správe S-NP Poloniny.....	70
2.11.3 Majetkovo-právne vysporiadanie pozemkov ako majetku štátu.....	71
2.11.4 Riadenie a manažment pracoviska	74
2.11.5 Vyhodnotenie plánu hlavných úloh za rok 2023 a vypracovanie plánu hlavných úloh na rok 2024.....	74

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

ASCHÚS – Asociáciou strážcov chránených území Slovenska
BR – Biosférická rezervácia
CNPA – Karpatská sústava chránených území
ConnectGREEN – medzinárodný projekt v rámci Dunajského nadnárodného programu
EK – Európska komisia
EÚ – Európska únia
EUROBATS – Dohoda o ochrane netopierov v Európe
EUROPARC Federation – Federácia EUROPARC, medzinárodná organizácia združujúca Európske chránené územia
CHA – chránený areál
CHKO – chránená krajinná oblasť
CHVÚ – chránené vtáčie územie
CHÚ – chránené územie
INTERREG – Program cezhraničnej spolupráce
INTERREG Stredná Európa - Program cezhraničnej spolupráce v Strednej Európe
IUCN – Medzinárodná únia na ochranu prírody a prírodných zdrojov
LPM Ulič – Lesopoľnohospodársky majetok Ulič, š. p.
MaB – Program Človek a biosféra
MBR – Medzinárodná biosférická rezervácia
MCHÚ – maloplošné chránené územia
MPaRV SR – Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
MZVaEZ SR – Ministerstvo zahraničných vecí a Európskych záležitostí SR
MŽP SR – Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Natura 2000 – Európska sústava chránených území
NP – Národný park
NCH – náučný chodník
NP – národný park
NPP – národná prírodná pamiatka
NPR – národná prírodná rezervácia
OCHČPaK – osobitne chránené časti prírody a krajiny
OP KŽP – Operačný program Kvalita životného prostredia
OZ – Občianske združenie
PD – Projektová dokumentácia
PO – Program ochrany
PP – Prírodná pamiatka
PR – Prírodná rezervácia
PPA – Pôdohospodárska platobná agentúra
PR – prírodná rezervácia
PS – Program starostlivosti
PSoL – Program starostlivosti o les
PZ – Program záchrany
Realizácia HAP - realizácia hlavných aktivít projektu
RO – riadiaci orgán
SAV – Slovenská akadémia vied
SAŽP – Slovenská agentúra životného prostredia
SIŽP – Slovenská inšpekcia životného prostredia
S-NP Poloniny – Správa Národného parku Poloniny so sídlom v Stakčíne
SOS/Birdlife Slovakia – Slovenská ornitologická spoločnosť / Birdlife Slovensko
SV – Slovenský výbor
SVP – Slovenský vodohospodársky podnik
ŠGÚDŠ – Štátny geologický ústav Dinonýza Štúra
ŠOP SR – Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky (R ŠOP SR – Riaditeľstvo ŠOP SR)

ÚEV – územie Európskeho významu
UIS – Medzinárodná speleologická únia
UNPP – Užanský národný prírodný park
UNESCO – Organizácia Spojených národov pre vzdelávanie, vedu a kultúru
ÚGKK – Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky ÚRZVNLS – Únia regionálnych združení vlastníkov neštátnych lesov Slovenska
VCHÚ – veľkoplošné chránené územia
WCPA – Svetová komisia pre chránené územia
Wetland International – Medzinárodná asociácia pre ochranu mokradí

TEXTOVÁ ČASŤ

1.1 Identifikácia organizácie

Zriaďovateľ: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

Názov organizácie: Správa Národného parku Poloniny so sídlom v Stakčíne

Štatutár: Ing. Martina Vlasáková, riaditeľ

Sídlo organizácie: Stakčín, ul. Mieru 193

Logo organizácie: Dodatok č. 1 k Osvedčeniu Úradu priemyselného vlastníctva SR Banská Bystrica č. 249627 zo dňa 10.8.2022

IČO: 54435480

Forma hospodárenia: príspevková organizácia

Dátum zriadenia organizácie: 31. marec 2022

Kontakt na organizáciu: tel. + 421 577 62 44 24, poloniny@nppoloniny.sk

1.2 Pôsobnosť a strednodobý výhľad

Správa Národného parku Poloniny so sídlom v Stakčíne (ďalej „S-NP Poloniny“) bola zriadená zákonom č. 6/2022 zo 14. decembra 2021, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, s účinnosťou od 31. marca 2022.

Predmet činnosti organizácie podrobnejšie upravuje Štatút Správy Národného parku Poloniny so sídlom v Stakčíne vydaný rozhodnutím ministra životného prostredia SR zo 17. marca 2022 č. 19/2022-1.11.1. Štatút S-NP Poloniny stanovuje hranice územnej pôsobnosti organizácie na okres Snina, okrem časti spadajúcej do územnej pôsobnosti Štátnej ochrany prírody SR Banská Bystrica (Chránená krajinná oblasť Vihorlat a Chránená krajinná oblasť Východné Karpaty).

S-NP Poloniny je odborná organizácia ochrany prírody v priamom riadení Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky (MŽP SR) zameraná na zabezpečovanie odbornej činnosti pre výkon štátnej ochrany prírody a krajiny podľa ustanovení zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 543/2002 Z. z.“).

K základným činnostiam S-NP Poloniny patrí zabezpečovanie všeobecnej a osobitnej územnej ochrany prírody a krajiny, druhovej ochrany živočíchov, rastlín, nerastov a skamenelín, ochrany drevín a praktickej starostlivosti o osobitne chránené časti prírody a krajiny, tvorba dokumentácie ochrany prírody. Plní tiež úlohy v oblasti výchovy, vzdelávania, propagácie, edičnej činnosti a na úseku medzinárodnej spolupráce.

1.3 Rozpočet organizácie

■ Príjmy

S-NP Poloniny mala podľa kontraktu uzavretého s MŽP SR na rok 2023 v záväznom rozpise ukazovateľov schváleného rozpočtu z kapitoly MŽP SR rozpísané finančné prostriedky v celkovej výške **235 892 EUR**, program 075, prvok 0750501, trieda 05.4.0., zdroj 111, z toho bežný transfer 235 892 EUR a kapitálový transfer 0 EUR.

Rozpočtovým opatrením č. 1/2023 boli upravené záväzné ukazovatele o sumu **225 000 EUR** na zdroji financovania 111. Rozpočtové prostriedky boli určené na zabezpečenie plnenia úloh.

Celkový príspevok zriaďovateľa v roku 2023 predstavoval sumu **460 892 EUR**.

V zmysle zmluvy o poskytnutí finančných prostriedkov z Environmentálneho fondu boli S-NP Poloniny poskytnuté prostriedky vo výške **644 908 EUR** na zdroji financovania 11H, z toho bežný transfer 514 908 EUR a kapitálový transfer 130 000 EUR.

Ďalší zdroj financovania výdavkov predstavovali vlastné príjmy – **zdroj 46 (HČ) a 42 (PČ)**. Prehľad vlastných príjmov S-NP Poloniny podľa jednotlivých položiek rozpočtovej klasifikácie zobrazuje tabuľka č. 1.

Tab. č. 1: Prehľad vlastných príjmov S-NP Poloniny

Položka	Názov položky	Skutočnosť k 31.12.2023 (v EUR)
212 002	Príjmy z prenajatých pozemkov	5 778,61
223 001	Príjmy za predaj výrobkov, tovarov a služieb / HČ*	100 311,68
223 001	Príjmy za predaj výrobkov, tovarov a služieb / PČ**	37 318,28
311	Granty	155 600,00
Spolu - príjmy zo zdroja 46 (HČ) a 42 (PČ)		299 008,57

*hlavná činnosť **podnikateľská činnosť

Pozn.: v zmysle usmernenia odboru riadenia NP MŽP SR zo dňa 5.4.2023 k vymedzeniu hlavných činností a podnikateľských činností správ národných parkov od 13.4.2023 sa všetky činnosti a úlohy, ktoré S-NP Poloniny vykonáva v zmysle Štatútu nepovažujú za podnikateľskú činnosť, aj napriek tomu, že ich má S-NP Poloniny uvedené taktiež v Osvedčení o živnostenskom oprávnení.

Prehľad ostatných príjmov S-NP Poloniny v roku 2023 podľa zdroja financovania uvádzame v tabuľke č. 2:

Tab. č. 2: Ostatné príjmy S-NP Poloniny v roku 2023

Zdroj	Názov položky	Suma (v EUR)
3AB1	Kohézny fond – prostriedky EÚ (3. program. obdobie 2014-2020)	296 928,27
1AB2	Kohézny fond – spolufinancovanie zo ŠR	52 399,10
3P01	Plán obnovy a odolnosti	1 323 747,00
Spolu - ostatné príjmy		1 673 074,37

Celkové príjmy S-NP Poloniny od 1.1.2023 do 31.12.2023 predstavujú sumu **3 077 882,94 Eur**.

■ Výdavky

Prehľad jednotlivých výdavkov čerpaných zo zdroja 111 podľa rozpočtových položiek uvádzame v tabuľke č. 3:

Tab. č. 3: Prehľad jednotlivých výdavkov čerpaných zo zdroja 111

Zdroj	Položka	Názov	Suma (v EUR)
111	610	Mzdy, platy, služob. príjmy a ostatné osobné vyrovnania	291 138,64
	620	Poistné a príspevok zamestnávateľa do poisťovní	72 489,67
	630	Tovary a služby	63 910,41
	640	Bežné transfery	15 934,08
	710	Obstarávanie kapitálových aktív	0
Spolu – výdavky zo zdroja 111			443 472,80

Vlastné zdroje, ktorých podstatnú časť tvoria príjmy za predaj výrobkov, tovarov a služieb – príjem z predaja drevnej hmoty, príjmy za ubytovacie služby, odborné stanoviská a posudky, ktoré sa používajú na úhradu nákladov súvisiacich so zabezpečením činností a úloh správy národného parku.

Tab. č. 4: Prehľad čerpania vlastných zdrojov podľa položiek (HČ)

Zdroj	Položka	Názov	Suma EUR
46	610	Mzdy, platy, služobné príjmy a ostat. osobné vyrovnania	56 578,33
	620	Poistné a príspevok zamestn.do poisťovní	23 950,06
	630	Tovary a služby	48 710,37
	640	Bežné transfery	2 864,51
	600	Bežné výdavky	132 103,27
	710	Obstarávanie kapitálových aktív	128 246,34
Spolu – výdavky zo zdroja 46			260 349,61

Tab. č. 5: Prehľad čerpania vlastných zdrojov podľa položiek (PČ)

Zdroj	Položka	Názov	Suma (v EUR)
42	630	Tovary a služby	33 149,14
Spolu – výdavky zo zdroja 42			33 149,14

Tab. č. 6: Prehľad ostatných výdavkov podľa zdroja financovania

Zdroj	Položka	Názov	Suma (v EUR)
3AB1	610	Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania	101 040,42
	620	Poistné a príspevok zamestnávateľa do poisťovní	34 706,17
	630	Tovary a služby	5 121,68
	640	Bežné transfery	0
	600	Bežné výdavky - spolu	140 868,27
	700	Kapitálové výdavky	156 060,00
1AB2	610	Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania	17 830,68
	620	Poistné a príspevok zamestnávateľa do poisťovní	6 124,60
	630	Tovary a služby	903,82
	640	Bežné transfery	0
	600	Bežné výdavky - spolu	24 859,10
	700	Kapitálové výdavky	27 540,00
131M	610	Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania	0
	620	Poistné a príspevok zamestnávateľa do poisťovní	49 112,32
	630	Tovary a služby	364 860,64
	640	Bežné transfery	8 260,91

Zdroj	Položka	Názov	Suma (v EUR)
	600	Bežné výdavky - spolu	422 233,87
	700	Kapitálové výdavky	121 360,00
11H	610	Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania	124 324,72
	620	Poistné a príspevok zamestnávateľa do poisťovní	47 407,28
	630	Tovary a služby	159 100,43
	640	Bežné transfery	6 908,59
	600	Bežné výdavky - spolu	337 741,02
	700	Kapitálové výdavky	10 026,13
3P01	700	Kapitálové výdavky	1 323 747,00
Spolu – výdavky z iných zdrojov			2 564 435,39

Príjmy z Kohézneho fondu – zdroj **3AB1, 1AB2** - boli použité na úhradu výdavkov súvisiacich s plnením úloh OPKŽP.

Bežné výdavky uhradené zo zdroja **131M** vo výške **422 233,87 Eur** predstavujú nevyčerpané finančné prostriedky z roku 2022. **Kapitálové výdavky vo výške 121 360 Eur** tvorí čerpanie finančných prostriedkov pridelených RO č. 6/2022 – kapitálové výdavky (150 000 Eur).

Finančné prostriedky z Environmentálneho fondu – zdroj **11H** boli použité na krytie personálnych a prevádzkových nákladov, nákladov na obstaranie tovarov a služieb, ako aj na krytie nákladov investičného charakteru v súlade so zmluvou č. 232066 08U02.

Celkové výdavky hrazené v roku 2023 zo zdroja **3P01** predstavujú sumu 1 323 747 Eur. Ide o finančné prostriedky určené na kúpu pozemkov v chránených územiach podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a boli rozpočtované v rámci prostriedkov Plánu obnovy a odolnosti.

1.4 Organizačné členenie a personálne otázky

S-NP Poloniny sa v roku 2023 na úseku personálnej práce a odmeňovania zamestnancov riadila ustanoveniami zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov a zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov.

S-NP Poloniny sa organizačne člení na odbory, oddelenia a ochranné obvody. Odbor sa môže členiť na oddelenia. Oddelenia a ochranné obvody sú spravidla začlenené do odboru.

S-NP Poloniny tvoria odbory a oddelenia:

1. Kancelária riaditeľa
2. Odbor ochrany prírody a krajiny
3. Odbor starostlivosti o ekosystémy
4. Odbor vonkajších vzťahov
  - 4.1 Oddelenie cestovného ruchu, marketingu a envirovýchovy
  - 4.2 Oddelenie stráže prírody a podpory rekreácie
5. Odbor ekonomiky,

Ochranné obvody sú územné vykonávacie jednotky v pôsobnosti S-NP Poloniny. Ochranné obvody sa môžu členiť na ochranné úseky. Jedná sa o osobitné organizačné útvary, ktoré sú začlenené do Odboru starostlivosti o ekosystémy. Územné vymedzenie ochranných obvodov a ochranných úsekov určuje riaditeľ S-NP Poloniny príkazom riaditeľa.

Organizácia S-NP Poloniny má nasledovné pracoviská:

- a) riaditeľstvo S-NP Poloniny - so sídlom na Ul. mieru 193, 067 61 Stakčín,
- b) vysunuté pracovisko v Stakčine (Ochranný obvod Havešová – Udava) - Parková 292/1, 067 61 Stakčín,

- c) vysunuté pracovisko v Novej Sedlici (Ochranný obvod Stučica – Rožok) - č. d. 174, 067 68 Nová Sedlica.

Limit počtu zamestnancov stanovený MŽP SR pre rok 2023: kmeňoví zamestnanci **42**.

V priebehu roku 2023 pracovný pomer ukončili 2 zamestnanci a nový pracovný pomer sme uzavreli so 4 zamestnancami.

Priemerný evidenčný počet zamestnancov vo fyzických osobách za rok 2023: **33,667**.

Evidenčný počet zamestnancov vo fyzických osobách k 31.12.2023: **34**.

K 31.12.2023 bol stav nasledovný:

Tab. č. 7: Počet zamestnancov S-NP Poloniny

Celkom	Počet žien	Počet mužov
34	11	23

Tab. č. 8: Počet zamestnancov v organizačných útvaroch

Riaditeľstvo Stakčín – Ulica mieru 193	Parková ul., Stakčín	Nová Sedlica
14	12	8

Tab. č. 9: Vzdelanostná štruktúra

VŠ vzdelanie tretieho stupňa	VŠ vzdelanie druhého stupňa	VŠ vzdelanie prvého stupňa	Vyššie odborné vzdelanie	Úplné stredné vzdelanie	Stredné vzdelanie	Základné vzdelanie
1	13	0	0	15	5	0

Práva a povinnosti zamestnancov dohodnutých v pracovných zmluvách sa v roku 2023 riadili Kolektívnou zmluvou na rok 2023, ktorú podpísal:

- Slovenský odborový zväz VS a kultúry, Odborový zväz baní, geológie a naftového priemyslu so sídlom v Spišskej Novej Vsi, v mene ktorého konal Ing. Marián Vaľo, predseda Podnikového výboru pri ŠOP SR,
- Odborový zväz pracovníkov poľnohospodárstva na Slovensku so sídlom v Stakčine, Ulica mieru 193, 067 61 Stakčín, v mene ktorého konal Ing. Lukáš Komarc, predseda Závodného výboru ZO OZ pracovníkov poľnohospodárstva na Slovensku pri Správe NP Poloniny.

CIELE A PREHL'AD ICH PLNENIA

2.1 Konceptné a legislatívne úlohy

2.1.1 Zonácia národných parkov

S-NP Poloniny pripravila v roku 2022 návrhy dvoch dokumentov, ktoré obstaralo Ministerstvo životného prostredia SR:

a) **Projekt ochrany Národného parku Poloniny a jeho ochranného pásma** (ďalej len „zámer“), ktorý je zverejnený na

<https://nppoloniny.sopsr.sk/projekt-ochrany/>

alebo

<https://www.mediafire.com/file/55wchnd8f6iush2/Zonacia+NP+Poloniny.zip/file>

(zip súbor, kde sú všetky súbory pohromade a formát máp A3 a B0)

a

b) **návrh Programu starostlivosti o Národný park Poloniny a jeho ochranné pásmo na roky 2023 – 2032** (ďalej len „návrh program starostlivosti“), ktorý je zverejnený na

<https://nppoloniny.sopsr.sk/program-starostlivosti/>

alebo

https://www.mediafire.com/file/bk6ymfz3kxvqdd8/Program+starostlivosti+o+NP+Poloniny+na+roky+2023_2032.zip/file

(zip súbor, kde sú všetky súbory pohromade a formát máp A3 a B0).

Pretože je dotknutý väčší počet vlastníkov pozemkov a ich pobyt nie je známy, bolo oznámenie doručené dňa 15.12.2022 verejnou vyhláškou Okresného úradu Prešov v sídle kraja podľa postupu v zmysle platných zákonov. [Verejná vyhláška – Zámer vyhlásenia zón NP Poloniny a zmeny jeho hraníc a ochranného pásma a návrh programu starostlivosti](#)

Zonácia NP Poloniny je súčasťou dokončenia procesu tzv. reformy národných parkov. Od 1. apríla 2022 sa správa štátnych pozemkov v 4. a 5. stupni ochrany s výmerou 8 331 ha v NP Poloniny presunula na S-NP Poloniny. Prechod správy ostatných pozemkov v území národného parku vo vlastníctve štátu v 3., 4. a 5. stupni ochrany je podmienený zonáciou. Bude to znamenať dokončenie začatého a neukončeného procesu reformy.

Zonácia umožní jednotne spravovať štátne pozemky v národnom parku na to logicky primeranou organizáciou, správou národného parku. Týmto krokom bude umožnené výrazné systémové zlepšenie starostlivosti o našu prírodu – naše spoločné národné prírodné bohatstvo a zároveň dedičstvo pre budúce generácie. Zároveň cieľom reformy je rozvoj národných parkov a vyššia úroveň kvality života obyvateľov v dotknutých regiónoch. Praktické skúsenosti zo zahraničia dokazujú, že národné parky s jednotnou správou, spravované organizáciou ochrany prírody, sú jednoznačným prínosom pre celé územie vrátane miestneho obyvateľstva.

Zonácia rieši zároveň ochranu lesov, ktoré patria do svetového dedičstva UNESCO, a teda ochranu územia medzinárodného významu podľa § 28b ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z.

Základné čísla zonácie:

Na základe zohľadnenia stavu biotopov, povahy prírodných hodnôt, cieľov ochrany a taktiež z dôvodu zabezpečenia celistvosti zón územia S-NP Poloniny pripravila návrh zonácie, v rámci ktorého je:

- zvýšená celková výmera národného parku a to z 29 805,05 ha na 30 548,94 ha (k navýšeniu došlo kvôli oprave chyby z minulosti, kedy nebola vo vyhlasovacom predpise NP do výpočtu výmery zahrnutá jedna väčšia parcela, i keď v mape a opise hranice NP uvedená bola, taktiež k výmere pribudlo územie Prírodnej rezervácie Rydošová, k. ú. Osadné – pôvodne v kompetencii CHKO Východné Karpaty),
- znížená výmera ochranného pásma národného parku a to z 10 973,28 ha na 10 755,45 ha

Návrh zonácie vymedzuje:

- ZÓNA A – 5. stupeň ochrany na 14 095,63 ha (46,14 %),
- ZÓNA B – 4. stupeň ochrany na 3 077,24 ha (10,07 %),
- ZÓNA C – 3. stupeň ochrany na 13 375,06 ha (43,79 %)
- a ochranné pásmo (OP) s 2. stupňom na 10 755,45 ha, v ktorom ležia obce, rovnako ako v súčasnosti, stav a režim fungovania sa nemení.

Tab. č. 10: Prehľad výmer podľa stupňov ochrany v NP Poloniny

	Stav od vyhlásenia NP Poloniny (od 1.10.1997)		Stav podľa zverejneného zámeru (od 15.12. 2022)	
	Výmera v ha	Podiel v %	Výmera v ha	Podiel v %
5. stupeň ochrany	3 358,80	11,76	14 95,63	46,14
4. stupeň ochrany	761,83	2,55	3 077,24	10,07
3. stupeň ochrany	25 684,42	86,14	13 375,06	43,79
Spolu	29 805,05	100,00	30 548,94	100,00
Ochranné pásmo	10 973,28		10 755,45	

Princípy zonácie NP Poloniny

1. Zvýšenie stupňa ochrany prírody je navrhované len na štátnych pozemkoch (jediná výnimka je uvedená v bode 2.).
2. Na súkromných pozemkoch je navrhované zachovanie súčasného stavu (STATUS QUO). Celková výmera pozemkov v neštátnom vlastníctve, kde dôjde k zvýšeniu stupňov je 47 ha, kde prebehli alebo začali a prebiehajú rokovania o zhode s vlastníkmi (ide o 3 subjekty), bude to s ich súhlasom a patrí im za to s nimi dohodnutá kompenzácia. Sčasti sa zvýši stupeň ochrany pri NPR Havešová (kat. úz. Stakčínska Roztoka) a NPR Rožok (kat. úz. Ulič a Uličské Krivé), kde sa rieši ochrana nárazníkovej zóny lokality svetového dedičstva (vyplyva to z uznesenia vlády SR č. 508/2019 zo 14.10.2019).
3. Zonácia rieši zároveň ochranu lesov, ktoré sú súčasťou jadrovej zóny lokality svetového dedičstva UNESCO, preto dochádza k pričleneniu územia PR Rydošová (v súčasnosti súčasť CHKO Východné Karpaty) k územiu národného parku. Týmto dôjde k zjednoteniu správy lokality UNESCO.
4. Zonácia vychádza v ústrety energetickej kríze, preto je v rámci nej vyčlenená zóna na zásobovanie obcí v regióne NP Poloniny palivovým drevom. Na zásobovanie palivovým drevom v rámci NP Poloniny budú slúžiť lesné pozemky v rámci zón B, C a v jeho ochrannom pásme s potencionálnou výmerou:
  - v zóne B – 2 946,22 ha, z toho 2 602,98 ha v štátnom vlastníctve,
  - v zóne C – 11 169,98 ha, z toho 509,05 ha v štátnom vlastníctve,
  - a tiež v ochrannom pásme NP – 5 529,09 ha, z toho 2 286,31 ha v štátnom vlastníctve.

Od začiatku lesohospodárskej činnosti S-NP Poloniny za obdobie troch mesiacov bolo miestnym obyvateľom v obciach NP Poloniny dodaných takmer 950 m³ palivového dreva, vrátane deputátneho dreva, čo predstavuje viac ako 100 domácností. V tejto činnosti pokračujeme a budeme pokračovať aj po schválení zonácie na základe zoznamu záujemcov, ktorý evidujeme.

5. V území NP Poloniny boli v rámci zonácie vymedzené lúky a pasienky, na ktorých bude prebiehať obhospodarovanie alebo manažment. Obhospodarovanie a manažment lúk a pasienkov s cieľom zabránenia zarastaniu lesom – odstraňovanie náletových drevín, kosenie, pasenie sú potrebné pre zachovanie vzácných lúčnych biotopov a rastlinných druhov, ktoré sú významným obohatením biodiverzity národného parku a vzhľadu krajiny.

Prevažná väčšina lúk a pasienkov bola vylišená v navrhovanom 3. a 4. stupni ochrany, kde tento stupeň ochrany manažment umožňuje. Niektoré lúky boli zahrnuté aj do 5. stupňa ochrany v rámci zóny A, pretože ich praktické vylišovanie v teréne by bolo práčne a zbytočné, keďže ide o výmerovo malé pozemky (ostatné lesné plochy v lesných porastoch). Na týchto lúčkach bude podľa ich hodnoty a stavu zarastenia tiež umožnený manažment.

6. Vyhradzujú sa lokality pre voľný pohyb a zber lesných plodov v 5. stupni ochrany v okolí obcí. Rešpektujeme, že mnohí hubári patria medzi najväčších milovníkov prírody a miestni obyvatelia majú svoje obľúbené miesta, ktoré dlhodobo navštevujú.
7. Možnosť turistiky a pohybu turistov budú zachované. K zvýšeniu ochrany z 2. stupňa, v ktorom je voľný pohyb turistov, na 3. resp. 4. stupeň ochrany dôjde len na výmere 1,9506 ha (v rámci tých 47 ha spomínaných v komentári pri bode č. 2). Je to mimo frekventovaných turistických lokalít. Čiže aj z tohto hľadiska k výraznému obmedzeniu nedôjde.
8. Riešené boli aj odhady náhrad za obmedzenie bežného obhospodarovania, ktoré sú vyčíslené v dokumentácii ochrany prírody, či predpokladané úbytky daní v prípade zmeny kategórie lesa.

MŽP SR pripravilo pre obce v národných parkoch dotačnú schému z Environmentálneho fondu pre Oblasť: Ochrana a starostlivosť o životné prostredie na území národných parkov (NP), ktorá im má poskytnúť kompenzáciu, resp. finančnú podporu formou dotácie za lesy osobitného určenia (<https://envirofond.sk/ochrana-a-starostlivost-o-zivotne-prostredie-na-uzemi-narodnych-parkov-oblast-np/>). Za oprávnených žiadateľov sú považované všetky obce, ktoré prešli zmenou kategorizácie hospodárskych lesov na lesy osobitného určenia, teda majú v k. ú. vyhlásené lesy osobitného určenia. V rámci NP Poloniny môže o podporu v súčasnosti žiadať **11 obcí**: Hostovice, Kalná Roztoka, Nová Sedlica, Osadné, Runina, Ruský Potok, Stakčín, Stakčínska Roztoka, Ulič, Uličské Krivé a Zboj.

K zverejnenému návrhu zonácie NP Poloniny a k návrhu PS o NP Poloniny bolo na OÚ Prešov doručených takmer 4 000 pripomienok prostredníctvom 602 doručených písomných podaní, z toho 537 fyzických osôb - vlastníkov (väčšina pripomienok bola identická, čo do formy, tak aj obsahu);

OÚ Prešov ich prerokovanie rozdelil a konali sa v termínoch 04.04.2023 s Lesmi SR, š.p., 24.04.2023 s urbárom Ulič a subjektmi z Uličskej doliny a 25.04.2023 so starostami dotknutých obcí; 22. a 23.05.2023 v Snine so zástupcami urbárov a pre fyzické osoby; následne (toto rokovanie bolo bez účasti MŽP SR) 21.06.2023 rokovanie so zástupcami poľovníckych združení a s verejnosťou. LESY SR, š. p. plne rešpektovali vládou schválené hranice lokality UNESCO a požiadali o podrobnejšie mapové podklady. Konštruktívne bolo aj rokovanie so zástupcami niektorých obcí, ktoré vzniesli konkrétne požiadavky a diskusia sa viedla o tom, do akej miery môžu byť splnené.

Dňa 18.05.2023 bola na MŽP SR doručená petícia proti zonácii NP Poloniny, 10.07.2023 sa konalo na pôde MŽP SR stretnutie so zástupcami petičného výboru, odpoveď z MŽP SR bola zverejnená 10.08.2023 - je dostupná na https://www.minzp.sk/files/4_peticia-za-odmietnutie-zameru-vyhlasit-zony-np-poloniny.pdf;

Na rokovaní so zástupcami petičného výboru bolo dohodnuté, že S-NP Poloniny zvolá ďalšie pracovné stretnutia s jednotlivými obcami, na ktorých bude možnosť podrobne prediskutovať témy týkajúce sa ich katastrálnych území, vznesené pripomienky a možné riešenia. Tieto rokovania sa konali na obecných úradoch Ruský Potok - 20.07.2023 za prítomnosti zástupcov Pozemkového spoločenstva Ruský Potok; Kolbasov - 20.07.2023 za prítomnosti zástupcov Pozemkového spoločenstva Kolbasov; Zboj - 21.07.2023 a Ulič - 21.07.2023 za prítomnosti Pozemkového spoločenstva Ulič, Osadné 27.07.2023 - za prítomnosti

zástupcov Pozemkového spoločenstva Osadné; Hostovice – 27.07.2023; Nová Sedlica a Topoľa – 04.08.2023; Kalná Roztoka a Klenová – 11.08.2023; Parihuzovce – 16.08.2023; Pčoliné – 17.08.2023; Runina – 26.08.2023 s účasťou zástupcov pozemkového spoločenstva Runina.

Starostovia obcí vzniesli tieto zásadné požiadavky:

- doriešiť zásobovanie obcí palivovým drevom, požadujú znížiť podiel zóny A o viac ako 10 % z výmery prezentovanej v alternatívnom návrhu; rovnako požadujú znížiť podiel zóny B;
- doriešiť „výpadky“ podielových daní z lesných pozemkov v dôsledku ich prechodu na lesy osobitného určenia, obce žiadajú priame platby, pretože nemajú kapacity/nechcú podávať projekty cez Envirofond, keďže na prevádzku potrebujú stály príjem a výpadok daní je pre nich likvidačný;
- generálnu výnimku na lov v bezzásahovej zóne A na lov poľovnej zveri v 5. stupni ochrany pre všetky poľovné združenia a spoločnosti do času skončenia nájomných zmlúv, najneskôr však do 31.12.2032;
- doriešiť náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania v navrhovanej zóne A, B, ale aj C;
- zabezpečiť obyvateľom obce, ktorí majú trvalý pobyt v obci voľný vstup a pohyb, taktiež zber lesných plodov vo všetkých zónach, resp. stupňoch ochrany;
- znížiť stupeň ochrany z 3. stupňa na 2. stupeň na pozemkoch v k. ú. obci v PHO VN Starina.

Vzhľadom na charakter týchto požiadaviek, S-NP Poloniny v rámci svojich kompetencií nedokáže z úrovne podriadenej rezortnej organizácie zabezpečiť a zahrnúť všetky tieto vznesené požiadavky do súčasného návrhu zonácie. Riešenie tejto problematiky si vyžaduje rokovania na rezortnej úrovni medzi viacerými ministerstvami a S-NP Poloniny ako ďalší postup navrhuje spoločné vypracovania nového návrhu zonácie na základe spoločnej dohody s miestnymi aktérmi a mimorezortnými organizáciami.

2.1.2 Budovanie európskej sústavy chránených území Natura 2000

Takmer celé územie NP Poloniny je súčasťou európskej sústavy chránených území Natura 2000, ktorú tvoria územia európskeho významu (SKUEV) a chránené vtáčie územia (SKCHVU).

V územnej pôsobnosti S-NP Poloniny sa nachádza 6 území európskeho významu. Vo vlastnom území NP Poloniny a jeho ochrannom pásme sa nachádzajú SKUEV0229 Bukovské vrchy, SKUEV0210 Stinská, SKUEV0234 Ulička a SKUEV4088 Lúky za Karcabou. V území voľnej krajiny v územnej pôsobnosti S-NP Poloniny sa nachádzajú SKUEV0063 Ublianka a SKUEV4089 Za Skorami.

Územie NP Poloniny sa celou výmerou prekrýva s Chráneným vtáčim územím Bukovské vrchy (SKCHVU002) a do územia voľnej krajiny v územnej pôsobnosti zasahuje časť Chráneného vtáčieho územia (SKCHVU011) Laborecká vrchovina

Uznesením vlády č. 543 z 18. októbra 2023 vláda SR schválila nariadenie vlády, ktorým sa ustanovuje národný zoznam území európskeho významu. Toto tzv. konsolidované znenie národného zoznamu území európskeho významu obsahuje všetky ÚEV schválené vládou SR od roku 2004 v jednotnom formáte, vrátane máp.

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 451/2023 Z. z., ktorým sa ustanovuje národný zoznam území európskeho významu, nadobudlo účinnosť 1. januára 2024.

Schváleniu konsolidovaného znenia predchádzalo prerokovanie s dotknutými vlastníckymi pozemkami o zaradení vybraných parciel do lokality SKUEV0229 Bukovské vrchy a o návrhu zvýšenia stupňa niektorých jeho parciel, ktoré sa uskutočnilo dňa 25.04.2023 v Stakčíne a prerokovanie o zaradení vybraných parciel do lokality SKUEV0210 Stinská a o návrhu zvýšenia stupňa niektorých jeho parciel, ktoré sa uskutočnilo dňa 24.04.2023 v Uliči.

Výmera a stupeň ochrany v uvedených územiach európskeho významu je nasledovný:

- SKUEV0229 Bukovské vrchy s výmerou 29 248,74 ha a ustanoveným 3., 4. a 5. stupňom ochrany;
- SKUEV0210 Stinská s výmerou 1 551,39 ha a ustanoveným 3., 4. a 5. stupňom ochrany;
- SKUEV0234 Ulička s výmerou 102,77 ha a ustanoveným 2. a 5. stupňom ochrany;
- SKUEV4088 Lúky za Karcabou s výmerou 197,00 ha a ustanoveným 2. stupňom ochrany;
- SKUEV0063 Ublianka s výmerou 24,92 ha a ustanoveným 2. stupňom ochrany;
- SKUEV4089 Za Skorami s výmerou 7,04 ha a ustanoveným 2. stupňom ochrany;
- SKCHVU002 Bukovské vrchy s výmerou 40 932,42 ha, na území ktorého platí 2., 3., 4. a 5. stupeň ochrany;

Chránené vtáacie územie Bukovské vrchy bolo vyhlásené vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 25/2008 Z. z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáacie územie Bukovské vrchy.

Chránené vtáacie územie Laborecká vrchovina bolo vyhlásené vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 438/2009 Z. z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáacie územie Laborecká vrchovina. Na tejto časti CHVÚ Laborecká vrchovina platí prvý stupeň ochrany a spravujúcou organizáciou nie je S-NP Poloniny, ale ŠOP SR - Správa CHKO Východné Karpaty v Medzilaborciach, ktorá sa v vyjadruje v správnych konaniach k záujmom ochrany prírody a krajiny vo vzťahu k CHVÚ.

S-NP Poloniny v roku 2023 vypracovala odborné podklady za účelom zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovaných druhov vtákov v CHVÚ Bukovské vrchy. V JPRL v PSoL pre LC Lesy na LHC Starina s predpisom výchovnej úmyselnej ťažby s vekom nad 50 rokov a s predpisom úmyselnej obnovnej ťažby, ktoré sa nachádzajú v území európskeho významu SKUEV00229Bukovské vrchy a v chránenom vtáčom území SKCHVU002 mimo častí chráneného územia uvedených v prílohe č. 2 vyhlášky MŽP SR č. 25/2008 Z.z., ktorou sa vyhlasuje CHVÚ Bukovské vrchy, bolo stanovené že lesohospodárske opatrenia je možné vykonať až po dohode so S-NP Poloniny. V JPRL s vekom nad 50 rokov s predpisom výchovnej úmyselnej ťažby, kde sú lesohospodárske činnosti plánované v čase od 1. marca do 31. júla a s predpisom úmyselnej obnovnej ťažby, kde sú lesohospodárske činnosti plánované od 1. marca do 31. augusta je táto plánovaná činnosť v predstihu oznámená S-NP Poloniny, ktorá najprv vopred vykoná monitoring hniezdnych lokalít vzácnych druhov avifauny. Ak je v JPRL potvrdená hniezdna lokalita druhu, ťažbu je možné vykonať až po vyhniezdení druhu na lokalite.

Tab. č. 11: Opatrenie na minimalizáciu navrhovaných úmyselných obnovných a výchovných ťažieb nad 50 rokov v CHVÚ Bukovské vrchy

Žiadateľ	Celkový počet JPRL	Počet JPRL s hniezdnou lokalitou druhu	Hniezdna lokalita druhu	Hniezdne obdobie
Lesy SR, š.p., OZ Ulič	10	1	neznámy druh	
LPU PS Smolník	11	-	-	
US PS Ulič	1	-	-	
LPUaPS Ruské	14	1	neznámy druh	
UaPZ PZ Veľká Poľana	16	1	<i>Corvus corax</i>	do 31.05.
US PS Pčoliné	23	-		

2.1.3 Program rozvoja vidieka Slovenskej republiky

S-NP Poloniny vypracovala v roku 2023 pre hospodáriace subjekty odborné podklady k lesnícko-environmentálnym platbám, tzv. potvrdenia o výskyte hniezdných lokalít druhu vtákov v zmysle ustanovení § 48 ods. 3 písm. e) nariadenia vlády SR č. 75/2015 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami programu rozvoja vidieka.

Tab. č. 12: Prehľad vydaných potvrdení o výskyte hniezdných lokalít druhu vtákov

Žiadateľ	Počet JPRL	Hniezdna lokalita druhu	Hniezadne obdobie
LUPS Starina	45	<i>Ficedula albicollis</i>	15. 4. – 15. 7.
LUPS Starina	16	<i>Dryocopus martius</i>	1. 2. – 30. 6.
LUPS Starina	11	<i>Strix uralensis</i>	1. 2. – 15. 7.
LUPS Starina	13	<i>Ficedula parva</i>	1. 5. – 15. 7.
LUPS Starina	9	<i>Picus canus</i>	1. 3. – 30. 6.
LUPS Starina	7	<i>Dendrocopos leucotos</i>	1. 2. – 30. 6.
LUPS Starina	1	<i>Aquila pomarina</i>	15. 3. – 31. 8.
PS Geborová	1	<i>Dendrocopos leucotos</i>	1. 2. – 30. 6.
PS Geborová	1	<i>Dryocopus martius</i>	1. 2. – 30. 6.
PS Geborová	2	<i>Ficedula albicollis</i>	15. 4. – 15. 7.
PS Geborová	2	<i>Strix uralensis</i>	1. 2. – 15. 7.
PS Geborová	2	<i>Ficedula parva</i>	1. 5. – 15. 7.
PS Geborová	1	<i>Picus canus</i>	1. 3. – 30. 6.
LPUS PS Zvala	11	<i>Dryocopus martius</i>	1. 2. – 30. 6.
LPUS PS Zvala	48	<i>Ficedula albicollis</i>	15. 4. – 15. 7.
LPUS PS Zvala	6	<i>Strix uralensis</i>	1. 2. – 15. 7.
LPUS PS Zvala	52	<i>Ficedula parva</i>	1. 5. – 15. 7.
LPUS PS Zvala	17	<i>Dendrocopos leucotos</i>	1. 2. – 30. 6.
LPUS PS Zvala	11	<i>Picus canus</i>	1. 3. – 30. 6.
US PS Ulič	2	<i>Dryocopus martius</i>	1. 2. – 30. 6.
US PS Ulič	8	<i>Ficedula albicollis</i>	15. 4. – 15. 7.
US PS Ulič	1	<i>Strix uralensis</i>	1. 2. – 15. 7.
US PS Ulič	8	<i>Ficedula parva</i>	1. 5. – 15. 7.
US PS Ulič	3	<i>Dendrocopos leucotos</i>	1. 2. – 30. 6.
US PS Ulič	2	<i>Picus canus</i>	1. 3. – 30. 6.
LPUS PS Smolník	59	<i>Ficedula albicollis</i>	15. 4. – 15. 7.
LPUS PS Smolník	5	<i>Strix uralensis</i>	1. 2. – 15. 7.
LPUS PS Smolník	54	<i>Ficedula parva</i>	1. 5. – 15. 7.
LPUS PS Smolník	13	<i>Dendrocopos leucotos</i>	1. 2. – 30. 6.
LPUS PS Smolník	9	<i>Picus canus</i>	1. 3. – 30. 6.
LPUS PS Smolník	7	<i>Dryocopus martius</i>	1. 2. – 30. 6.
UaPZ PZ Veľká Poľana	57	<i>Ficedula albicollis</i>	15. 4. – 15. 7.
UaPZ PZ Veľká Poľana	4	<i>Strix uralensis</i>	1. 2. – 15. 7.
UaPZ PZ Veľká Poľana	54	<i>Ficedula parva</i>	1. 5. – 15. 7.
UaPZ PZ Veľká Poľana	14	<i>Dendrocopos leucotos</i>	1. 2. – 30. 6.
UaPZ PZ Veľká Poľana	6	<i>Picus canus</i>	1. 3. – 30. 6.
UaPZ PZ Veľká Poľana	10	<i>Dryocopus martius</i>	1. 2. – 30. 6.
Ing. Miroslava Kruľová	1	<i>Ficedula albicollis</i>	15. 4. – 15. 7.
PS Príslop	3	<i>Ficedula albicollis</i>	15. 4. – 15. 7.
PS Príslop	1	<i>Strix uralensis</i>	1. 2. – 15. 7.
PS Príslop	6	<i>Ficedula parva</i>	1. 5. – 15. 7.
PS Príslop	1	<i>Dendrocopos leucotos</i>	1. 2. – 30. 6.

Žiadateľ	Počet JPRL	Hniezdna lokalita druhu	Hniezdne obdobie
PS Príslop	1	<i>Picus canus</i>	1. 3. – 30. 6.
PS Príslop	1	<i>Dryocopus martius</i>	1. 2. – 30. 6.
PS Dara	13	<i>Ficedula albicollis</i>	15. 4. – 15. 7.
PS Dara	2	<i>Strix uralensis</i>	1. 2. – 15. 7.
PS Dara	6	<i>Ficedula parva</i>	1. 5. – 15. 7.
PS Dara	3	<i>Dendrocopos leucotos</i>	1. 2. – 30. 6.
PS Dara	4	<i>Picus canus</i>	1. 3. – 30. 6.
PS Dara	3	<i>Dryocopus martius</i>	1. 2. – 30. 6.
LP US Ruské	75	<i>Ficedula albicollis</i>	15. 4. – 15. 7.
LP US Ruské	6	<i>Strix uralensis</i>	1. 2. – 15. 7.
LP US Ruské	49	<i>Ficedula parva</i>	1. 5. – 15. 7.
LP US Ruské	12	<i>Dendrocopos leucotos</i>	1. 2. – 30. 6.
LP US Ruské	10	<i>Picus canus</i>	1. 3. – 30. 6.
LP US Ruské	4	<i>Dryocopus martius</i>	1. 2. – 30. 6.
LP US – PS Runina	2	<i>Ficedula albicollis</i>	15. 4. – 15. 7.
LP US – PS Runina	1	<i>Strix uralensis</i>	1. 2. – 15. 7.
LP US – PS Runina	6	<i>Ficedula parva</i>	1. 5. – 15. 7.
LP US – PS Runina	2	<i>Dendrocopos leucotos</i>	1. 2. – 30. 6.
LP US – PS Runina	1	<i>Picus canus</i>	1. 3. – 30. 6.
LP US – PS Runina	1	<i>Dryocopus martius</i>	1. 2. – 30. 6.
PU PS Ostrožnica	15	<i>Ficedula albicollis</i>	15. 4. – 15. 7.
PU PS Ostrožnica	1	<i>Strix uralensis</i>	1. 2. – 15. 7.
PU PS Ostrožnica	22	<i>Ficedula parva</i>	1. 5. – 15. 7.
PU PS Ostrožnica	2	<i>Dendrocopos leucotos</i>	1. 2. – 30. 6.
PU PS Ostrožnica	3	<i>Picus canus</i>	1. 3. – 30. 6.
PU PS Ostrožnica	1	<i>Dryocopus martius</i>	1. 2. – 30. 6.
UPaLPS Kalná Roztoka	3	<i>Ficedula parva</i>	1. 5. – 15. 7.
UPaLPS Kalná Roztoka	1	<i>Dendrocopos leucotos</i>	1. 2. – 30. 6.
UPaLPS Kalná Roztoka	2	<i>Ficedula albicollis</i>	15. 4. – 15. 7.
PS Kýčerka Nová Sedlica	2	<i>Ficedula albicollis</i>	15. 4. – 15. 7.
PS Kýčerka Nová Sedlica	1	<i>Ficedula parva</i>	1. 5. – 15. 7.
PS Kýčerka Nová Sedlica	1	<i>Dendrocopos leucotos</i>	1. 2. – 30. 6.
PS Kýčerka Nová Sedlica	1	<i>Picus canus</i>	1. 3. – 30. 6.
PS Geborová	3	<i>Ficedula albicollis</i>	15. 4. – 15. 7.
PS Geborová	2	<i>Strix uralensis</i>	1. 2. – 15. 7.
PS Geborová	4	<i>Ficedula parva</i>	1. 5. – 15. 7.
PS Geborová	1	<i>Dendrocopos leucotos</i>	1. 2. – 30. 6.
PS Geborová	1	<i>Dryocopus martius</i>	1. 2. – 30. 6.

2.1.4 Spolupráca pri vypracovaní programov starostlivosti o lesy a iných lesníckych činnosti

Vzhľadom k skutočnosti, že v roku 2023 končila platnosť PSL na LHC Topoľa Zboj a Ulič S-NP Poloniny bola súčinná pri procese prípravy nového PSL s platnosťou na roky 2024 – 2033. V spolupráci so zriaďovateľom PSL (Lesprojekta s.r.o.), orgánmi štátnej správy a obhospodarovateľmi lesa boli zo strany S-NP Poloniny uplatnené záujmy ochrany prírody (zaslané podklady ku Správe o doterajšom hospodárení a určení zásad pre vyhotovovanie PSL a pracovné stretnutia zamerané na zapracovanie záujmov ochrany prírody s pracovnými skupinami, ktoré boli poverené vypracovaním nového PSoL).

S-NP Poloniny sa v mesiacoch september a október zúčastnila 12 pracovných stretnutí zameraných na prerokovanie návrhov PSL pre jednotlivé subjekty. Celkove sa príprava nových PSL dotýka 15 obhospodarovateľov lesa na výmere 15 727 ha.

Predmetné LHC, pre ktoré bude vyhotovený nový PSL s platnosťou na roky 2024 – 2033, sú súčasťou vlastného územia NP Poloniny, ako aj územím Natura 2000 a sú súčasťou územia medzinárodného významu (Európsky diplom, UNESCO) a lokalitami svetového prírodného dedičstva UNESCO Staré bukové lesy a bukové pralesy Karpát a iných regiónov Európy.

Na základe žiadosti OÚ Prešov vydala S-NP Poloniny stanoviská k Návrhu plánu hospodárskych opatrení do schválenia návrhu PSL na Lesnom celku Topoľa, Ulič a LC Zboj pre nasledujúcich obhospodarovateľov lesa: Fedič Peter, GK Biskupstvo, Harajdičová Emília, Legdanová Anna, Lesy SR, OZ Ulič, PS Runina, Obec N. Sedlica, PS Geborová, PS Kyčerka, PS Príslap, PS U. Krivé, PS Ulič, SL Bestry, PS Kolbasov.

V roku 2023 súd pozastavil platnosť PSoL na LHC Starina. Následne na základe žiadosti OÚ Prešov vydala S-NP Poloniny stanoviská k Návrhu plánu hospodárskych opatrení do schválenia návrhu PSL na Lesnom celku Starina pre týchto obhospodarovateľov lesa: PS Zvala, PS Ruské, Lesy SR, OZ Ulič, PS Smolník, PS Ruská Volova, PS Pčoliné, PS V. Poľana, PS Ostrožnica, PS Starina, SL Szabo, GK Biskupstvo a PS Dara.

Na LS Lesy na LHC Snina v dôsledku neschválenia PSL sme na základe žiadosti OÚ Prešov vydali stanoviská k Návrhu plánu hospodárskych opatrení do schválenia návrhu PSL na Lesnom celku Snina pre týchto obhospodarovateľov lesa: SL Waldgut, LL Bestry, PS Snina, SL Šponareň a Lesy SR, OZ Ulič.

2.1.5 Spracovanie a posudzovanie dokumentácie ochrany prírody

S-NP Poloniny v roku 2023 nespracovala a ani neposudzovala žiadnu dokumentáciu ochrany prírody.

2.1.6 Legislatívne úlohy a iné koncepčné úlohy

V septembri 2023 sa uskutočnilo v rámci procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie verejné prerokovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na obdobie rokov 2021 -2030. V procese SEA bola predložená správa o hodnotení strategického dokumentu „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja 2021 - 2030“, ku ktorej sa S-NP Poloniny vypracovala pripomienky v podobe stanoviska. V novembri 2023 bolo vydané v procese SEA k tomuto strategickému dokumentu záverečné stanovisko.

V septembri 2023 sa uskutočnilo v rámci procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie verejné prerokovanie Adaptačnej stratégie na zmenu klímy Prešovského samosprávneho kraja. V tomto procese bola predložená správa o hodnotení strategického dokumentu „Adaptačnej stratégie na zmenu klímy Prešovského samosprávneho kraja“, ku ktorej sa S-NP Poloniny vypracovala pripomienky v podobe stanoviska. V decembri 2023 bolo vydané v procese SEA k tomuto strategickému dokumentu záverečné stanovisko.

V rámci koncepčných úloh bol pre S-NP Poloniny vypracovaný koncept „Poloniny Digital Twin“, ktorého vznik zastrešovala organizácia Slovak Smart City Cluster. Na vzniku tohto dokumentu sa podieľali odborní pracovníci S-NP Poloniny, ktorí spracovali podklady a návrhy, tie boli zapracované a riešené v rámci dokumentu. Cieľom Poloniny Digital Twin je lepšie využitie dát pre manažment územia NP. Zároveň je to aj nástroj na efektívne

vyhodnocovanie plnenia programu starostlivosti, umožňujúci porovnávanie monitorovaných období a území, plánovanie scenárov a ďalšie možnosti, s výstupom formou open data a integráciou na platformy na regionálnej a národnej úrovni.

Digitálna dvojica národného parku kombinuje súčasné informačné a komunikačné technológie na zlepšenie zberu a správy údajov, ich spracovanie, analýzy, tvorbu výkazov a prognóz pre podporu plnenie všetkých jeho úloh. Informačno-komunikačné technológie možno použiť pre podporu plánovanie, realizáciu a kontrolu činností vykonávaných pri správe národného parku na operačnej, taktickej a strategickej úrovni. Nasadenie pokročilého informačného systému fundamentálnym spôsobom rozšíri a posilní zber, ukladanie, vyhľadávanie spracovanie a poskytovanie všetkých druhov údajov a dokumentov. Zavedenie pokročilého informačného systému do prevádzky národného parku výrazne zvýši efektivitu zberu a spracovania údajov, správnosť a aktuálnosť používaných súborov údajov, spracovanie veľkých objemov a rôznych druhov údajov. Tento inovatívny informačný systém umožní vysokú automatizáciu, zhromažďovanie a analýzy rozsiahlych súborov údajov, čo umožní rýchlejšie a spoľahlivejšie identifikovať vzory, trendy a dôležité informácie. Zároveň umožní sledovať zmeny v reálnom čase a vytvárať tabuľkové, grafické, mapové a súhrnné výstupy, ktoré budú zrozumiteľné a použiteľné pre rôzne zainteresované strany. Pokročilý informačný systém bude poskytovať ucelený pohľad na situáciu, umožní informované rozhodnutia, čo v konečnom dôsledku povedie k efektívnejšej správe územia národného parku a ochrany prírody.

V rámci koncepčných úloh bol vypracovaný Návrh nastavenia systematickej spolupráce s aktérmi v území NP Poloniny. Pre S-NP Poloniny ho vypracovala organizácia Participation Factory, na základe online workshopu a online individuálnych rozhovorov s odbornými pracovníkmi S-NP Poloniny. Cieľom tohoto dokumentu je nastaviť návrh modelu pre systematickú a dlhodobú spoluprácu s kľúčovými aktérmi v území, ktorý umožní zapojiť v správnej miere relevantných aktérov na pravidelnej báze a tak predchádzať konfliktným situáciám a zaisťovať udržateľný rozvoj územia v súlade s potrebami a prioritami všetkých zúčastnených.

2.1.7 Rada NP Poloniny

V priebehu roka 2023 sa uskutočnili tri zasadnutia Rady Národného parku Poloniny. Rada NP vznikla v súlade s rozhodnutím ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 24. 6. 2022 č. 46/2022-1.11.1 o zriadení Rady Národného parku Poloniny a čl. 6 štatútu Správy Národného parku Poloniny so sídlom v Stakčine (ďalej len „štatút Správy NP“). Rada NP prerokováva úlohy na úseku ochrany prírody a krajiny na území národného parku a jeho ochranného pásma ako aj v ďalšom vymedzenom území v súlade so štatútom Správy NP. Rada NP bola zriadená ako poradný, odborný, konzultačný a iniciačný orgán pre záležitosti S-NP Poloniny v zmysle § 65b ods. 4 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

V priebehu roka došlo k zmenám počtu členov Rady NP, počet sa navýšil o jedného člena z rezortu MŽP SR, zároveň došlo 2-krát k personálnej výmene zástupcu MŽP SR z dôvodu rozviazania pracovného pomeru MŽP SR s danými zamestnancami.

Na troch uskutočnených zasadnutiach Rady NP bolo prijatých dohromady 14 uznesení.

- 2. zasadnutia Rady NP Poloniny sa uskutočnilo dňa 14. júna 2023 a bolo prijatých 6 uznesení;
- 3. zasadnutie Rady NP Poloniny sa uskutočnilo dňa 31. augusta 2023 a boli prijaté 4 uznesenia;
- 4. zasadnutie Rady NP Poloniny sa uskutočnilo dňa 14. decembra 2023 v Snine a boli prijaté 4 uznesenia.

2.2 Výkon štátnej ochrany prírody

2.2.1 Príprava odborných podkladov pre konanie orgány štátnej správy a pre iných žiadateľov

S-NP Poloniny pripravuje v rámci svojej činnosti spracováva odborné stanoviská a podklady pre rozhodovacia a inú činnosť štátnych orgánov ochrany prírody a krajiny a zúčastňuje sa na konaniach a poradách súvisiacich s činnosťou orgánov ochrany prírody, ako aj iných orgánov štátnej správy. Odborné stanoviská vypracúva na základe požiadaviek orgánov ochrany prírody podľa § 65b ods. 3 v znení § 65a ods. 2 písm. zc) zákona č. 543/2002 Z. z.), taktiež na základe požiadaviek právnických a fyzických osôb.

V roku 2023 vypracovala S-NP Poloniny spolu **128 odborných stanovísk** alebo vyjadrení pre konania orgánov štátnej správy a pre iných žiadateľov (nezarátané sú stanoviská z úlohy 02.02.). Z toho najviac bolo odborných stanovísk z problematiky lesného hospodárstva (47), stavebnej činnosti a územného plánovania (34), vodného hospodárstva (12), ohľadom náhrady škôd spôsobených určeným chráneným živočíchov (8), druhovej ochrany živočíchov (7), ostatné činnosti (6), vo veci stanovenia náhrad za obmedzenie bežného obhospodarovania (5), športové a turistické podujatia (3), poľnohospodárstva (2), anorganického prírody (2), ochrany drevín (1), pre orgány činné v trestnom konaní (1), atď. Pri vykonávaní tejto činnosti sa zamestnanci S-NP Poloniny zúčastnili vyše 30 rokovaní alebo obhliadok v teréne.

V oblasti **stavebnej činnosti a územného plánovania** vydala S-NP Poloniny stanoviská:

- k územnému plánu obce Belá nad Cirochou (ZaD č. 8 ÚPN-O),
- k pozemkovým úpravám obce Stakčínska Roztoka,
- k navrhovaným stavbám v kompetenčnom území S-NP Poloniny:
  - umiestneniu informačného zariadenia (oboroh) v k. ú. Stakčín,
  - V-297 Kolbasov - Ulič (UV297-6=UV297-9),
  - V-297 Príslop – Kolbasov (UV297-48=UV297-6),
  - oplotenie ovocného sadu v k. ú. Snina,
  - I-74 Ladomirov – Ubl'a (modernizácia cesty I. tr. č. 74),
  - Ulič LHV 3 OM-NN,
  - Systém technickej a fyzickej ochrany štátnej hranice SR s Ukrajinou,
  - Cyklotrasa po nábřeží Cirochy,
  - Rekonštrukcia lesnej cesty LPUS Ruské,
  - Rekonštrukcia lesnej cesty LPUS Smolník,
  - Meracia stanica svetelného znečistenia Havešová,
  - Revitalizácia verejného priestoru v obci Dúbrava,
  - I/74-043 UBĽA - MOST M7607,
  - Športová infraštruktúra, Furmanský areál, Belá nad Cirochou,
  - V-477 Stakčínska Roztoka – Kalná Roztoka – Klenová (UV477-5=UV477-7), úprava VN
  - Dlhé nad Cirochou – VNP, TS, NN smer Trist,
  - VN280, Snina-Pichne (BR280-CA=UV280-69),
  - Ulič - Rozšírenie kanalizácie Ulič – IV. časť, STOKA M,
  - zriadenie a prevádzkovanie chovnej stanice pri Animoterapeuticko-jazdeckom centre v Snine,
  - FVZ a batériové úložisko, Beky a.s., Snina,
  - Dobudovanie cykloinfraštruktúry Poloniny trail, 2. etapa; 2. Etapa: Runina – Ruský Potok, Ruský Potok – Uličské Krivé, Kalná Roztoka – Stakčínska Roztoka, Stakčínska Roztoka – Stakčín,

- Bytové družstvo Snina, Budovateľská 2204, 06901 Snina – stavebné konanie na stavbu – komplexná obnova bytového domu s.č. 2056 na parc. Č. 1058/5, 1058/6, k.ú. Snina pre investora Vlastníci nebytových priestorov v bytovom dome na Ulici 1. mája 2056/8, Snina,
- Bytové družstvo Snina, Budovateľská 2204, 06901 Snina – stavebné konanie na stavbu – komplexná obnova bytového domu Kukučínova s.č. 2042/3 na parc. Č. 326/12, k.ú. Snina pre investora Vlastníci bytov a nebytových priestorov v bytovom dome na Kukučínovej ulici 2042/3, Snina,
- Vlastníci bytov a nebytových priestorov J. Kráľa 1006, Snina v.z. Mgr. Peter Gula, Pezinská 169/169, 902 01 Vinosady – žiadosť o vyjadrenie k projektovej dokumentácii – Obnova bytového domu súp. č. 1006 na ulici Janka Kráľa v meste Snina,
- Vlastníci bytov a nebytových priestorov J. Kráľa 1006, Snina v.z. Mgr. Peter Gula, Pezinská 169/169, 902 01 Vinosady – žiadosť o vyjadrenie k projektovej dokumentácii – Komplexná obnova bytového domu na ulici Partizánskej 1835/27 v meste Snina,
- Príprava projektovej dokumentácie pre stavebné povolenie stavbu I/74 Snina - Kolonica, preložka cesty,
- Rekonštrukcia mosta č. M5192, most cez Kadlubský potok v obci Pichne,
- Stanovisko ku kolaudácii železničného priecestia Humenné–Stakčín v km 16,747.

V rámci **druhej ochrany živočíchov** S-NP Poloniny spracovala stanoviská a žiadosti, ktoré sa týkali týchto okruhov činností:

- ohlásenie obnovnej úmyselnej ťažby a výchovnej úmyselnej ťažby nad 50r. od subjektov,
- Lesy SR, o.z. Ulič, UaPZ PS Veľká Poľana, LPU PS Smolník, US PS Pčoliné, LP UPS Ruské, US PS Ulič – zisťovanie hniezdnych lokalít väčších druhov avifauny,
- bobor vodný na potoku Lieskovec – žiadosť o odstránenie bobrích stavieb,
- poskytnutie informácie o množstve zubrov pohybujúcich sa v NP Poloniny a o vykonaní sčítania zubrov,
- SIŽP – žiadosť o súčinnosť pri výkone štátneho dozoru – Poloniny,
- Slovenská správa ciest – žiadosť o stanovisko k Operačnému plánu zimnej služby ciest v správe SSC, IBSC Košice v Prešovskom a Košickom samosprávnom kraji v zimnom období 2023/24,
- povolenie výnimiek a vydanie súhlasu na účely nakrúcania filmu „Slovenská divočina“ v NP Poloniny.

V rámci **poľnohospodárstva** sa S-NP Poloniny vyjadrila k:

- stanovisko k žiadosti FARMA POLONINY s.r.o. – oplotenie pozemku z dôvodu pasenia hospodárskych zvierat, pri veľkosti stáda do tridsať dobytčích jednotiek, na pozemkoch mimo zastavaného územia obce,
- výstavba nových maštalní a paseniu, napájaniu, nocovaniu a preháňaniu hovädzieho dobytku v ku obci Zboj a Nová Sedlica.

V rámci **anorganickej prírody** sa S-NP Poloniny vyjadrila k:

- rekonštrukcii a budovaniu monitorovacích objektov podzemnej vody (358 sond) - Prešovský kraj - II. časť,
- stanovisko k povoleniu výnimiek zo zákona č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov vo veci realizácie základného geologického a geofyzikálneho výskumu.

V rámci **lesníckej činnosti** sa S-NP Poloniny spracovala stanoviská a žiadosti, ktoré sa týkali týchto okruhov činnosti:

- **Ťažbová činnosť** – riešené boli žiadosti 32 subjektov na LHC Snina, LHS Starina a LHC Topoľa, Zboj a Ulič – schválenie plánu na obdobie od skončenia PSL do schválenie nového PSL.
- **Určenie činnosti** - S-NP Poloniny spracovala stanoviská k plánovaným zásahom, ktoré sú súčasťou navrhovaných zón NP Poloniny pre konania, ktoré viedol OU Prešov podľa § 50 zákona o OP pre 15 subjektov na LHC Starina a LHC Topoľa, Zboj a Ulič.
- **Zápis obhospodarovateľa lesa** na majetku SL Döry Ladislav.
- **Ustanovenie členov lesnej stráže** – na základe žiadosti S-NP Poloniny bolo 8 zamestnancov S NP ustanovených za členov lesnej stráže.
- **Výberové konanie na služby v lesníctve** – nad rámec povinných výberových konaní S-NP Poloniny uskutočnila výberové konanie na realizáciu starostlivosti o lesné ekosystémy. Na základe výberového konania boli vybrané tri subjekty, ktoré v roku 2022 realizovali výchovu mladých lesných porastov.
- S-NP Poloniny bola doručená žiadosť SÚC PSK na výrub stromov v ochrannom pásme cesty II/558 v PR Uličská Ostrá. Po vydaní rozhodnutia OÚ Prešov boli v spolupráci so SÚC PSK realizované technické výrubu – predovšetkým orez drevín. V roku 2024 S NP bude pokračovať v realizácii opatrení v záujme zvýšenia bezpečnosti na ceste II/558.
- Na základe ohlásenia náhodnej ťažby na majetku Lesy SR, OZ Ulič S-NP Poloniny vykonala identifikáciu dotknutých JPRL s navrhnutou zonáciou NP. Nakoľko Dielce **14, 16, 22, 23A, 24, 25** sú súčasťou navrhovanej zóny A, S-NP Poloniny **nesúhlasila so spracovaním náhodnej ťažby v objeme 455 m³.**

V rámci **vodohospodárskej činnosti** boli spracované stanoviská k žiadostiam, ktoré sa týkali týchto okruhov činností:

- Snina, NT Cirocha r.km 20,640 – 20,740, odstránenie nánosov, stabilizácia brehu – aktualizácia stanoviska.
- Výrub stromov a krovitých porastov na vodnom toku Cirocha, r. km 36,320 - 36,920.
- Ulič – Ulička – r. km. 0,345 – 0,360 – drobná údržba – stabilizácia jestvujúceho pontónového mosta.
- Kalná Roztoka - NT Ublianka r. km 14,415 - 14,600 - prečistenie toku od nánosov – stanovisko.
- Klenová - NT Ublianka r. km 10,680 - 11,600 - prečistenie toku od nánosov – stanovisko
- Snina - NT Pčolinka rkm 4,370 - 4,455 - úprava koryta, prečistenie od nánosov – stanovisko.
- Klenová – Ublianka – CKN 619/1 v k. ú. Klenová – orez vrby bielej a výrub vyschnutého smreka obyčajného.
- VT Ulička Snina, k. ú. Ulič, Parc. č.KN-C 2500/8, 1622/2, 1622/1, r.km 1,570 – 2,750 – odstránenie krovitých porastov.
- VT Zbojský potok Snina, k. ú. Ulič, parc. č. KN-C 2500/7, r.km 0,000 – 1,000 - odstránenie krovitých porastov.
- Mesto Snina, Oddelenie výstavby, ÚP, ŽP a SP, Strojárska 2060/95, 069 01 Snina – žiadosť o vyjadrenie k projektovej dokumentácii „Rekonštrukcia ocelevej lávky cez vodný tok Cirocha“ – odborné stanovisko k vydaniu vyjadrenia.
- zmena stavu mokrade v súvislosti s realizáciou stavby „Rekonštrukcia ocelevej lávky cez vodný tok Cirocha, Strojárska – Daľkovská, Snina“ - odborné stanovisko.
- vykonávanie technických geologických prác – hdg. vrtu v k. ú. Topoľa.

Na základe žiadostí S-NP Poloniny vypracovala stanoviská k **organizovaniu športových podujatí:**

- „Otváranie moto sezóny 2023“,
- 13. ročníka podujatia „1000 Miles Adventure“,

- 21. Národný zraz cykloturistov v Humennom.

Okrem vyššie uvedených vydala S-NP Poloniny stanoviská **k ostatným činnostiam uvedeným v § 12 až 16 zákona o OPaK:**

- k lietaniu dronom a leteckým prácam počas realizácie stavby „Dobudovanie cykloinfraštruktúry Poloniny trail,
- k povoleniu výnimiek z územnej ochrany za účelom servisu a údržby rádiatelekomunikačných zariadení Ministerstva vnútra SR,
- k lietaniu dronom v území s tretím stupňom územnej ochrany v zmysle zákona OPaK za účelom vykonávania kontroly a monitorovania pozemkov, ktoré spravujú Lesy Slovenskej republiky, štátny podnik, OZ Ulič,
- Odborné stanovisko k letu lietajúceho zariadenia – dronu – za účelom nakrúcania dokumentárneho filmu,
- Vydanie súhlasu na vnaďenie zveri pre poľovnícke združenie Jeleň Veľká Poľana,
- Povolenie výnimky na výskum v NPR Rožok pre TU Zvolen.

Na základe žiadosti vybavila S-NP Poloniny **10 žiadostí o poskytnutie informácie v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám** a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov.

Podané bolo 1 oznámenie v zmysle rozhodnutia č. j. OU-PO-OSZP1-2022/035119-005 o uplatnení výnimky na pohyb mimo turistického alebo náučného chodníka za hranicami zastavaného územia obce v treťom, štvrtom a piatom stupni územnej ochrany pre osoby na celom území NP Poloniny a povolený vjazd a státie motorových vozidiel v treťom a druhom stupni územnej ochrany vo vlastnom území Národného parku Poloniny a jeho ochranného pásma – počas realizácie podujatia pre verejnosť Deň otvorených dverí v NP Poloniny a MBR Východné Karpaty dňa 4. 6. 2023.

2.2.2 Posudzovanie vplyvov na životné prostredie

Pracovníci Správy NP Poloniny spracovali spolu 7 stanovísk k oznámeniam o strategických dokumentoch a zámerom vypracovaným podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov:

- I/74-043 UBĽA - MOST M7607 (*stanovisko 2x – pre MŽP a OÚPO*),
- Zmena Operačného programu Integrovaná infraštruktúra (verzia 16.0) v súvislosti s riešením energetickej krízy (SAFE),
- Nízkouhlíková stratégia organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti Prešovského samosprávneho kraja,
- Vnútroštátny program nakladania s vyhoretým jadrovým palivom a rádioaktívnymi odpadmi v Slovenskej republike,
- Adaptačnej stratégií na zmenu klímy Prešovského samosprávneho kraja.
- Programu hospodárskeho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja 2021-2030.

Okrem toho sa zamestnanci S-NP Poloniny vyjadrovali aj k takým zámerom, ktoré sa podľa uvedeného zákona neposudzovali, ale mohli by mať pravdepodobne vplyv na územia sústavy NATURA 2000. K takýmto zámerom vypracovali spolu 16 stanovísk spolu s hodnotiacimi formulármi pre účely vydania odborných stanovísk orgánmi ochrany prírody a krajiny podľa § 28 zákona o ochrane prírody a krajiny:

- Dobudovanie cykloinfraštruktúry Poloniny trail, 2. etapa; 2. Etapa: Runina – Ruský Potok, Ruský Potok – Uličské Krivé, Kalná Roztoka – Stakčínska Roztoka, Stakčínska Roztoka – Stakčín,
- V-297 Kolbasov - Ulič (UV297-6=UV297-9),
- V-297 Príslop – Kolbasov (UV297-48=UV297-6),
- Ulič LHV 3 OM-NN,
- Systém technickej a fyzickej ochrany štátnej hranice SR s Ukrajinou,
- Rekonštrukcia lesnej cesty LPUS Ruské,
- Rekonštrukcia lesnej cesty LPUS Smolník,
- Meracia stanica svetelného znečistenia Havešová,
- Povolenie výnimky z územnej a druhovej ochrany v zmysle zákona o OPaK pre Žilinskú univerzitu v Žiline. *Výskumný ústav vysokohorskej biológie so sídlom v Tatranskej Javorine,*
- Povolenie výnimky zo zakázaných činností zákazov stanovených v zákone č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny - fotografický projekt Pralesy. *Mgr. Matúš Plech,*
- Povolenie výnimiek zo zakázaných činností podľa zákona o OPaK za účelom zberu biologického materiálu v národných parkoch a chránených krajinných oblastiach na území SR. *Univerzita Veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach,*
- Zámer výrubu drevín na TTP v k. ú. Ruské. *Lesopol'nohospodárske urbárske a pozemkové spoločenstvo Ruské,*
- Povolenie na výrub drevín. *Lesné a pasienkové spoločenstvo - pozemkové spoločenstvo Ubla,*
- Výmena pôvodnej pešej lávky v obci Nová Sedlica. *Obec Nová Sedlica,*
- Umiestnenie, obsluha a údržba automatických sčítačov peších turistov na území NP Poloniny,
- Realizácia projektu Záchrana zubra v Karpatoch - odborné stanovisko k plánovaným činnostiam.

Na základe žiadostí orgánov štátnej správy, samospráv alebo investorov S-NP Poloniny spracovala spolu 5 tzv. deklarácií (vyhlásení orgánu zodpovedného za monitorovanie území Natura 2000), ktoré boli vypracované pre pripravované projekty v rámci výzvy Interreg SK – PL Rozvoj cezhraničnej turistickej trasy „V stopách karpatských lesných železníc“ Majdan-Balnica-Osadné-Zemplínske Hámre pre obce Zemplínske Hámre a Osadné, a pre pripravované projekty „Bieščady a Poloniny bez hraníc“, „Na Trase Valašskej Kultúry – zachovanie a popularizácia karpatského dedičstva“ a „Záchrana zubra v Karpatoch“.

2.2.3 Revízie a kontroly osobitne chránených častí prírody a krajiny

Chránené územia

K 31.12.2022 je stav maloplošných chránených území (MCHÚ) v územnej pôsobnosti S-NP Poloniny nasledujúci – 7 národných prírodných rezervácií (NPR), 16 prírodných rezervácií (PR) a 1 prírodná pamiatka (PP).

Tab. č. 13: Prehľad maloplošných chránených území v územnej pôsobnosti S-NP Poloniny

Názov CHÚ	Kategória	Stupeň ochrany	Výmera (ha)	Vyhlasovací predpis	Číslo v štátnom zozname
Stužica	NPR	5	761,49	Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 83/1993 z 23. marca 1993	687
Rožok	NPR	5	67,13	Rozhodnutie Komisie SNR pre školstvo a kultúru č. 26 zo dňa 28.6.1965 Úprava č. 7282/65-osv./10 z 15.7.1965	665
Havešová	NPR	5	171,32	Výnos Ministerstva kultúry SSR č. 1160/1988-32 z 30.6.1988	540
Jarabá skala	NPR	5	359,94	Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 83/1993 Z. z. o štátnych prírodných rezerváciách v znení neskorších predpisov	663
Pľaša	NPR	5	110,8	Výnos Ministerstva kultúry SSR č. 1160/1988-32 z 30.6.1988	639
Stinská	NPR	5	90,78	Úprava Ministerstva kultúry SSR č. 462/1986-32 z 31.1.1986	683
Pod Ruským	NPR	4	11,14	Výnos Ministerstva kultúry SSR č. 1160/1988-32 z 30.6.1988, 4. stupeň o. - Vyhláška KÚŽP v Prešove č. 5/2004 zo 14.5.2004 - účinnosť od 15.5.2004	645
Bahno	PR	5	2,78	Výnos Ministerstva kultúry SSR č. 1160/1988-32 z 30.6.1988	496
Borsučiny	PR	5	83,72	Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 83/1993 Z.z. o štátnych prírodných rezerváciách v znení neskorších predpisov	851
Borsukov vrch	PR	5	146,79	Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 6/2016 Z. z., ktorým sa vyhlasuje prírodná rezervácia Borsukov vrch	1233
Stinská slatina	PR	5	2,76	Výnos Ministerstva kultúry SSR č. 1160/1988-32 z 30.6.1988	684
Udava	PR	5	391,98	Úprava MK SSR č. 2960/1982-32 z 30.4.1982, vyhláška KÚŽP v Prešove č. 5/2005 z 25.4.2005 - účinnosť od 1.5.2005	699
Uličská Ostrá	PR	5	25,24	Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 83/1993 Z. z. o štátnych prírodných rezerváciách v znení neskorších predpisov	868
Veľký Bukovec	PR	5 - zóna A (270,7814 ha); 4 - zóna B (703,1947 ha);	973,9761	Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 334/2021 Z. z., ktorým sa vyhlasuje PR Veľký Bukovec a jej ochranné pásmo	-

Názov CHÚ	Kategória	Stupeň ochrany	Výmera (ha)	Vyhlasovací predpis	Číslo v štátnom zozname
Rydošová	PR	5 - zóna A (56,2711 ha) a 4 - zóna B (32,076 ha)	88,35 (18,57 – NP Poloniny a 69,78 – CHKO Východné Karpaty)	Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 234/2020 Z. z., ktorým sa vyhlasuje prírodná rezervácia Rydošová	1253
Šipková	PR	5	156,32	Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 83/1993 Z. z. o štátnych prírodných rezerváciách v znení neskorších predpisov	866
Bzaná	PR	4	15,46	Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 83/1993 Z. z. o štátnych prírodných rezerváciách v znení neskorších predpisov, 4. stupeň ochrany Vyhláška KÚŽP v Prešove č. 5/2004 zo 14.5.2004 - účinnosť od 15.5.2004	852
Gazdoráň	PR	4	17,3	Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 83/1993 Z. z. o štátnych prírodných rezerváciách v znení neskorších predpisov, 4. stupeň ochrany. Vyhláška KÚŽP v Prešove č. 5/2004 zo 14.5.2004 - účinnosť od 15.5.2004	855
Grúnik	PR	4	4,6	Úprava Ministerstva kultúry SSR č. 6169/1982-32 z 30.9.1982, 4. stupeň o. - Vyhláška KÚŽP v Prešove č. 5/2004 zo 14.5.2004 - účinnosť od 15.5.2004	557
Hlboké	PR	4	2,28	Výnos Ministerstva kultúry SSR č. 1160/1988-32 z 30.6.1988	544
Ruské	PR	4	1,46 ha	Výnos Ministerstva kultúry SSR č. 1160/1988-32 z 30.6.1988, 4. stupeň o. - Vyhláška KÚŽP v Prešove č. 5/2004 zo 14.5.2004 - účinnosť od 15.5.2004	666
Stružnická dolina	PR	3	2,24 ha	Úprava Ministerstva kultúry SSR č. 6171/1982-32 z 30.9.1982, 4. stupeň o. - Vyhláška KÚŽP v Prešove č. 5/2004 zo 14.5.2004 - účinnosť od 15.5.2004	686
Roztoky	PR	5	1,03ha	Výnos Ministerstva kultúry SSR č. 1161/1988-32 z 30.6.1988	664
Ulička	PP	5	7,25	Rozhodnutie Okresného úradu životného prostredia - oddelenia štátnej ochrany prírody v Humennom č. ŠOP 1/94-Bi z 22. marca 1994.	889

V roku 2023 sa uskutočnilo 5 okresných revízií (PR Bahno, PR Hlboké, PR Roztoky, PR Stinská Slatina a PR Udava) na ktorých boli prijaté nasledujúce opatrenia:

PR Bahno

- vykonať regulačný zásah (kosenie + výrub sukcesných drevín – jednoročných výmladkov).
- spadnuté kmene a odstránenú drevnú hmotu vyťahovať z plochy rezervácie do okolitého prostredia.

PR Hlboké

– zabezpečenie prevodu správy pozemku E-KN 2339/2, k.ú. Osadné, ktorej zodpovedá plocha rezervácie, obnovenie obvodového značenia na miestach, kde je to potrebné.

PR Roztoky

- z dôvodu poznania výskytu plavúnika splošteného (*Diphysium complanatum*), ako aj vývoja, teda jeho prírastku alebo úbytku na danej lokalite je potrebné naďalej mapovať jeho výskyt na území PR, resp. aj sledovať vývoj po uskutočnení regulačných zásahov.
- vyznačiť ochranné pásmo prírodnej rezervácie. V prípade, že podľa názoru S-NP Poloniny nie je ochranné pásmo potrebné, je nutné, aby to spôsobom, podľa § 17 ods. 9 zákona, ustanovila nariadením Vláda SR.
- vykonať regulačný zásah (kosenie, resp. výrub sukcesných drevín – jedno a viacročných výmladkov). Potrebné je stav sledovať a operatívne reagovať.

PR Stinská Slatina

- vykonať regulačný zásah (kosenie + výrub sukcesných drevín – jednoročných výmladkov). Pokosenú hmotu vyhrabávať mimo lúčnej časti PR.
- Odstrániť zvyšky po vykonaných regulačných zásahoch na území PR.

PR Udava

- bez prijatých opatrení pre S-NP Poloniny

Chránené stromy

K 31.12.2022 je stav CHS v územnej pôsobnosti S-NP Poloniny nasledujúci – 3 CHS.

Tabuľka č. 14: Prehľad chránených stromov v územnej pôsobnosti S-NP Poloniny

Názov CHS	Kategória	Výmera (ha)	Vyhlasovací predpis	Číslo v štátnom zozname
Dub v Dúbrave	CHS	-	Nariadenie ONV Humenné č. 53/90 z 2.2.1990, VZV KÚ v Prešove č. 1/1997 z 25.6.1997	343
Ľaliovník v Dúbrave	CHS	-	Nariadenie ONV Humenné č. 53/90 z 2.2.1990, VZV KÚ v Prešove č. 1/1997 z 25.6.1997	344
Vejmutovka v Dúbrave	CHS	-	Nariadenie ONV Humenné č. 53/90 z 2.2.1990, VZV KÚ v Prešove č. 1/1997 z 25.6.1997	345

Okrem toho S-NP Poloniny vykonávala aj vlastné kontroly stavu chránených území a chránených stromov, ktoré spočívajú najmä v kontrole označenia alebo vykonaných manažmentových opatrení. Chránené územia sa kontrolujú aj popri vykonávaní iných činností, ako sú manažment, označovanie chránených území, monitoring, po kalamitách, pri porušovaní

podmienok ochrany, pri vykonávaní strážnej služby a tiež v súvislosti s územnou a druhovou ochranou.

2.2.4 Účast' v odborných komisiách

S-NP Poloniny participovala v roku 2023 ako člen na rokovaní **poradného zboru za poľovnú oblasť J XXIV Poloninské Karpaty**, ktorý vykonáva odborné riadenie poľovníctva, hodnotí plnenie plánov lovu a upravuje kritériá poľovníckeho hospodárenia na ďalší rok.

S-NP Poloniny má zastúpenie v **komisii MŽP SR pre environmentálnu výchovu, vzdelávanie a osvetu**. V roku sa uskutočnilo jedno zasadnutie komisie dňa 21.3.2023 online.

2.2.5 Výkon štátneho dozoru a strážnej služby, vedenie evidencie

Strážcovia kontrolovali dodržiavanie zákona č. 543/2002 Z. z. a predpisov a rozhodnutí vydaných na jeho základe, vykonávali strážne služby v chránených územiach, usmerňovali a informovali návštevníkov. Tiež vykonávali monitoring chránených území a chránených druhov, označovali chránené územia, strážili alebo monitorovali lokality výskytu niektorých druhov živočíchov alebo rastlín a hniezda dravcov, odchyťovali a prevážali zranené živočíchy (prevoz losa mokrad'ového), zúčastňovali sa edukačných aktivít, sprievodcovskej činnosti, aktívne prispievali k likvidácii odpadu v území, podieľali sa na úpravách a údržbách terénnych staníc, robotníckych domov (TS Ruské, IS Grófske chyžky, Skoňová, Mačkovce) a pod.

Koordinácia členov stráže prírody (SP)

Koordinácia prebiehala priebežne zo strany koordinátorov smerom k jednotlivým členom stráže prírody. Koordinácia bola realizovaná vo forme stretnutí s členmi stráže prírody (osobne), spoločná súčinnosť (ASCHUS, strážcovia z organizačných útvarov ŠOP SR a Správ NP). Členovia SP sa podieľali na príprave a zaškolení kandidátov na nových členov stráže prírody. Pre aktuálnych členov stráže prírody v obvode svojej pôsobnosti organizovali porady a školenia, spolupracovali pri príprave metodických materiálov, zabezpečovali podklady k vydaniu odznakov a služobných preukazov. V súčinnosti s MŽP SR, odborom riadenia národných parkov a so ŠOP SR bolo zrealizované preškolenie nových pracovníkov (lesníci, strážca) za členov stráže prírody.

2.2.6 Náhrada za obmedzenie bežného obhospodarovania

K 31.12.2023 je náhrad za obmedzenie bežného obhospodarovania nasledujúci podľa §61e zákona č. 543/2002 Z. z. o OPaK v NP Poloniny vyplatené 6 subjektom.

Tabuľka č. 15: Prehľad náhrad za obmedzenie bežného obhospodarovania podľa chránených území

Názov CHÚ/JPRL	Stupeň ochrany	Žiadateľ	Nárok uplatnený na obdobie	Výmera(ha)/objem(m ³)	Schválená náhrada
NPR Havešová	5	LPM Ulič, š.p.	2000-2009	165,33 ha	549 803,83 Sk
NPR Jarabá skala	5	SL Kredba, s.r.o. Humenné	1994-2003	39,35 ha	64 900,12 Sk

Názov CHÚ/JPRL	Stupeň ochrany	Žiadateľ	Nárok uplatnený na obdobie	Výmera(ha)/objem(m ³)	Schválená náhrada
NPR Jarabá skala	5	SL Kredba, s.r.o. Humenné	2004-2013	203,4 ha	194 434,84 eur
NPR Jarabá skala	5	SL Kredba, s.r.o. Humenné	2014,2015	203,4 ha	24 586,86 eur
NPR Jarabá skala	5	SL Kredba, s.r.o. Humenné	2016,2017	203,4 ha	21 675,00 eur
NPR Jarabá skala	5	BESTRY s.r.o. Bratislava	2018	203,4 ha	10 639,01 eur
NPR Jarabá skala	5	BESTRY s.r.o. Bratislava	2019	203,4 ha	10 789,46 eur
NPR Jarabá skala	5	BESTRY s.r.o. Bratislava	2020	203,4 ha	21 518,28 eur
NPR Rožok	5	PS US Ulič	2004-2013	2,56 ha	22 700,35 eur
PR Šípková	5	LPUS PS Smolník	2010-2015	33,91 ha	18 666,01 eur
PR Šípková	5	LPUS PS Smolník	2016-2019	33,3 ha	18 958,61 eur
PR Šípková	5	LPUS PS Smolník	2020	2029 m ³	5796,64 eur
PR Šípková	5	LPUS PS Smolník	2021	2029 m ³	5146,64 eur
PR Šípková	5	LPUS PS Ruské	2010-2019	6620 m ³	95 199,65 eur
JPRL 2342 A	3	LS Rovenky – PS Stakčín	2020-2021	915 m ³	6 087,00 eur

V roku 2023 o vyplatenie finančnej náhrady požiadali nasledujúce subjekty:

- **Lesopoľnohospodárske a urbárske pozemkové spoločenstvo Ruské – za PR Šípková a NPR Pľaša.** Rozhodnutím OÚ Prešov bola uvedenému subjektu priznaná pomerná časť finančnej náhrady za roky 2020 - 2022,
- **BESTRY s.r.o. Bratislava – za zónu B PR Veľký Bukovec a jej ochranného pásma.** Rozhodnutím OÚ Prešov bola uvedenému subjektu priznaná pomerná časť finančnej náhrady za roky 2020 - 2022.
- **Lesopoľnohospodársky majetok Ulič, š.p. od 01.01.2023 OZ Ulič, organizačná zložka LESY Slovenskej republiky, š.p. Banská Bystrica – za PR Veľký Bukovec.** Rozhodnutím OÚ Prešov bola uvedenému subjektu priznaná pomerná časť finančnej náhrady za roky 2020 - 2022.
- **Lesopoľnohospodárske a urbárske pozemkové spoločenstvo Ruské – za obmedzenie bežného obhospodarovania na území NP Poloniny.** Rozhodnutie OÚ Prešov ešte nebolo vydané.
- **Urbárske a pasienkové združenie – pozemkové spoločenstvo Veľká Poľana - za obmedzenie bežného obhospodarovania na území NP Poloniny.** Rozhodnutie OÚ Prešov ešte nebolo vydané.
- **Lesopoľnohospodársko urbárska spoločnosť, pozemkové spoločenstvo Zvala - za obmedzenie bežného obhospodarovania na území NP Poloniny.** Rozhodnutie OÚ Prešov ešte nebolo vydané.

Tab. č. 16: Prehľad žiadostí o vyplatenie finančnej náhrady

Názov CHÚ/JPRL	Stupeň ochrany	Žiadateľ	Nárok uplatnený na obdobie	Výmera (ha)/objem (m ³)	Suma schválená
PR Šípková a NPR Plša	5	LPUS PS Ruské	2020-2022	2340 m ³	34 251,85 eur
zóna B PR Veľký Bukovec a jej ochranné pásmo	4	BESTRY s.r.o. Bratislava	2020-2022	2969 m ³	81 216,27 eur
PR Veľký Bukovec	5, 4	Lesopôľnohospodársky majetok Ulič, š. p. od 01.01.2023 OZ Ulič, organizačná zložka LESY Slovenskej republiky, š. p. Banská Bystrica	2020-2022	30963 m ³	693 516,36 eur

2.2.7 Rámcová smernica o vodách

Listom č. NPPO/109-001/2023 uzavrela S-NP Poloniny so SVP, š.p., Povodie Bodrogu, OZ v zmysle § 6 ods. 6 zákona č. 543/2002 Z. z. o OPAK „Dohodu organizácie ochrany prírody so správcom vodných tokov z prerokovania plánu výrubov a údržby na vodných tokoch v chránených územiach v územnej pôsobnosti Povodia Bodrogu, OZ pre rok 2023“. SVP, š. p. oboznámil S-NP Poloniny na pracovnom stretnutí dňa 21.02.2022 v priestoroch S-NP Poloniny s Plánom údržby a opráv vodných tokov na rok 2023. Dohoda sa uzavrela na základe záverov z prerokovania tohto plánu údržby a opráv vodných tokov na rok 2023 vo vzťahu k chráneným územiám v územnej pôsobnosti S-NP Poloniny, chráneným biotopom a chráneným druhom živočíchov a rastlín a predstavuje všeobecný rámec požiadaviek so strany S-NP Poloniny vo vzťahu k záujmom ochrany prírody a krajiny. Údržbe jednotlivých úsekov tokov vždy predchádzal obvykle výrobný výbor, kde sa prejednali konkrétne úseky a S-NP Poloniny v nadväznosti na to vydala k jednotlivým úsekom údržby písomné stanovisko so stanovenými podmienkami realizácie danej údržby, tak aby bol zabezpečený súlad s cieľmi Rámcovej smernice o vodách. V zmysle uzatvorenej dohody predstavujú záznamy z výrobného výboru, ktoré zohľadňujú stanovisko S-NP Poloniny dielčie „písomné dohody o zásadách starostlivosti o vodný tok v chránenom území“. V priebehu roka 2023 uzatvorili S-NP Poloniny a SVP, š. p., takýchto dielčích písomných dohôd o zásadách starostlivosti o vodný tok v chránenom území v počte 9.

2.3 Starostlivosť o osobitne chránené časti prírody a krajiny

2.3.1 Zabezpečenie ochrany prirodzeného druhového zloženia ekosystémov reguláciou výskytu nepôvodných druhov rastlín a živočíchov

V rámci praktickej starostlivosti o osobitne chránené časti prírody a krajiny v územnej pôsobnosti S-NP Poloniny v roku 2022 zabezpečovala ochranu prirodzeného druhového zloženia ekosystémov reguláciou výskytu nepôvodných druhov rastlín a živočíchov, vykonávala praktickú starostlivosť o nelesné biotopy a chránené druhy rastlín, zabezpečovala praktickú

starostlivosť o chránené živočíchy, označovala chránené územia, robila revízie a kontroly chránených častí prírody.

Odborní pracovníci a strážcova NP Poloniny upozorňovali na povinnosť odstraňovania invázných druhov – komunikáciou so známymi vlastníkami pozemkov s cieľom upozorniť ich na výskyt invázných druhov na ich pozemkoch, povinnosti ich odstraňovania a odporúčaných metódach odstraňovania.

Na 9 lokalitách v 6 katastrálnych územiach (Smolník - sklad, Belá nad Cirochou – pri Ciroche, Ladomirov – pri Ublianke, Kalná Roztoka – pri Ublianke, Stakčín – dolina Chotinky, splav pod Vrškom, za Agrifopom, Snina – pri železničnom priecestí, pri vodnom toku Cirochy) bolo zabezpečené odstraňovanie invázných druhov v chránených územiach na výmere 2 ha so zameraním na odstraňovanie invázneho druhu krídlatky japonskej (*Reynoutria japonica*). Týmto bola zabezpečovaná ochrana prirodzeného druhového zloženia biotopu Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy (kód Natura 91E0*).

V území NP Poloniny (3. stupeň – Stakčín) pracovníci NP Poloniny usmerňovali činnosť v súlade s PS o NP – odstraňovanie nepôvodných druhov drevín (agát) na 1 lokalite (Dara) na výmere 2,36 ha (2 m³).

2.3.2 Vykonávanie praktickej starostlivosti o nelesné biotopy a chránené druhy rastlín

Praktická starostlivosť bola zameraná na nahradenie chýbajúceho tradičného a špecifického obhospodarovania trávnych porastov a spočívala predovšetkým v likvidácii náletových drevín, kosení biomasy s jej odstránením z lokalít. V roku 2023 bola realizovaná praktická starostlivosť v 10 MCHÚ (1 NPR, 6 PR a 1 PP) na celkovej výmere 33 ha. Vo vlastnej réžii S-NP Poloniny realizovala praktickú starostlivosť na výmere 8,55 ha. Realizované bola ručná a strojová kosba biotopov, výrub sukcesných krovín a odstraňovanie biomasy.

Tabuľka č. 17: Prehľad praktickej starostlivosti o nelesné biotopy a chránené druhy rastlín podľa CHÚ

Názov CHÚ	Stupeň ochrany	Druh realizovaného opatrenia	Výmera realizovaného opatrenia	Zdroj financovania	Vynaložené náklady v eur
NPR Pod Ruským	4	strojová kosba, odstraňovanie biomasy	8,00 ha	PPA	-
Genofondová lokalita Starina	3	strojová kosba, odstraňovanie biomasy	2,5 ha	S-NP Poloniny	700,00
PR Bahno	5	ručná kosba, výrub sukcesných krovín odstraňovanie biomasy	0,5 ha	S-NP Poloniny	700,00
PR Stinská slatina	5	ručná kosba, výrub sukcesných krovín odstraňovanie biomasy	0,5 ha	S-NP Poloniny	500,00

Názov CHÚ	Stupeň ochrany	Druh realizovaného opatrenia	Výmera realizovaného opatrenia	Zdroj financovania	Vynaložené náklady v eur
PR Šípková	5	ručná kosba, výrub sukcesných krovín odstraňovanie biomasy	0,55 ha	S-NP Poloniny	700,00
Ruské-Jaforka	3	strojová kosba, odstraňovanie biomasy	4,5 ha	S-NP Poloniny	900,00
PR Bzaná	4	strojová kosba, odstraňovanie biomasy	2,00 ha	PPA	-
PR Gazdoráň	4	strojová kosba, odstraňovanie biomasy	8,00	PPA	-
PR Ruské	4	strojová kosba, odstraňovanie biomasy	1,00	PPA	-
PP Ulička	5	strojová kosba, odstraňovanie biomasy	5,00	PPA	-

2.3.3 Realizácia praktickej starostlivosti o chránené stromy

V roku 2023 bola vykonaná praktická starostlivosť o chránený strom – **Vejmutovka v Dúbrave** – ošetrovanie konárov v korune stromov.

V roku 2023 bola vykonaná praktická starostlivosť o genofondovo významne dreviny na lokalite zvanej **Stakčínska dubová alej** – ošetrovanie v korunách stromov z dôvodu ochrany zdravia a majetku.

2.3.4 Realizácia praktickej starostlivosti o chránené živočíchy

S-NP Poloniny v roku 2023 realizovala praktickú starostlivosť o chránené druhy živočíchov zameranú na manažmentové opatrenia pre druhy motýľov rodu modráčik (*Maculinea*). Na vybraných lokalitách bol realizovaný manažment biotopov chránených druhov živočíchov a chránených druhov rastlín:

- modráčika horcového (*Maculinea alcon*), ktorý je zároveň aj biotopom chráneného druhu rastliny – horec pľúcny (*Gentiana pneumonanthe*) - na genofondovej ploche (GP) Starina (0,65ha),
- modráčika krvavcového (*Maculinea teleius*) - príprava potencionálneho biotopu v západnej časti NPR Pod Ruským (0,2ha).

Z dôvodu potreby zabezpečenia starostlivosti o bociana bieleho boli v spolupráci s VSE na základe „Dohody o spolupráci pri prekládke hniezda bociana bieleho“ zrealizované 2 prekládky hniezd:

- z podperného bodu NN (el. stĺp) v k. ú. Belá nad Cirochou na samostatný stĺp s hniezdnou podložkou (<http://bociany.sk/nestcards/show/5000>),

- na základe oznámenia o zlom stave hniezda bociana bieleho v k. ú. Dlhé nad Cirochou (ID č. 2338) dňa 11.7.2023 bolo opravené firmou BELNET SNINA, s.r.o. hniezdo s dvoma mláďatami, ktoré sa nebezpečne nakláňalo.

Z dôvodu potreby zabezpečenia spolupráce pri likvidácii bobrích stavieb z hľadiska zabezpečenia starostlivosti o uvedený druh Slovenský vodohospodársky podnik, š. p. Bratislava uzavrel so S-NP Poloniny Dohodu o spolupráci pri manažmente chráneného živočícha bobra vodného (*Castor fiber*), ktorá je zverejnená v CRZ pod č. 7138937. V článku 3 tejto dohody je uvedené, že minimálne raz ročne sa uskutoční spoločné stretnutie SVP, š. p. a S-NP Poloniny, na ktorom sa vyhodnotí účinnosť opatrení, ako aj ďalší postup spolupráce. Stretnutie môže zvolať ktorákoľvek zo Zmluvných strán. Takéto stretnutie za účelom vyhodnotenia dohody o spolupráci pri manažmente bobra vodného bolo zvolané SVP, š. p. v októbri 2023 a S-NP Poloniny sa ho zúčastnila spoločne s národnými parkami TANAP a PIENAP.

Bolo uskutočnené pracovné stretnutie zvolané Mestským úradom Snina vo veci riešenia vzniku škôd spôsobených chráneným živočíchom ohryzom ovocných drevín v záhrade rodinného domu pri vodnom toku Pčolinka a jeho prítoku Pichnianka, kde mal bobor postavenú hrádzu. Na terénnej obhliadke sa zúčastnili zástupcovia Okresného úradu Snina, Mestského úradu Snina, SVP, š. p. ako správcu vodného toku a pobrežných pozemkov a S-NP Poloniny. Počas terénnej obhliadky bolo zistené, že bobriu hrádzu odplavilo v dôsledku prívalovej vlny počas intenzívnych zrážok. Aktivita bobra bola v danom čase v lokalite utlmená. Po prípadnom opätovnom návrate bobra na lokalitu S-NP Poloniny navrhla riešenie situácie, a to realizáciu preventívnych opatrení proti vzniku škôd na danej lokalite, a to oplotenie stromov pletivom, ktoré S-NP Poloniny zakúpi a svojpomocne na mieste inštaluje. Týmto opatrením sa bobrovi na mieste zníži potravná ponuka a bude nútený sa presunúť na inú lokalitu mimo intravilán mesta, kde nebude svojou prítomnosťou spôsobovať vznik škôd na majetku obyvateľov mesta Snina.

Priebežne počas roka sa realizovali kontroly hniezdnych lokalít orliaka morského a orla skalného riešených rozhodnutiami OÚ Snina a plnenie povinností vyplývajúcich z týchto rozhodnutí. V tejto veci boli zaslané žiadosti o súhlas na umiestnenie fotopascí vlastníčkovi, resp. správcovi pozemku a územne príslušnej poľovníckej spoločnosti za účelom monitoringu hniezdnej lokality orliaka morského.

V rámci starostlivosti o zubra hôrneho (*Bison bonasus*) bola vykonaná starostlivosť o areáli krmelcov v správe S-NP Poloniny v obciach Ostružnica, Zvala, Veľká Poľana, Ruské a Smolník, realizovaný bol rozvoz a napĺňanie krmelcov balíkovanou senážou. Monitorované boli hniezde lokality v k. ú.: Ruská Volová, Pčoliné, Veľká Poľana.

2.3.5 Zabezpečenie starostlivosti o hendikepované živočíchy, prevádzka Chovnej stanice S-NP Poloniny

S-NP Poloniny zabezpečuje starostlivosť o choré, zranené alebo poškodené chránené živočíchy (hendikepované živočíchy) prostredníctvom prevádzkovania chovnej stanice v zmysle § 45 zákona č. 543/2002 Z. z. Zabezpečuje odber a prevoz nahlásených hendikepovaných živočíchov, uhrádza výdavky spojené so starostlivosťou, prijíma oznámenia o nájdených chránených živočíchoch, určuje nakladanie s nimi a vedie evidenciu v zmysle platných právnych predpisov.

V rámci prevádzkovania chovnej stanice v réžii S-NP Poloniny bolo v roku 2023 uskutočnených 33 výjazdov, prevzatých bolo 45 živočíchov a z toho vypustených do voľnej prírody 31 živočíchov, uhynuté boli 4 živočíchy. V chovnej stanici uhynulo 5 jedincov a ďalšie 3 jedince boli premiestnené do náhradného hniezda, 1ex bol prevezený v spolupráci s VLM SR do obory v Pliešovciach a 1ex sa ku koncu roka nachádza stále v chovnej stanici pri S-NP Poloniny.

Zo všetkých výjazdov na ktorých bol prevzatý živý jedinec (41 ex) sa podarilo zachrániť 36 živočíchov (nezapočítavaná kolónia raniak hrdzavý, v ktorej bolo 60 uhynutých jedincov a 20 vyletelo okamžite) – čo predstavuje 87,80% úspešnosť. Spomedzi systematických kategórií tvorili najväčší podiel oznámených živočíchov vtáky (38 jedincov). Úspešne zrehabilitovaných a vypustených do voľnej prírody alebo umiestnených do iných zariadení bolo 31 jedincov. S-NP Poloniny zabezpečuje starostlivosť o choré, poranené alebo poškodené živočíchy aj mimo pracovnej doby a počas dní pracovného pokoja prostredníctvom pracovnej pohotovosti ako aj operatívnych výjazdov v úzkej súčinnosti s linkou tiesňového volania 112.

Tabuľka č. 18: Prehľad počtu druhov v chovnej stanici pri S-NP Poloniny

Druh živočícha (slovenský názov)	Druh živočícha (latinský názov)	Počet rehabilitovaných jedincov
raniak hrdzavý	<i>Nyctalus noctula</i>	80
sova dlhochvostá	<i>Strix uralensis</i>	1
bocian biely	<i>Ciconiaciconia</i>	5
vlk dravý	<i>Canis lupus</i>	1
jastrab veľký	<i>Accipiter gentilis</i>	1
myšiak hôrny	<i>Buteo buteo</i>	5
belorítka obyčajná	<i>Delichonurbicum</i>	3
los mokrad'ový	<i>Alces alces</i>	1
sojka obyčajná	<i>Garrulus glandarius</i>	1
sova obyčajná	<i>Strix aluco</i>	1
mačka divá	<i>Felis silvestris</i>	1
večernica hvízdavá	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	2
kačica divá	<i>Anas platyrhynchos</i>	12
užovka stromová	<i>Zamenis longissimus</i>	2
dažd'ovník obyčajný	<i>Apus apus</i>	4
drozd čierny	<i>Turdus merula</i>	1
ďateľ veľký	<i>Dendrocopos major</i>	1
sýkorka veľká	<i>Parus major</i>	2
orol krikľavý	<i>Clanga pomarina</i>	1

2.3.6. Označovanie chránených území a chránených stromov

V roku 2023 bola vykonaná praktická starostlivosť o chránený strom – Vejmutovka v Dúbrave – ošetrovanie konárov v korune stromov.

Vyrobené boli 3 ks tabúľ s označením chránených stromov ľaliovník tulipánokvetý, dub letný, borovica hladká, vyrobené boli 3 ks informačných tabúľ so základnými informáciami o týchto drevinách.

Praktická starostlivosť o genofondovo významne dreviny bola vykonávaná na lokalite zvanej Stakčinska dubová alej – ošetrovanie v korunách stromov z dôvodu ochrany zdravia a majetku.

2.3.7. Náhrada škôd spôsobených chránenými živočíchmi

Na základe oznámenia o spôsobiení škody určeným živočíchom od Okresného úradu Snina, odbor starostlivosti o životné prostredie, S-NP Poloniny vykonala terénnu obhliadku a miestne šetrenie zvolané OÚ Snina pri 19 nahlásených škodách:

Tabuľka č. 19: Prehľad počtu oznámení o spôsobiení škody určeným živočíchom

vznik škody	miestne šetrenie/záznam	poľovný revír/žiadateľ	katastr. územie	škoda spôsobená určeným živočíchom, druh	spôsobená škoda, druh zveri	náhrada (€)	rozhodnutie /zo dňa
25.1.2023	26.1.2023	PR Poloň - BESTRY s.r.o.	Runina	vlk dravý	jelenica	150	OU-SV-OSZP-2023/000208-006 (27.1.2023)
27.2.2023	1.3.2023	PR Strub - PZ Zubor Zvala-Smolník	Smolník nad Cirochou	vlk dravý	jeleň	378	OU-SV-OSZP-2023/000374-005 (24.3.2023)
1.3.2023	2.3.2023	PR Veža - PS Prípor	Uličské Krivé	vlk dravý	jelenica	210	OU-SV-OSZP-2023/000377-005 (14.3.2023)
7.3.2023	8.3.2023	PR Ruské - PZ Pláša Ruské	Ruské	vlk dravý	jeleň	360	OU-SV-OSZP-2023/000400-005 (14.3.2023)
13.3.2023	13.3.2023	PR Jeseník - PZ Bezkyd Zboj	Zboj	vlk dravý	jeleň	247	OU-SV-OSZP-2023/000409-005 (5.4.2023)
29.3.2023	29.3.2023	PR Veža - PS Prípor	Uličské Krivé	vlk dravý	jelenica	252	OU-SV-OSZP-2023/000440-005 (4.4.2023)
11.4.2023	11.4.2023	PR Veža - PS Prípor	Uličské Krivé	vlk dravý	jelenica	189	OU-SV-OSZP-2023/000478-006 (18.4.2023)
11.4.2023	11.4.2023	PR Veža - PS Prípor	Uličské Krivé	vlk dravý	jelenica	252	OU-SV-OSZP-2023/000477-006 (18.4.2023)
27.4.2023	28.4.2023	PR Kýčera - PZ Osoj Osadné	Osadné	vlk dravý	jeleň	247	OU-SV-OSZP-2023/000434-005 (3.5.2023)
31.7.2023	1.8.2023	PR Ruské - PZ Pláša Ruské	Ruské	vlk dravý	jeleň	360	OU-SV-OSZP-2023/000654-006 (7.8.2023)
4.8.2023	4.8.2023	PR Hodková - SPZ PZ Lazy	Dlhé nad Cirochou	vlk dravý	jelenica	220	OU-SV-OSZP-2023/000659-006 (14.9.2023)
8.9.2023	8.9.2023	PR Kolodník - PS Bziana	Kolbasov	vlk dravý	jelenica	220	OU-SV-OSZP-2023/000712-005 (14.9.2023)
12.10.2023	13.10.2023	PR Kolodník - PS Bziana	Ruský Potok	vlk dravý	jeleň	330	OU-SV-OSZP-2023/000782-006 (19.10.2023)
16.10.2023	17.10.2023	PR Strub - PZ Zubor Zvala-Smolník	Smolník nad Cirochou	vlk dravý	jelenica	189	OU-SV-OSZP-2023/000798-005 (23.10.2023)
1.11.2023	2.11.2023	PR Ruské - PZ Pláša Ruské	Ruské	vlk dravý	jeleň	336	OU-SV-OSZP-2023/000830-005 (6.11.2023)
9.11.2023	10.11.2023	PR Jeseník - PZ Bezkyd Zboj	Zboj	vlk dravý	jeleň	286	OU-SV-OSZP-2023/000857-005 (16.11.2023)
30.11.2023	1.12.2023	PR Strub - PZ Zubor Zvala-	Smolník nad	vlk dravý	jelenica	210	OU-SV-OSZP-2023/000898-004

vznik škody	miestne šetrenie/záznam	poľovný revír/žiadateľ	katastr. územie	škoda spôsobená určeným živočíchom, druh	spôsobená škoda, druh zveri	náhrada (€)	rozhodnutie /zo dňa
		Smolník	Cirochou				(6.12.2023)
17.12.2023	19.12.2023	PR Strub - PZ Zubor Zvala-Smolník	Zvala	vlk dravý	jelienča	132	OU-SV-OSZP-2023/000932-005 (21.12.2023)
26.12.2023	27.12.2023	PR Veža - PS Prípor	Uličské Krivé	vlk dravý	jelenica	220	OU-SV-OSZP-2024/000001-004 (23.01.2024)

Celková výška vyplatenej náhrady na základe vydaných rozhodnutí v roku 2023 od OÚ Snina bola vo výške 4 788 €. V roku 2023 bola uhradená i náhrada škody spôsobená zubrom hônym vo výške 375,36 € na lesných porastoch pre LPUS PS Zvala.

2.3.8. Realizácia schválených programov starostlivosti

Program starostlivosti o NP Poloniny na roky 2017-2026

PS o NP Poloniny bol schválený uznesením vlády SR č. 293/2016 dňa 7.7.2016. Dlhodobým cieľom je zlepšiť poznanie biotopov a druhov; zachovať a/alebo dosiahnuť ich priaznivý stav; zamedziť urbanizácii alebo inému ničeniu lokalít a zachovať funkcie, ktoré národný park plní. NP Poloniny je rozdelený do 17 ekologicko-funkčných priestorov s jednoznačne stanovenými cieľmi a pravidlami využívania.

Na realizáciu PS o NP Poloniny boli vyčlenené prostriedky fondov EÚ, predovšetkým z OP KŽP výzvy č. 49 na projekt Realizácia vybraných aktivít Programu starostlivosti o NP Poloniny, ktorý bol v roku 2023 ukončený (viac v kapitole 2.10.7. OPKŽP – Realizácia vybraných aktivít Programu starostlivosti o Národný park Poloniny (kód projektu: 310011ANV5)). Aktivity projektu boli ukončené k 31.12.2023 podaním hlásenia o ukončení realizácie HAP.

Ďalšia dokumentácia starostlivosti o biotopy, druhy európskeho významu a druhy vtákov v projektovom území v rámci sústavy Natura 2000 v územnej pôsobnosti Správy Národného parku Poloniny na obdobie 2023 - 2028

S-NP Poloniny vypracovala v roku 2022 tzv. „Ďalšiu dokumentáciu ochrany prírody a krajiny“. Tá bola dňa 14. 9. 2022 schválená vedením MŽP SR pod názvom „Ďalšia dokumentácia starostlivosti o biotopy, druhy EV a druhy vtákov v projektovom území v rámci sústavy Natura 2000 v územnej pôsobnosti S-NP Poloniny na obdobie 2023 -2028“, č. 11099/2022-6.1 52043/2022 pre účely realizácie projektov v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia (ďalej iba Ďalšia dokumentácia). Hlavným cieľom Ďalšej dokumentácie je zlepšovanie stavu vybraných typov lesných a lúčnych biotopov európskeho významu v stanovenom projektovom území na štátnych pozemkoch, ktoré sú v správe S-NP Poloniny. Dotknuté pozemky prešli pod S-NP Poloniny po ich delimitácii od LPM Ulič, š. p. v rámci reformy národných parkov ku dňu 1. 4. 2022. Podľa uznesenia schváleného na Porade vedenia MŽP SR č. 60 z 9. júna 2022 je Ďalšia dokumentácia alternatívou dokumentácie ochrany prírody a krajiny v zmysle §54 zákona č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Ďalšia dokumentácia je určená pre prípady, kedy nie je možné alebo nie je účelné vypracovať program starostlivosti, resp. program záchrany pre celé územie, ale v chránenom území je potrebné realizovať opatrenia pre druhy a biotopy európskeho významu na dosiahnutie ich priaznivého stavu a/alebo na zachovanie existujúceho stavu týchto biotopov a druhov európskeho významu. Rovnako je ďalšia dokumentácia určená aj pre prípady, ak sa vyžaduje, alebo je plánovaná aktualizácia schváleného programu starostlivosti alebo programu

záchranu, avšak aj v čase do jej schválenia je potrebné realizovať opatrenia pre druhy a biotopy. V roku 2023 realizovala S-NP Poloniny opatrenia uvedené v Ďalšej dokumentácii, na ktoré boli vyčlenené prostriedky fondov EU, a to z OP KŽP výzvy č. 22 na projekt „Starostlivosť o územie v správe NP Poloniny“ (viac v kapitole 2.10.5. OPKŽP – Starostlivosť o územie v správe NP Poloniny (kód projektu: NFP310010CPZ7)). Aktivity projektu boli ukončené k 31.12.2023 podaním hlásenia o ukončení realizácie HAP.

S-NP Poloniny sa v roku 2023 sústredila na vykonávanie opatrení stanovených v tejto Ďalšej dokumentácii ochrany prírody. Opatrenia z PS o NP Poloniny cielene nerealizovala, keďže sa vyžaduje aktualizácia schváleného programu starostlivosti na roky 2017-2026. Aktualizácia je potrebná z dôvodu rozsiahlejších zmien, ktoré sa premietli z, v neskoršom období schváleného, renominačného projektu lokality svetového prírodného dedičstva UNESCO Staré bukové lesy a bukové pralesy Karpát a iných regiónov Európy. Ďalším dôvodom na revíziu PS o NP Poloniny sú zásadné zmeny v manažmente územia, ktoré súvisia so zmenou správy štátnych pozemkov po reforme národných parkov od 1.4.2022 a plánovanou zonáciou.

2.4 Výkon starostlivosti o lesné ekosystémy a poľovníctvo

2.4.1 Výkon činnosti odborného lesného hospodára, vedenie evidencie

Po zápise štátnych pozemkov delimitovaných z LPM š.p. Ulič a LESY SR š.p. Banská Bystrica S-NP Poloniny požiadala Okresný úrad v Humennom dňa 7.4.2022 na zápis obhospodarovateľa lesa do evidencie lesných pozemkov v zmysle zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov na celkovej výmere 8 241,97 ha. Rozhodnutie o zápise nadobudlo právoplatnosť dňa 9.9.2022. Rozhodnutím OU v Humennom zo dňa 23.12.2022 bol urobený zápis obhospodarovateľa lesa do evidencie lesných pozemkov na S-NP Poloniny zo ŠOP SR v k. ú. Ruské, Smolník a Veľká Poľana o celkovej výmere 35,04 ha ha. K 31.12.2022 S-NP Poloniny obhospodaruje lesné pozemky o celkovej výmer 8241,97 ha. Súčasťou transformácie boli aj stretnutia zamerané na prevzatie lesnej hospodárskej evidencie od doterajších správcov, postupné sprevádzkovanie LHE v programe Webles a aktualizácia dát. Vzhľadom na skutočnosť, že pre lesy na LHC Nižná Jablonka nebol schválený PSL na obdobie 2022-2031, bolo možné spracovávať bilancie iba za lesy v bývalej správe LPM š.p. Ulič.

K delimitovaným pozemkom v roku 2023 pribudli aj pozemky, ktoré boli predmetom kúpy od súkromného majiteľa Döry Ladislaus o výmere 80,71 ha lesných pozemkov.

Tab. č. 20: Prehľad pozemkov ktoré boli predmetom kúpy od Döry Ladislaus

k.ú.	LV	parc	KN	výmera	druh
Stakčín	1766	1399	C	131	Záhrada
Stakčín	1766	1402	C	155	Záhrada
Stakčín	1766	1410	C	221	Záhrada
Stakčín	1766	1412	C	242	Záhrada
Stakčín	1766	1418	C	288	Záhrada
Stakčín	1766	1421	C	312	Záhrada
Stakčín	1766	1424	C	330	Záhrada
Stakčín	1766	1427	C	347	Záhrada
Stakčín	1766	1578	C	81	Orná pôda
Stakčín	1766	1579	C	282	Orná pôda
Stakčín	1766	1629	C	835	Zastavaná plocha
Stakčín	1766	1640/1	C	82796	Trvalý trávny

k.ú.	LV	parc	KN	výmera	druh
Stakčín	1766	1656/39	C	111	Trvalý trávny
Stakčín	1766	1659/1	C	1671	Ostatná plocha
Stakčín	1766	1659/3	C	45	Ostatná plocha
Stakčín	1766	1659/4	C	202	Ostatná plocha
Stakčín	1766	1660/24	C	152	Trvalý trávny
Stakčín	1766	1661/1	C	294	Zastavaná plocha
Stakčín	1766	1663/2	C	15606	Lesný pozemok
Stakčín	1766	1666/4	C	3561	Ostatná plocha
Stakčín	1766	1668/1	C	56056	Trvalý trávny
Stakčín	1766	1876/3	C	73	Lesný pozemok
Stakčín	1766	1900/5	C	6136	Trvalý trávny
Stakčín	1766	1908/5	C	214453	Lesný pozemok
Stakčín	1766	1942/1	C	5769	Trvalý trávny
Stakčín	1766	1943/1	C	5073	Trvalý trávny
Stakčín	1766	1944/2	C	31333	Trvalý trávny
Stakčín	1766	1945/1	C	71355	Trvalý trávny
Stakčín	1766	1946/3	C	7752	Trvalý trávny
Stakčín	1766	1946/4	C	39245	Trvalý trávny
Stakčín	1766	1954	C	6126	Trvalý trávny
Stakčín	1766	1956/3	C	19807	Lesný pozemok
Stakčín	1766	1956/8	C	339563	Lesný pozemok
Stakčín	1766	1956/9	C	70110	Lesný pozemok
Stakčín	1766	1956/13	C	6373	Lesný pozemok
Stakčín	1766	1956/14	C	3173	Lesný pozemok
Stakčín	1766	1956/18	C	14394	Lesný pozemok
Stakčín	1766	1956/22	C	6190	Lesný pozemok
Stakčín	1766	1957	C	70533	Trvalý trávny
Stakčín	1766	1960/2	C	559	Lesný pozemok
Stakčín	1766	1961	C	1079	Lesný pozemok
Stakčín	1766	1963/7	C	103930	Lesný pozemok
Stakčín	1766	1963/8	C	4949	Lesný pozemok
Stakčín	1766	2006	C	4436	Zastavaná plocha
Stakčín	1766	747	E	27076	Orná pôda
Stakčín	1766	749	E	295848	Orná pôda
Stakčín	1766	750/1	E	29944	Trvalý trávny porast
Stakčín	1766	750/2	E	5900	Trvalý trávny porast
Stakčín	1766	753/1	E	4198	Orná pôda
Stakčín	1766	758	E	189253	Trvalý trávny porast
Stakčín	1766	759/6	E	2145	Lesný pozemok
Stakčín	1766	760/1	E	236	Orná pôda
Stakčín	1766	761/1	E	48372	Orná pôda
Stakčín	1766	761/2	E	222	Orná pôda
Stakčín	1766	761/3	E	28	Orná pôda
Stakčín	1766	761/4	E	371	Orná pôda
Stakčín	1766	762/1	E	2747	Orná pôda

k.ú.	LV	parc	KN	výmera	druh
Stakčín	1766	764/3	E	91	Orná pôda
Starina nad Cirochou	378	1092/1	E	3997	Trvalý trávny porast
Starina nad Cirochou	378	2062	E	224684	Lesný pozemok

V rámci výkonu kancelárske práce boli zamerané na bilanciu výkonov v lesných porastoch a ich odpočty (bilancie hodín, výchova, ťažba, zabezpečenie porastov), vyhodnotenie plánov hosp. opatrení v pestovnej, ťažbovej a inej lesníckej činnosti, vyhotovenie podkladov pre VO v ťažobnej činnosti, vytvorenie výrobných celkov, návrh na materiálne vybavenie lesníkov, vystavovanie samofaktúr a objednávok pre živnostníkov, spracovanie evidencie zásob a ročnej evidencie lesníckych výkonov.

Tab. č. 21: Prehľad delimitovaných lesných pozemkov podľa LHC

KPL	LHC	Doterajší správca	Výmera porastov v ha	Výmera ostatných pozemkov v ha	Spolu LPF
LA046	N. Jablonka	Lesy SR	849,62	18,7941	868,42
LA047	N. Jablonka	Lesy SR	15,43994		15,43994
LA071	Ulič	LPM š.p. Ulič	897,8137	16,3318	914,1455
LA073	Zboj	LPM š.p. Ulič	4464,187	109,319	4573,506
SL248	Starina	LPM š.p. Ulič	1823,312	12,1137	1835,425
SL248	Starina	SOP SR	31,3736	3,6632	35,0368
SL248	Starina	SL DORI	79,13	1,5889	80,7189
Celkový súčet			8160,876	161,8107	8322,692

Tab. č. 22: Vybrané ukazovatele Programov starostlivosti o les - kategorizácia lesov, bilancia predpisov a vybrané ukazovatele LHE

Kategorizácia lesov		H	O	U	spolu	
A	1	stav k 1.1. RZP	5429,31	936,99	1 017,70	7 384,00
	2	Zmeny užívacích vzťahov				
	3	Aktuálna výmera	5 350,19	936,99	1 017,70	7 304,88

Predpis z PSL na LHC Topoľa, Ulič, Zboj a Starina		plocha	ihličnaté	listnaté	spolu			
		ha	m ³	m ³	m ³			
C	8	Prečistky	936,79					
	9	Pôvodný predpis k 1. 1. platnosti PSoL	Ťažba	výchovná do 50 r.	1231,94	6 803	23 570	30 373
	10			výchovná nad 50 r.	1 783,72	1 081	59 465	60 546
	11			obnovná		14 842	244 057	258 899
	12			CELKOM		22 726	327 092	349 818

Vykonané za obdobie 2014 -2023				plocha	ihličnaté	listnaté	spolu	z toho:	
				ha	m ³	m ³	m ³		
K	52	Evidovaná LHE od začiatku platnosti PSoL	Prečistky	275,73				S-NP Poloniny v roku 2022	
	53		Ťažba	výchovná do 50 r.	582,48	2 515,54	14 399,97	16 915,51	1 741,17
	54			výchovná nad 50 r.	1 470,37	1 318,05	50 950,01	52 268,06	
	55			obnovná		11 102,36	126 260,28	137 362,64	200
	56			Úmyselná spolu (r. 53+54+55)		14 935,95	191 610,26	206 546,21	
	57			Náhodná		795,32	10 374,19	11 169,51	
	58			Mimoriadna		3,05	0,50	3,55	3,55
	59			CELKOM (r.56+57+58)		15 734,32	201 984,95	217 719,27	1 944,72

Celkom bolo za sledované obdobie (LHC Starina 2020-2023 a LHC Topoľa, Ulič a Zboj 2014-2023) na majetku, ktorý je v obhospodarovaní S-NP Poloniny vyťažené **217 719 m³** drevnej hmoty.

Za účelom zabezpečenia praktickej starostlivosti o lesné ekosystémy S-NP Poloniny v roku 2023 zabezpečovala druhového zloženia ekosystémov reguláciou výskytu nepôvodných druhov drevín mladých lesných porastov. V záujme kvalitného výkonu realizovaných opatrení boli všetky porasty zaradené do starostlivosti vyznačené na celkovej výmere 180 ha. S-NP Poloniny v rámci 6 výrobných celkov uzavrela 5 rámcových dohôd/zmlúv s 3 dodávateľmi. Na 2 výrobných celkoch boli práce zazmluvnené v kombinácii koňmo s UKT a na štyroch v kombinácii UKT/LKT. Úprava drevinového zloženia sa realizovala v 18-tich lesných porastoch. Štruktúra podľa drevín je v priloženej tabuľke.

Tab. č. 23: Prehľad ťažby podľa drevín

rok	výkon	drevina	množstvo
2023	122	BK	1226,40
2023	122	BO	11,91
2023	122	BR	276,66
2023	122	DC	30,00
2023	122	DG	23,00
2023	122	DL	32,15
2023	122	DZ	23,96
2023	122	HB	167,05
2023	122	JD	19,55
2023	122	OS	8,10
2023	122	SC	118,94
2023	122	SM	7,00

2.4.2 Výkon inej lesníckej činnosti

V rámci výkonu boli realizované riadiaca činnosť vedúceho odboru starostlivosti o ekosystémy, zápis obhospodarovateľa lesa na majetku Döri, usmernenie postupov starostlivosti, riadiaca činnosť vedúceho OO Stuzica – Rožok a OO Havešová - Udava, návrhy na opravu chát a iných drobných stavieb, návrh cenníka dreva, zabezpečovanie materiálo technického vybavenia, návrh opatrení na opravu tvrdých ciest, priekop, priepustov, vypracovanie finančného plánu na opravu tvrdej cesty na OÚ Havešová – Stredný Grúň, výkon činnosti lesníkov na ochranných úsekoch.

V rámci požiarnej ochrany bol v spolupráci s technikom požiarnej ochrany spracovaný písomný pokyn na zabezpečenie ochrany pred požiarimi. V čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru pre Ochranný obvod Stuzica – Rožok a tiež pre Ochranný obvod Havešová – Udava boli prijaté tieto opatrenia:

- a) zabezpečiť najmä v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru v lesoch hliadkovaciu činnosť v dňoch pracovného pokoja a v mimopracovnom čase, ktorú budú vykonávať určené osoby,
- b) pre členov protipožiarnej asistenčnej hliadky vykonať preukázateľným spôsobom odbornú prípravu prostredníctvom technika PO v stanovenom rozsahu podľa bodu č. 6,
- c) vypracovať pre osoby vykonávajúce hliadkovaciu činnosť časový harmonogram s určením trasy pochôdzok a s uvedením konkrétnych časov a miest, kde sa má hliadkovacia služba v danom čase nachádzať.
  - Trasa A:** Stakčín – 8:00 hod, Stredný Hrun – 9:00 hod, Roveň – 10:00 hod, Havešova– 12:00 hod, Zaloma-13:30 hod., Kopyto – 15:00 hod. Dielnica – 16:00 hod, Stredný hrun – 17:00 hod.
  - Trasa B:** Stakčín – 8:00 hod, Javorovec – 9:00 hod, Hlboký potok – 10:00 hod, Markov – 12:00 hod, Jalová – 13:00, Ruské – 14:00 hod, Gazdoraň - 17:00 hod.
  - Trasa C:** Osadné – 8:00 hod, Kobylka - 9:15 hod, Djaková jama - 10:00 hod. Prehyb -11:00 hod., Stremtury -12:00 hod.,Sklad Drozdička-13:00hod. Bosniky – 14:00hod., Za barakom – 15:00., Balnica – 16:00 hod., Osadné – 17:00 hod.
- d) členov protipožiarnej asistenčnej hliadky zabezpečiť telefonickým spojením,
- e) dať k dispozícii pre členov protipožiarnej asistenčnej hliadky funkčné služobné vozidlá:
  - MITSUBISHI ASX – SV 740 AU a MITSUBISHI L 200 – SV 008 AJ
- f) v požiarnej zbrojnici resp. v sklade požiarneho náradia umiestniť potrebné náradie v závislosti od plochy lesných porastov nad 1000 ha v minimálnom počte 60 ks:
  - 11 ks sekeromotýk,
  - 11 ks lopát,
  - 11 ks motyka zalesňovacia,
  - 10 ks tlmniče,
  - 5 ks krompáčov,
  - 11 ks hrable,
  - 3 ks ručných striekačiek – genfo vaky,

- 2 ks motorová píla,
- g) viditeľne označiť na všetkých prístupových cestách resp. chodníkoch a na ďalších vhodných miestach zákaz zakladania ohňov mimo určených a vyhradených priestorov,
- h) v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiarov zakázať vypaľovanie porastov, kríkov a stromov resp. zbytkov po ťažbe dreva,
- i) budovať na lesných pozemkoch na vyznačených miestach a v najviac navštevovaných lesných oblastiach ohniská zabezpečené proti voľnému šíreniu ohňa,
- j) evidovať a vyznačovať v mapových podkladoch všetky dôležité údaje z hľadiska ochrany pred požiarom, najmä zoznam užívateľov lesných pozemkov, ako aj stav a počet existujúcich vodných zdrojov, prejazdových a lesných ciest, zväžnic, ochranných pásov a priesekov a ich dostupnosť pre lesnú a hasičskú techniku a na požiadanie ich poskytnúť OR HaZZ v Humennom.
- k) udržiavať existujúce prejazdové cesty, zväžnice a zdroje vody v stave, ktorý umožňuje bezproblémový príjazd hasičských jednotiek a ich využitie na účinný zásah.

V rámci lesnej dopravnej siete na Ochrannom úseku Stučica – Rožok boli vyčistené priepusty a odrážky na LC Beskyd a LC Geborová, taktiež sme prečisťovali zväžnice o dĺžke približne 15 km. Na ochrannom obvode Havešová - Udava boli vyčistené priepusty a odrážky na lesnej ceste Hrun – Stakčinska Roztoka v dĺžke 2,5 km, stabilizácia priečneho odvodnenia a realizované protierózne opatrenia na zväžniciach v lokalite Hlboký potok (k. ú. Stakčín), na tvrdej ceste Chotina – prečistenie priepustov v množstve 5 ks. Realizované bolo prekopanie existujúcich a založenie nových odrážok na lesných zväžniciach po ťažbe a približovaní dreva v počte 10 ks na dĺžke 2 300 bm. Rovnako pravidelné bola realizovaná očista verejných komunikácií, ktoré boli znečistené pri odvoze drevnej hmoty.

Špecifický manažment sme uplatnili pri zásahu v poraste 52 na LHC Starina. Jednalo sa o výrub a orez drevín (DB, HB, AG), ktoré by mohli ohroziť premávku motorových vozidiel na štátnej ceste a cyklistov na zriadenom cyklochodníku. Realizovaný bol tiež výrub a orez v samotnej PR Ostrá v blízkosti štátnej cesty.

2.4.3 Výkon činnosti strážnej služby (lesnej, poľovnej, rybárskej)

V rámci výkonu strážnej služby bol S-NP Poloniny podaný dňa 12.12.2022 návrh na OÚ Humenné na ustanovenie členov lesnej stráže v celkovom počte 8 z toho 4 pre ochranný obvod Stučica - Rožok a 4 pre ochranný obvod Havešová - Udava.

2.4.4 Lesnícka hospodárska činnosť

V rámci praktickej starostlivosti o lesné ekosystémy v roku 2023, ktoré zabezpečovala S-NP Poloniny reguláciou výskytu nepôvodných druhov drevín mladých lesných porastov vedľajším produktom je vyťažená drevná hmota. Celkový objem drevnej hmoty získaný jednotlivým výberom predstavoval v roku objem 1945 m³.

Tab. č. 23: Štruktúra podľa drevnej hmoty získanej zo starostlivosti o lesné ekosystémy

Drevina	Zásoba na OM z roku 2022	Vytŕažené 2023	Odpredaj	Zásoba na OM koncom roka 2023
BK	175,94	1226,40	1387,7	14,69
BO	56,7	11,91	22,64	45,97
BR	106,89	276,66	331,59	51,96
DC	0,1	30,00	30	0,10
DZ	5,74	23,96	29,7	0,00
HB	15,64	167,05	161,85	20,84
JD	14	19,55	5,54	28,01
OS	15	8,10	3,1	20,00
SC	200,87	118,94	148,8	171,01
SM	13,33	7,00	11	9,33
DG		23,00	20	3,00
DL		32,15	31,93	0,22
	604,21	1944,72	2183,8	365,13

Predaj palivového dreva miestnemu obyvateľstvu

Drevnú hmotu získanú v rámci starostlivosti o lesné ekosystémy S-NP Poloniny na základe medzirezortnej dohody medzi MŽP SR a MPRV SR v roku 2023 ponúkla na predaj miestnemu obyvateľstvu. Na základe priebehu prác a stavu zásob drevnej hmoty na OM S-NP Poloniny vybavovala uvedené žiadosti od miestneho obyvateľstva. V roku 2023 bolo miestnemu obyvateľstvu dodaných 2183,8 m³ drevnej hmoty vrátane deputátneho dreva a vybavených bolo 111 žiadostí.

Tab. č. 24: Bilancia dodávok palivového dreva za rok 2023

LO	Počet prijatých žiadostí	Vybavené žiadosti	Ostáva vybaviť v r. 2024
LO Havešová Udava	83	77	6
LO Stučica-Rožok	171	126	45

EAD

Na základe Rámcovej zmluvy s Lesy SR, š. p. o uvádzaní dreva a výrobkov z dreva pochádzajúceho z národného parku na trh nebol realizovaný predaj dreva v roku 2023.

Systém náležitej starostlivosti (DDS – Deu Diligence systém)

S-NP Poloniny má zavedený Systém náležitej starostlivosti od 1.7.2022.

2.4.5 Iná hospodárska činnosť

V roku 2023 S-NP Poloniny nevykonávala inú hospodársku činnosť.

2.4.6 Výkon práva poľovníctva

V súčasnosti sa na území NP Poloniny (bez ochranného pásma) nachádza v celosti, alebo doň z časti zasahuje 19 poľovných revírov. Na základe § 104i ods. 8 písm. e) zákona 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny dňom nadobudnutia správy podľa ods. 2 až 7 prešli na správy národných parkov pokiaľ ide o zmluvy o užívaní poľovného revíru práva a povinnosti prenajímateľa (správcu). To znamená, že S-NP od daného dňa má nárok na náhradu za užívanie poľovného revíru za poľovné pozemky, ktoré má v správe. Zároveň má právo podľa § 5 ods. 2 zákona o poľovníctve vykonávať právo vlastníka, ktorým je štát, na zhromaždení vlastníkov poľovných pozemkov (možnosť hlasovať).

S-NP Poloniny sa podľa § 104i ods. 8 písm. l) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny stala správcom poľovných pozemkov začlenených do poľovných revírov: PR Beskyd na ploche 84,69%, PR Veža na ploche 27,31%, PR Kyčera na ploche 25,02%, PR Jeseník na ploche 17,67%, PR Nastaz na ploche 15,65%, PR Starina na ploche 12,05%, PR Maguriča na ploche 10,69%, PR Ruské na ploche 10,58%, PR Poloň na ploche 4,58%, PR Kolodník na ploche 4,37%, PR Javorník na ploche 2,97%, PR Kolonička na ploche 1,90% a PR Poľana na ploche 0,09%.

V roku 2023 S-NP Poloniny oslovila všetky uvedené poľovné subjekty za účelom vysporiadania vzájomných nájomno-právnych vzťahov.

2.4.7 Prevádzka rybného hospodárstva

S-NP Poloniny nemá v správe žiaden rybársky revír. Do jej správy prešiel rybník Mláky na lokalite Grófske chyžky v k. ú. Zboj. Uvedený rybník je na KN vedený ako TTP. Z uvedeného dôvodu S-NP Poloniny plánuje v budúcnosti začať proces jeho legalizácie.

2.5 Monitoring, mapovanie a výskum

2.5.1 Mapovanie výskytu invázných a nepôvodných invázne sa správajúcich druhov

V rámci mapovania invázných druhov rastlín bolo v roku 2023 spomedzi druhov vzbudzujúcich obavy Slovenskej republiky a druhov vzbudzujúcich obavy EÚ a ďalších nepôvodných druhov, ktoré sa správajú invázne a majú potenciál významne negatívne ovplyvniť pôvodné ekosystémy, zmapovaných spolu 6 lokalít. Údaje boli zaznamenané pre druhy rastlín – krídlatka japonská (*Reynoutria japonica*) a agát biely (*Robinia pseudoacacia*).

2.5.2 Mapovanie ohrozených a chránených druhov a biotopov

Bezstavovce

V priebehu roka 2023 boli monitorované genofondové plochy (Hostovice - SKUEV4089, Starina) druhu národného významu – **modráčik horcový** (*Maculinea alcon*) ktorý je zaradený do prílohy č. 5 vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 170/2021 Z. z. ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 170/2021 Z. z.“).

V priebehu roka 2023 bola mapovaná plocha (Pčoliné - SKUEV4089) druhu národného významu – **modráčik horcový** (*Maculinea alcon*), ktorý je zaradený do prílohy č. 5 vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 170/2021 Z. z. ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 170/2021 Z. z.“).

V priebehu roka 2023 boli mapované druhy EU významu (*Rhysodes sulcatus*; *Callimorpha quadripunctaria*; *Carabus variolosus*; *Carabus zawadzki*; *Cucujus cinnaberinus*; *Isophya stysi*; *Rosalia alpina*; *Unio crassus*) pre vybrané lokality (SKUEV0229 - Bukovské vrchy).

Všetky údaje získané z monitoringu a mapovania sú publikované v KIMS (<https://www.biomonitoring.sk/>).

Stavovce

V roku 2023 bol uskutočnený monitoring netopierov odchytom pred Ďakovou jaskyňou, kde bolo odchytených 26 jedincov/7 druhov: podkovár veľký, podkovár malý, netopier veľký, netopier Bechsteinov, ucháč svetlý, netopier brvitý, *Myotis alcathoe*. Tiež bola uskutočnená kontrola netopierov na tomto zimovisku, pri ktorej bolo zistených 145 netopierov 3 druhov: netopier veľký, podkovár malý a podkovár veľký.

Pri kontrole netopierov na zimovisku v telese hrádze VN Starina boli zistené 4 druhy, pričom najviac – približne 4000 ex. bolo druhu večernica malá, nasledovalo zopár jedincov večernice pozdnej, podkovára malého a podkovára veľkého.

S-NP Poloniny v roku 2023 realizovala monitoring hniezd dravcov v rámci spolupráce s obhospodarovateľmi lesa v lokalitách s plánovanými lesohospodárskymi zásahmi v rámci obnovy PSoL prevažne vo vlastnom území NP Poloniny. V lokalitách s nájdenými hniezdami bolo odporúčané presunúť lesohospodárske aktivity do mimohniezdneho obdobia.

V roku 2023 bolo zaznamenané úspešné hniezdenie orliaka morského (*Haliaeetus albicilla*) v NP Poloniny. V rovnakej lokalite ako predchádzajúci rok hniezdo opäť opustilo jedno mláďa.

Vykonaná bola aj kontrola dlhoročnej hniezdnej lokality orla skalného (*Aquila chrysaetos*). Na začiatku hniezdnej sezóny bola zaznamenaná aktivita, no neskôr hniezdenie z neznámych príčin nebolo úspešné.

Dňa 3.3.2023 sa uskutočnilo spoločné sčítanie populácie zubra hrivnatého v Bieszczadoch v Poľsku (oblasť lesných obvodov: Stuposiany, Lutowiska, Baligród, Lesko, Komańcza a Cisna) a na území NP Poloniny a CHKO Východné Karpaty na Slovensku, ktoré spočívalo v spočítaní všetkých lokalizovaných jedincov. Vzhľadom na to, že zubry zo Slovenska z územia NP Poloniny a CHKO Východné Karpaty prechádzajú na územie Poľska, odporúča sa spočítať zubry v celej cezhraničnej oblasti v ten istý deň. Lesné revíry Cisna a Komańcza, kde zubry žijú, sú lesné revíry hraničiace so Slovenskom (s NP Poloniny a CHKO Východné Karpaty). Po vykonaní sčítania sa v území NP Poloniny zistila početnosť 58 kusov zubrov (vo viacerých čriedach veľkosti 28ks, 14ks, 6ks, 3ks, 2ks, 2ks, 2ks, 1ks). V území CHKO Východné Karpaty bolo zaznamenaných 0ks. Po vykonaní sčítania zubra hrivnatého bolo v poľskej populácii v Bieszczadoch zistených 750 jedincov, z toho v lesnom celku Komancza 47 jedincov a v lesnom celku Cisna 28 jedincov.

Na základe požiadavky Slovenskej správy ciest Bratislava S-NP Poloniny v roku 2023 realizovala **Migračný prieskum obojživelníkov, plazov, vtákov a cicavcov pre stavbu I/74 Snina – Kolonica, preložka cesty, úsek Snina – Stakčín**. Výsledkom bolo vytvorenie mapy predpokladaných migračných trás živočíchov, vrátane potencionálnych biotopov obojživelníkov a návrh opatrení pre zamedzenie migračnej bariéry v podobe výstavby cesty.

Rastliny

V priebehu roka 2023 boli monitorované genofondové plochy (Hostovice - SKUEV4089, Starina) druhu národného významu – **horec pľúcny** (*Gentiana pneumonanthe* L.) ktorý je zaradený do prílohy č. 4 vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 170/2021 Z. z. ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 170/2021 Z. z.“).

V priebehu roka 2023 bola mapovaná plocha (Pčoliné - SKUEV4089) druhu národného významu – **horec pľúcny** (*Gentiana pneumonanthe* L.), ktorý je zaradený do prílohy č. 5 vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 170/2021 Z. z. ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 170/2021 Z. z.“).

V priebehu roka 2023 bola monitorovaný predmet ochrany PR Hrúnok (Grúnik) - druh národného významu – **čemerica purpurová** (*Helleborus purpurascens*) ktorý je zaradený do prílohy č. 4 vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 170/2021 Z. z. ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 170/2021 Z. z.“).

Všetky údaje získané z monitoringu a mapovania sú publikované v KIMS (<https://www.biomonitoring.sk/>).

2.5.3 Geologický a geomorfologický prieskum významných anorganických javov a foriem

S-NP Poloniny vykonáva prieskum a výskum osobitne chránených časti prírody a krajiny, ktorých predmetom sú anorganické javy a formy priebežne a podľa aktuálnych požiadaviek.

2.5.4 Iné vedecko-výskumné aktivity

S-NP Poloniny vykonáva prieskum a výskum osobitne chránených časti prírody a krajiny vrátane zhromažďovania, uchovávanía a vyhodnocovania údajov o ich stave, prijíma oznámenia o začatí a ukončení prieskumu a výskumu, vedie evidenciu správ a výsledkoch prieskumu a výskumu a zverejňuje informácie o prieskume a výskume na svojom webovom sídle.

2.6 Výchova a vzdelávanie, edičná činnosť a propagácia

2.6.1 Náučne zariadenia v prírode – zabezpečenie činnosti

S-NP Poloniny zriaďuje a prevádzkuje **náučné zariadenia v prírode** (náučné chodníky/NCH, náučné lokality/NL, náučné/informačné body/IB, náučné areály). S-NP Poloniny má k aktuálnemu obdobiu vo vlastnej správe 6 NCH (Miroslava Poliščuka, K Mergencovmu kameňu, Havešová, Rožok, Ruské, Pod tmavou oblohou) a 1 NL (GNL Dara).

S-NP Poloniny v roku 2023 v zrealizovala nasledujúce aktivity:

- zabezpečila pre verejnosť prevádzku Informačného strediska Nová Sedlica v období od 1. júla do 17. septembra (450 návštevníkov)
- zabezpečila pre verejnosť prevádzku Informačného strediska Grófske chyžky, vrátane expozície výstavy v Leopoldinej poľovníckej chate v období od 1. júla do 17. septembra (80 návštevníkov),

- realizovala sprievodcovskú činnosť na náučných chodníkoch (NCH Havešová – 10x, MLNCH Osadne – Balnica – 2x)
- v rámci zlepšenia stavu náučných chodníkov osadila drevené premostenia (NCH Rožok – 2 ks), zakopala chodník v ťažko dostupných častiach (NCH Havešová), osadila turistické značenie (NCH Rožok: 7 ks turistických stĺpov, 15 ks turistických smerovníkov, TCH Gazdoráň: 9 ks turistických stĺpov a 12 ks turistických smerovníkov, 1 ks normalizovanej tabule, 4 ks tabúl o výskyte medveďa hnedého), vymenila poškodené náučné tabule (NCH Pod tmavou oblohou: 3 ks, k. ú. Dara: 1 ks, k. ú. Nová Sedlica: 1 ks), odstránila poškodené drevené WC a vymenila za nové (lokalita Grófske chyžky)
- v rámci zlepšenia stavu náučných a turistických chodníkov realizovala údržbu na celkovej dĺžke 20 km (NCH Rožok – 3,5 km, NCH Havešová – 2,5 km, NCH Ruské – 4 km, MLNCH Osadne – Udava prečistila trasu v dĺžke 2 km, NCH Pod tmavou oblohou – 2 km, TCH Nová Sedlica – Jarabá skala – 2 km, TCH Nová Sedlica – Stučica – 4 km)
- v rámci zlepšenia turistickej infraštruktúry v území osadila 16 horských studničiek v rámci spolupráce s ČSOB nadáciou (TCH č. 8728 – 5 ks, TCH č. 5790 – 3 ks, TCH č. 0918 – 4 ks, TCH č. 5791 – 1 ks, NCH Havešová – 1 ks, NCH Osadne – Balnica – 2 ks).

2.6.2 Výchovno-vzdelávacie aktivity pre rôzne cieľové skupiny

- V roku 2023 S-NP Poloniny realizovala nasledujúce aktivity pre rôzne cieľové skupiny:
- Zrealizovala literárno-výtvarno-fotografickú súťaž „Sedem divov Polonín“ pre žiakov a študentov základných, stredných a špeciálnych škôl v okrese Snina. Súťaže sa zúčastnilo 10 školských zariadení, udelených bolo 30 cien v 7 kategóriách.
- Zrealizovala verejné súťažné hlasovanie Hľadáme Sedem divov Polonín, do ktorého sa zapojilo 250 účastníkov, odmenených bolo 5 z nich.
- Zapojila sa do celoslovenskej výzvy Upracme Slovensko (súčinnosť pri odstránení odpadu v k. ú. Uličské Krivé), vyzbieranie odpadkov (k. ú. Stakčín, Kalná Roztoka)
- Zrealizovala 8 interiérových a exteriérových vzdelávacích programov pre 322 osôb pod názvom Kam putuje voda (42 osôb), Senzačný svet bocianov (12 osôb), Biodiverzita Polonín (187), Pestrý svet Polonín (81)
- Zrealizovala 9 výchovno-vzdelávacích podujatí pri príležitosti významných environmentálnych sviatkov, ktorých sa zúčastnilo 1 821 účastníkov: 2 x Deň národných parkov – 95 účastníkov, 2x Medzinárodný deň biodiverzity – 55 účastníkov, 1x Svetový deň životného prostredia – 31 účastníkov, 2x Deň Zeme – 1620 účastníkov, 1x Medzinárodný deň biosférických rezervácií – 20 účastníkov
- Zrealizovali sme 14 exkurzií s odborným sprievodom pre záujmové skupiny - ZŠ Dlhé n/C, ZŠ Staničná v Košiciach, ZŠ Park Angelinum v Košiciach, ZŠ Trenčín, CVČ Snina, Univerzita tretieho veku v Bratislave, členovia EXODu, Klub seniorov z Česka, dobrovoľný spolok Devín v Bratislave, tiež pre individuálne skupiny (Bratislava, Humenné) a odborné skupiny (lesníci z Ústavu pro hospodárskú úpravu lesů Brandýs nad Labem), v rámci spolupráce (Aevis, n.o., OOCR Horný Zemplín, zasadnutie MaB).
- Dňa 5. 12. 2023 v priestoroch UVP Technicum v Košiciach konalo vyhodnotenie a odovzdávanie cien účastníkov súťažného podujatia Poloniny Ideathon. Súťaž bola určená študentom stredných a vysokých škôl a širokej verejnosti. Prihlásilo sa 16 súťažných projektov, z ktorých bolo 7 ocenených.

2.6.3 Konferencie, semináre, workshopy – vrátane prípravy podujatí a zhotovenie propagačných materiálov

S-NP Poloniny bola v r. 2023 spoluorganizátor odbornej konferencie: "Les, turizmus a pocit pohody". Konferencia sa konala 26.10.2023 v priestoroch kaštieľa v Snine a zameriavala sa na vplyv prírody na ľudské zdravie a pocit pohody. Konferencia bola organizovaná v rámci medzinárodného projektu GREENHEALTH, ktorý implementuje Prešovský samosprávny kraj z programu Interreg Europe a S-NP Poloniny je v tomto projekte asociovaný partner.

Zamestnanci S-NP Poloniny sa zúčastnili na II. česko-slovenskom seminári EV a vzdelávania pre udržateľný rozvoj v Banskej Bystrici, ktorého cieľom bola vzájomná diskusia a možnosť budúcej spolupráce, zdieľanie materiálov a spoločných projektov. Odborným a organizačným garantom bolo MŽP SR, ŠOP SR. V časti „Prax EVVO v ochrane prírody a ekocentrách na Slovensku“ boli prezentované aktivity S-NP Poloniny prostredníctvom prezentácie „Environmentálne aktivity S-NP Poloniny určené školským zariadeniam“.

2.6.4 Iné odborné vzdelávanie

Zamestnanci S-NP Poloniny sa počas roka zúčastňovali na rôznych seminároch, konferenciách a pod.:

- školenie pracovníkov EV organizované DAPHNE v rámci projektu Príroda pre všetkých v CHKO Moravský kras,
- stretnutie strážcov prírody organizované Asociáciou strážcov chránených území Slovenska (ASCHÚS) v Kremnici,
- Lesný kúpeľ – vzdelávací pobyt na Morskom oku k inovatívnemu produktu cestovného ruchu realizovaný certifikovanou terapeutkou,
- workshop vo Varíne k téme Ako nastaviť komunikačnú stratégiu v súvislosti s poslaním NP, organizovanom Ministerstvom životného prostredia SR,
- odborný seminár v priestoroch Polyfunkčného centra S-NP Muránska planina v Muráni na tému Skúsenosti s budovaním návštevníckych stredísk v ČR,
- workshop „Opravári spoločnosti“ realizovaný Úradom vlády SR a Bystriny o.z.,
- workshop „Inovácia študijného programu Turizmus, hotelierstvo a kúpeľníctvo v prvom stupni štúdia v študijnom odbore Ekonomika a manažment“, ktorý organizovala Fakulta manažmentu, ekonomiky a obchodu Prešovskej univerzity v Prešove,
- odborná konferencia o participácii „S PARTI PO KRAJI“ organizovaná Úradom splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rozvoj občianskej spoločnosti a Prešovským samosprávnym krajom,
- účasť na zahraničnej ceste v Španielsku v rámci medzinárodného projektu programu Interreg Europe „Greenhealth“, ktorého slovenským projektovým partnerom je PSK,
- účasť a prezentácia na on-line pracovných stretnutiach „Z prvej ruky“, porady MZP SR k medializácii, propagácii a environmentálnej výchovy.

2.6.5 Edičná činnosť

S-NP Poloniny sa zapojila do viacerých programov, ktorých súčasťou bola edičná činnosť v rámci akcií organizovaných OOCR Horný Zemplín a AEVIS n. o.

2.6.6 Propagácia

V roku 2023 S-NP Poloniny v rámci tejto úlohy:

- Zabezpečila aktualizáciu internetovej stránky (<https://nppoloniny.sopsr.sk/>), na ktorej bolo zverejnených: 21 článkov, 13 stránok. Podľa štatistických nástrojov WordPress bol počet návštev za rok 2023: 304 443, počet návštevníkov za rok 2023: 35 106, najnavštevovanejšia stránka za rok 2023: zubor hrivnatý (<https://www.nppoloniny.sk/priroda-2/fauna/zubor-hrivnaty/>)
- Zabezpečila aktualizáciu FB stránky, na ktorej bolo zverejnených 181 príspevkov. Aktuálny počet sledovateľov je 4889, od 1. 1. 2023 bol zvýšený nárast počtu sledovateľov: +1225.
- Najviac reakcií na príspevok: 4780
- <https://www.facebook.com/NarodnyParkPoloniny/videos/327319506692337/>
- Najvyšší dosah príspevku: 344 639
- <https://www.facebook.com/NarodnyParkPoloniny/videos/327319506692337/>
- Najviac komentárov k príspevku: 348
- <https://www.facebook.com/NarodnyParkPoloniny/posts/pfbid02o9A2sXxadtrXL63EFPvtAyMyt9HkLfcstPUx4Bizq7HaTKbobRnnAyduBNhced4Xl>
- Publikum je tvorené: ženy: 49,5%, muži: 50,5%. Percentuálne najviac sledovateľov je z vekovej kategórie 35-44 rokov.
- Najčastejšie mestá: Snina: 15,2%; Bratislava: 7,7%; Humenné: 6,6%
- Najčastejšie krajiny: Slovensko: 84,1%; Česko: 7%; Poľsko: 4,1%

Oficiálna internetová stránka S-NP Poloniny ponúka nielen základné informácie o organizácii (štatút, organizačná štruktúra, kontakty, a pod.), ale aj informácie o prírodných hodnotách, turistických atrakciách, ubytovacích zariadeniach, environmentálnej výchove, návštevnom poriadku národného parku, či dokumentácii ochrany prírody krajiny. Návštevník webového sídla môže získať tiež aktuálne informácie o pripravovaných akciách pre verejnosť, o realizovaných projektoch i aktuálnych aktivitách. Zároveň slúži webové sídlo na povinné zverejňovanie objednávok a faktúr, ktoré sa týkajú verejných prostriedkov, majetku štátu, ktoré spravuje S-NP Poloniny, ktoré vyplýva zo zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám v aktuálnom znení.

V rámci spolupráce s médiami bola S-NP Poloniny súčinná pri natáčaní turistickej relácie Tam u nás pre Rádio Regina, ktorej moderátorom je Štefan Štec. Absolvovaná exkurzia bola vedená TCH Gazdoráň. Poskytnutý bol rozhovor pre Rádio Regina relácia Zvony nad krajinou o turistických atraktívnych miestach v obci Nová Sedlica.

V rámci spolupráce s médiami sme participovali na: reportáže RTVS – Slovensko v obrazoch (lokality Kremenec, Medová baba), rádio RTVS Banská Bystrica (pozvanie na podujatie), rádio RTVS – rádio Regina Východ (Zvony nad krajinou), TV JOJ (tur. infraštruktúra v Poloninách, bocian biely).

Súčinní sme boli na príprave podkladov k príspevku o NP Poloniny v časopise Slovenka, v rámci ktorej sme poskytli odborný sprievod do NPR Havešová a na vyhladkový bod VN Starina.

Participovali sme na tvorbe mediálnych produktov MŽP SR „Príbehy z prírody“ s témami Po stopách vlka, Turistika, Význam a funkcie lesa.

Pripravili sme zvukové nahrávky v rámci spolupráci s Rómskym internetovým rádiom (24. 3., 6. 4., 19. 4. 2023, <https://radiatoroma.sk/index.php/nasa-priroda/item/126-nasa-priroda-je-nasim-bohatstvom>)

Vo vedeckom časopise Štátnej ochrany prírody SR OCHRANA PRÍRODY bol publikovaný príspevok K POZNANIU VÁŽOK (INSECTA: ODONATA)

SEVEROVÝCHODNÉHO SLOVENSKA (†Štefan Pčola, Jozef Nutil, Martina Vlasáková, Jozef Štofík).

2.6.7 Propagácia biosférických rezervácií, medzinárodných dohovorov a iniciatív

Médiám bola poskytnutá tlačová správa k II. ročníku Medzinárodného dňa BR, k 25. výročiu vzniku MBR Východné Karpaty a k zasadnutiu Slovenského výboru Medzivládneho Programu Človek a biosféra v Stakčíne.

2.6.8 Spolupráca s mimovládnyimi organizáciami, samosprávami, OOCR a inými subjektami

S-NP Poloniny aktívne spolupracovala s:

- **Prešovským samosprávnym krajom** ako asociovaný partner realizácia aktivít projektu Green Health, najmä pripomienkovanie štúdie, účasť na rokovaní miestnych aktérov Local Living Lab, účasť na 1. medzinárodnom workshope 22-23.11.2023 v Chorvátsku (Dubrovnik), tiež účasť na konferencii a panelových diskusiách "Les, turizmus a pocit pohody" v dňoch 25.-26.10.2023 (viac informácií o projekte: <https://www.europarc.org/about-us/europarc-projects/interreg-europe-greenhealth/>)
- **Prešovským samosprávnym krajom** nastavenie a koordinácia spolupráce v témach udržateľná doprava, architektúra a urbanizmus, koordinácia spolupráce pri realizovaných investičných zámeroch schválených v rámci Integrovannej územnej stratégie PSK a ďalších.
- **Technickou univerzitou v Košiciach, Fakultou baníctva, ekológie, riadenia a geotechnológií** – návrh aktivít pre Tourism Impact Model 4.0, **Fakultou elektrotechniky a informatiky (EDIH Cassovium)** – návrh opatrení pre využitie IoT, nízkoemisnej dopravy a ďalších,
- **Univerzitným vedeckým parkom Technicom pri Technickej univerzite v Košiciach** príprava a organizácia podujatia „Poloniny Ideathon“ – Poloniny na túre viďte www.poloninynature.sk
- **Výskumným ústavom vysokohorskej biológie v Tatranskej Javorine** – návrh opatrení pre záchranu zubra v Karpatoch, realizácia ďalších vedecko-výskumných úloh
- **Slovenskou technickou univerzitou v Bratislave** - návrh opatrení pre zdravú architektúru v Poloninách, ekologické stavby a krajinnú architektúru
- **Prešovskou univerzitou v Prešove, Fakultou manažmentu** – možnosť zriadenia strediska odbornej prípravy
- **Technickou univerzitou vo Zvolene, katedrou UNESCO** – návrh opatrení pre rozvoj valašskej kultúry v NP Poloniny
- **Slovak Smart Cities Club** - príprava podkladov pre vypracovanie konceptu „Poloniny Digital Twin“ (zároveň sme sa stali členom organizácie, čo nám umožňuje využiť možnosti poradenstva v energetickom manažmente a ďalších oblastiach)
- **PARTICIPATION FACTORY** - nastavenie dlhodobej spolupráce s aktérmi v území NP Poloniny
- **Organizáciou Aevis** - pripomienkovanie podkladov týkajúcich sa prírodného turizmu
- **Pro Silva Slovakia** a **Pro Silva Bohemica** (občianske združenia združujúce lesníkov, vlastníkov lesa, pedagógov a študentov lesníctva, pracovníkov výskumu) na medzinárodnom stretnutí v území NP Poloniny s účasťou 60 ľudí.

- **Animoterapeuticko-jazdeckým centrom v Snine** na revitalizácii interiérových priestorov využívaných pre handicapovaných živočíchov v rámci týždňa dobrovoľníctva.
- **Organizáciou Neskutočne-skutočné Poloniny** v Snine pri udeľovaní regionálnej značky „Skutočne kvalitné Poloniny“ (zasadnutie komisie, hodnotenie uchádzačov, ocenenie).
- **Centrom podpory prírodného turizmu a rozvoja destinácie Poloniny**, Aegis n. o. a Obcou Stakčín na organizovaní pracovného stretnutia Z prvej ruky v priestoroch kaštieľa v Stakčíne za účelom zvýšenia informovanosti o realizovaných projektoch schválených v rámci výzvy Plánu obnovy v regióne.
- Klubom slovenských turistov TK LOKO na realizácii Diaľkového etapového pochodu Hrebeňom poloninských Karpát.
- **Krajskou organizáciou cestovného ruchu Severovýchod** Slovenska na realizácii projektu Legendárium (lokalita Gazdoráň)
- **Také naše o. z.** na realizácii 4. ročníka zážitkového festivalu Objavte Poloniny
- **Oblasťou organizáciou cestovného ruchu Horný Zemplín** na aktivitách: „Vymeň modré Santorini za zelené Poloniny“ – cyklojazda v území NP Poloniny, Unes sa UNESCOm, Povestné Poloniny,
- **Aegis, n. o.** na aktivitách: Poloniny pod stromčekom
  - Slovenskou poľovníckou komorou, Slovenským poľovníckym zväzom, Mestom Snina, Mestským kultúrnym a osvetovým strediskom Snina na podujatí Deň sv. Huberta v areáli kaštieľa v Snine;

2.7 Reporting, informatika a dokumentácia

2.7.1 Komplexný informačný a monitorovací systém (KIMS)

Komplexný informačný a monitorovací systém (KIMS) bol v roku 2023 doplnený o 4 203 záznamov (zoologických – 2 945, biotopových – 20 a botanických 1 238).

Tabuľka č. 25: Počet výskytových údajov vložených do KIMS-u v roku 2023

Hl. mapovateľ	biotop	botanika	zoológia	invázne	Celkový súčet
Anna Macková			54		54
Benjamín Jarčuška			61		61
Branislav Gereg	5	297			302
Denisa Löbbova			7		7
Fedor Čiampor			6		6
Ivan Smatana			21		21
Jakub Fedorčák			62		62
Jan Černecký			3		3
Jaroslav Košťál	6	354			360
Jozef Štofík*		134	1466	7	1607
Juraj Čacaný			4		4
Kristína Kolárová	4	203			207
Lubomír Hrinko			1		1
Marcel Harman			65		65
Mário Duchoň	3	157			160
Martin Ceľuch			132		132
Martin Danilák			20		20
Martina Vlasáková*			38		38
Matej Dudáš	2	92			94

Hl. mapovateľ	biotop	botanika	zoológia	invázne	Celkový súčet
Milan Oselský			4		4
Miroslava Jedináková		1			1
Tomáš Didírka*			983		983
Tomáš Vatycha			7		7
Zuzana Bartušová*			4		4
Celkový súčet	20	1238	2938	7	4203

*Pracovníci NP Poloniny so sídlom v Stakčíne – 2632 údajov.

Priebežne boli zapisované aj údaje z odovzdaných správ z výskumov a záverečných správ.

2.7.2 Tvorba a aktualizácia databáz a GIS vrstiev

Priebežne sa vykonávala aktualizácia a tvorba nových GIS vrstiev, vypracovávali sa mapové podklady a GIS analýzy podľa požiadaviek nadriadeného orgánu, orgánov štátnej správy, verejnosti a pre interné potreby.

S-NP Poloniny spolupracovala so Štátnou ochranou prírody na aktualizácii GIS vrstvy CHÚ za svoju územnú pôsobnosť. Išlo predovšetkým o doplnenie celoslovenskej GIS vrstvy o novovzniknutú PR Veľký Bukovec a tiež o aktualizáciu hraníc PR Rydošová po spresnení hraníc JPRL na základe systému LIDAR.

2.7.3 Príprava podkladov pre výročné správy

S-NP Poloniny v roku 2023 podávala podklady pre ŠOP SR do Správy o stave životného prostredia a zelenej správy.

2.7.4 Tvorba odborných materiálov v oblasti informatiky a Štátny zoznam chránených území

S-NP Poloniny v roku 2023 zabezpečila podklady pre zápis CHÚ do katastra nehnuteľnosti súvisiaci s transformáciou národných parkov.

Na základe žiadosti ŠOP SR bol vypracovaný a zaslaný zoznam vyhradených miest v chránených územiach k doplneniu do štátneho zoznamu osobitne chránených častí prírody a krajiny.

2.7.5 Zabezpečenie prevádzky, tvorba a údržba a aktualizácia hardwarového a softwarového vybavenia

Zabezpečili sa nevyhnutné aktualizácie používaných operačných systémov a všetkých softvérových aplikácií.

Údaje na webe boli priebežne doplňané a aktualizované v rámci intranetového portálu ŠOP SR, verejnej webovej prezentácie S-NP Poloniny a prezentácie na sociálnej sieti.

Údržba a servis výpočtovej techniky a sieťovej infraštruktúry bola riešená na úrovni odstraňovania porúch.

Nákup spotrebného materiálu do multifunkčných zariadení a tlačiarň bol realizovaný VO na nákup nevyhnutných tonerov a obrazových valcov pre zabezpečenie pravidelnej údržby týchto zariadení.

V rámci VO bola zakúpená nová technika – jedno multifunkčné zariadenia a 6 notebookov s príslušenstvom, na ktorých sa vykonala potrebná konfigurácia a inštalácia potrebných aplikácií.

2.8 Investičné akcie, budovanie a údržba zariadení

2.8.1 Výstavba, rekonštrukcia a údržba objektov environmentálnej výchovy – náučné zariadenia

S-NP Poloniny v rámci projektu „Turistická infraštruktúra na lokalite Medová baba“ realizovaného v rámci výzvy OPKŽP-PO1-SC131-2017-22 „Starostlivosť o územie v správe Národného parku Poloniny boli osadené tieto prvky: Drevený altán, tzv. oboroh, tri edukačné panely, maketa drevenej včely.

2.8.2 Oprava a údržba motorových vozidiel a modernizácia vozového parku

V roku 2023 v rámci starostlivosti o vozový park boli realizované nasledujúca oprava a údržba vozidiel:

- Škoda Karoq SV 807 BO – pravidelná servisná prehliadka, výmena pneumatík,
- Mitsubishi ASX SV 740 AU – nákup a výmena pneumatík, výmena tyčiek stabilizátora a kompletnej prednej nápravy, výmena dpf filtra,
- Mitsubishi L200 SV 008 AS – oprava nápravy, oprava bŕzd, výmena prevádzkových tekutín, výmena žhavičov a sviečok,
- Škoda Fábria SV 306 BP – výmena pneumatík, drobné servisné práce pred STK a EK,
- Polaris SVZ318 – oprava prednej nápravy, výmena batérie,
- LKT – posúdenie technického stavu;

V roku 2023 v rámci modernizácie vozového parku boli zakúpené 4 motorové vozidlá značky Ssanyong Musso s úložnou korbou a 1 univerzálny kolesový traktor s vlečkou, kosačkou a hrabačkou.

2.8.3 Rekonštrukcie a stavebná údržba objektov NP Poloniny

V roku 2023 v rámci údržby budov boli realizované rekonštrukcie a stavebná údržba budov v správe S-NP Poloniny:

Budova Riaditeľstva a areálu Chovnej stanice v Stakčine:

- náter oplotenie areálu
- prevoz nábytku a propagačných materiálov (budova OO Havešová – Udava Stakčín)
- čistenie priekopu pred budovou riaditeľstva a areálu chovnej stanice v Stakčine
- rekonštrukcia parkoviska a vstupu do areálu
- vývoz poškodených drevín z areálu
- čistenie areálu pred a za budovou riaditeľstva od náletových drevín
- čistenie a odstraňovanie pokosenej hmoty
- odstránenie starých informačných panelov
- odstránenie nebezpečnej drevenej konštrukcie pre budovu riaditeľstva
- výkop a závoz spevnenej plochy v areály, príprava plochy pre garáž na kolesový traktor
- zakúpené kancelárske stoličky

Budova Ochranného obvodu Havešová – Udava v Stakčine Stakčín:

- bolo zakúpené nové náradie: brúska, krovinores, motorová píla a iné ručné náradie

- nákup nového nábytku na zariadenie kancelárskych priestorov
- vypratávanie podkrovných a pivničných priestorov
- oprava dvierok komínov (2x) a ich čistenie
- vývoz starého nepoužiteľného nábytku na zberný dvor v Stakčine.
- demontáž a montáž nových svietidiel
- demontáž starého a montáž nového nábytku
- čistenie dažďových zvodov
- montáž dažďových zvodov
- oprava pivničných okien
- čistenie areálu pred a za budovou
- chystanie a uskladnenie dreva na vykurovaciu sezónu
- bol zakúpený kotol na tuhé palivo a akumulčná nádoba
- zakúpené kancelárske stoličky
- nákup regálov na uloženie vybavenia pre pracovisko

Budova Ochranného obvodu Stužica – Rožok v Novej Sedlici:

- bolo zakúpené nové náradie: brúska, krovinores, motorová píla a iné ručné náradie
- nákup nemrznúcich zmesí do systému
- nákup regálov na uloženie vybavenia pre IS
- kosenie, čistenie a odstraňovanie pokosenej hmoty
- izolácia zatekajúcej strechy garáže a vysprávky múrov
- čistenie a oprava odkvapov

Areál Grófske chyžky v Novej Sedlici – Leopoldina poľovnícka chata:

- príprava interiéru na expozíciu pre návštevníkov (oprava nábytku, výroba a inštalácia banerov)
- zabezpečenie požiarnej ochrany objektu
- kosenie, čistenie a odstraňovanie pokosenej hmoty
- oprava vodovodnej prípojky
- odstraňovanie spadnutých stromov v areáli

Terénna stanica Ruské:

- porez a uskladnenie drevnej hmoty
- vypratanie garáže pri TS
- upratovanie hospodárskej budovy pri TS
- čistenie priekopy za budovou TS po prejení traktora ktorý kosil produkčný blok
- oprava poškodených dverí na hospodárskej budove
- odstraňovanie polomových konárov
- kosenie, čistenie a odstraňovanie pokosenej hmoty

Robotnícky domček na Kyčere v Novej Sedlici:

- vypratávanie nepoužiteľného nábytku
- bezpečnostné zabezpečenie objektu
- kosenie, čistenie a odstraňovanie pokosenej hmoty

Robotnícky domček na Skoňovej v Novej Sedlici:

- vypratávanie nepoužiteľného nábytku
- bezpečnostné zabezpečenie objektu
- odstránenie a likvidácia nebezpečnej azbestovej krytiny certifikovanou firmou

Poľovnícka chata Mačkovce v Kalnej Roztoke:

- vypratávanie nepoužiteľného nábytku
- bezpečnostné zabezpečenie objektu
- čistenie areálu od náletových drevín a polomových konárov.

2.8.4 Investície do objektov S-NP Poloniny

S-NP Poloniny 31.12.2023 má spracovanú projektovú dokumentáciu na rekonštrukciu objektu Terénnej stanice Ruské. Prostriedky na jej rekonštrukciu boli vyčlenené z Plánu obnovy a odolnosti (viac v kapitole 2.10.10).

V rámci investícií do objektov S-NP Poloniny došlo v roku 2023 ku geodetickému zameraniu 7 stavieb za účelom vyhotovenie geometrických plánov na zameranie stavieb a ich zápisu do katastra nehnuteľnosti a následnej prípravy stavebnej projektovej dokumentácie.

Tab. č. 25: Prehľad vyhotovených geometrických plánov na zameranie stavieb v roku 2023

P.č.	Názov položky	Umiestnenie stavby
1.	Chata Grófske chyžky	k.ú. Zboj, parcela C-KN č. 3804, 3806 a 3790;
2.	IS Nová Sedlica	k.ú. Nová Sedlica, parcela C-KN č. 993/6,7,8
3.	Robotnícky barak Osadné	k.ú. Osadné, parcela C-KN č. 1488/2
4.	Chata Lančory	k.ú. Starina nad Cirochou, parcela C-KN č. 11/1;
5.	Chata na Príslopci	k.ú. Ruský Potok, parcela C-KN č. 271;
6.	Robotnícky barak Skoňová	k.ú. Zboj, parcela C-KN č. 3790;
7.	Chata Deputat	k.ú. Nová Sedlica, parcela C-KN č. 1206/1

2.9 Medzinárodná spolupráca

2.9.1 Plnenie úloh vyplývajúcich z členstva SR v Rade Európy – Realizácia opatrení vyplývajúcich z udelenia Európskeho diplomu pre NP Poloniny

S-NP Poloniny vypracovala ročnú správu za rok 2023 o plnení rezolúcie. Ročná správa bola zaslaná na Ministerstvo životného prostredia SR odkiaľ následne po recenzii bola správa zaslaná Rade Európy dňa 19.12.2023. Správa v anglickom jazyku je voľne prístupná verejnosti na webovej stránke <https://www.coe.int/en/web/bern-convention/-/poloniny-national-park-vichodme-karpaty->.

2.9.2. Plnenie úloh vyplývajúcich z Dohovoru o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva

Na území NP Poloniny sa nachádza lokalita svetového kultúrneho a prírodného dedičstva a UNESCO: **Staré bukové lesy a bukové pralesy Karpát a iných regiónov Európy (komponenty Stužica, Rožok, Havešová a Udava)** (ďalej len „lokalita UNESCO“).

V roku 2023 S-NP Poloniny pripravila podklady do periodického hodnotenia lokality o stave zachovania slovenskej časti lokality KBP na základe požiadavky MŽP SR v zmysle štruktúry oficiálneho formulára. V súvislosti s prípravou tejto správy o stave lokality sa S-NP Poloniny zúčastnila na online zasadnutiach Spoločného manažmentového výboru lokality UNESCO spolu so zástupcami MŽP SR.

V dňoch 23.5. – 26.5.2023 sa zástupca S-NP Poloniny zúčastnil na zasadnutí Spoločného manažmentového výboru lokality UNESCO, ktoré sa konalo v Taliansku v Národnom parku d’Abruzzo, Lazio e Molise so sídlom v Pescasseroli.

Hlavné témy rokovaní boli:

- jednanie k vytvoreniu stáleho sekretariátu lokality svetového prírodného dedičstva UNESCO Staré bukové lesy a bukové pralesy Karpát a iných regiónov Európy na Slovensku,
- schvaľovanie pravidiel fungovania stáleho sekretariátu lokality,
- ukážka starostlivosti o bukové lesy a výmena skúseností.

Na základe rokovaní a dohody z tohto zasadnutia vznikne v Bratislave stály sekretariát Svetového dedičstva UNESCO „Staré bukové lesy a pralesy Karpát a iných regiónov Európy“. Zriadenie sekretariátu, prvého svojho druhu, bolo spečatené podpisom dohody zástupcami Slovenska (štátna tajomníčka Ministerstva životného prostredia SR K. Butkovská) a Rakúska dňa 26. septembra 2023.

Legislatívne vymedzenie hraníc slovenských komponentov schválené Vládou SR v októbri 2019 v renominačnom projekte, ktoré potvrdil v júli 2021 Výbor svetového dedičstva UNESCO bolo zosúladené a zonácia lokality Svetového dedičstva bola premietnutá do národnej legislatívy prostredníctvom Uznesenia vlády č. 543 z 18. októbra 2023, ktorým Vláda SR schválila nariadenie vlády, ktorým sa ustanovuje národný zoznam území európskeho významu. Toto tzv. konsolidované znenie národného zoznamu území európskeho významu obsahuje všetky UEV schválené vládou SR a vyhlasované vo viacerých etapách v jednom predpise. V konsolidovanom znení boli spresnené a upravené výmery území európskeho významu, ktoré vyplývajú zo spresňovania hraníc a ich stotožnenia s aktuálnymi hranicami parciel v Katastri nehnuteľností SR a zároveň do jeho podoby bola premietnutá aj ochrana chráneného územia medzinárodného významu, takže došlo k zvýšeniu stupňa ochrany niektorých jeho parciel, tam kde to nebolo v súlade so schváleným renominačným projektom.

2.9.3 Plnenie úloh vyplývajúcich z Karpatského dohovoru

V roku 2023 S-NP Poloniny neriešila uvedenú úlohu.

2.9.4 Realizácia programov UNESCO – Program „Človek a biosféra (Man and Biosphere - MAB)“

Územie NP Poloniny je súčasťou Medzinárodnej biosférickej rezervácie Východné Karpaty v rámci UNESCO – programu „Človek a biosféra“.

V rámci tohto programu v roku 2023 S-NP Poloniny zabezpečila nasledujúce aktivity:

- Spolupráca na príprave a zabezpečenie programu 2-dňového zasadnutia Slovenského výboru MAB v Stakčine. Súčasťou programu bola návšteva dreveného chrámu v Topoli, exkurzia PR Gazdorán a odoslanie pozdravu do celého sveta.
- Zrealizované bolo v spolupráci s OOCR Horný Zemplín podujatie **Unes sa UNESCOm** určené širokej verejnosti

2.9.5 Bilaterálna spolupráca s organizáciami ochrany prírody a krajiny v susedných a ostatných krajinách

V rámci bilaterálnej spolupráce s organizáciami ochrany prírody a krajiny v susedných a ostatných krajinách sa v roku 2023 zrealizovalo:

Poľsko:

S-NP Poloniny sa zúčastnila slávnostnej konferencie konanej pri príležitosti 50. výročia vzniku BPN, tiež podujatia Prírodná olympiáda pre rodičov konaného pri tejto príležitosti. Pre účastníkov olympiády boli pripravené súťažné disciplíny – športové i vedomostné. Podujatia zatriaktívňovali maskoty oboch národných parkov – rys a vlk.

Ukrajina:

S-NP Poloniny sa zúčastnila na zasadnutí Rady Užanského národného prírodného parku.

2.9.6 Plnenie úloh Komisie pre cezhraničnú spoluprácu

V rámci plnenia úloh **Komisie pre cezhraničnú spoluprácu** bolo plánované zasadnutie Slovensko-ukrajinskej komisie a Slovensko-poľskej komisie, ktoré sa nakoniec neuskutočnili.

2.10 Príprava a realizácia projektov

2.10.1 Technická asistencia pre projekty

V roku 2023 S-NP Poloniny pripravila nasledujúce projektové zámery:

- Projekt „**Záchrana zubra v Karpatoch**“ v rámci programu INTEREG PL – SK 2023. Spracovanie kompletnej projektovej žiadosti, vrátane potrebných povolení a príloh, komunikácia s partnermi, predloženie samotnej žiadosti na hodnotenie.
- Projekt „**Karpatská tmavá obloha**“. V rámci programu INTEREG PL – SK 2023. V žiadosti sme vystupovali ako partner. Dali sme vypracovať projektovú dokumentáciu na vybudovanie Meracej stanice v lokalite Havešová a následne sme požiadali o stavebné povolenie na príslušnom úrade. Za našu správu sme pripravovali potrebné texty a prílohy podľa požiadaviek výzvy.
- Žiadosť o poskytnutie podpory formou dotácie na rok 2023 z environmentálneho fondu. Príprava a spracovanie žiadosti pre projekt s názvom „**Pestrý svet Polonín**“. Projekt bol schválený v celkovej výške 8 420,00 EUR.

ZÁCHRANA ZUBRA V KARPATOCH

Zdroj financovania: Program Interreg Poľsko – Slovensko 2021 – 2027, priorita 1. K prírode ohľaduplné a bezpečné pohraničie, špecifický cieľ 2. Posilnenie ochrany a zachovania prírody, biodiverzity a zelenej infraštruktúry, a to aj v mestských oblastiach, a zníženie všetkých foriem znečistenia

Projektové aktivity:

Aktivita 1. Zabezpečenie prístrojového vybavenia pre technologický proces a prenos dát

Aktivita 2. Analýza vzoriek pre návrh riešení

Aktivita 3. Monitoring situácie a zber dát prostredníctvom zásahového tímu „zubor“

Aktivita 4. Návrh riešení na základe poznatkov z analýz

Aktivita 5. Propagácia projektu

Žiadateľ: S-NP Poloniny, **projektoví partneri:** Fundacja Bieszczadzka, Výskumný ústav vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity v Tatranskej Javorine

Viac informácií: <https://www.nppoloniny.sk/narodny-park-poloniny-pripravuje-kroky-pre-zachovanie-populacie-zubra-hrivnateho/>

BIEŠČADY A POLONINY BEZ BARIÉR

Zdroj financovania: Program Interreg Poľsko – Slovensko 2021 – 2027 priorita 3. Tvorivé a turisticky atraktívne pohraničie, špecifický cieľ 1. Posilnenie úlohy kultúry a udržateľného cestovného ruchu v oblasti hospodárskeho rozvoja, sociálneho začlenenia a sociálnej inovácie.

Projektové aktivity:

Aktivita 1. Cezhraničná turistická infraštruktúra MBR Východné Karpaty

- 1.1 Skvalitnenie infraštruktúry dvoch cezhraničných turistických trás Wetlina - Rjaba skala - Runina a Wielka Ravka - Kremenaros - Nova Sedlica. V rámci tejto aktivity budú vyrobené a osadené informačné stĺpiky o rozmeroch 50 x 50 x 1300 mm, s označením čísla zastávky, medzinárodným symbolom náučného chodníka a vlastným značením trasy (medveď hnedý resp. fúzač alpský), na území NP Poloniny 42 ks. Informácie o priebehu trás a jednotlivých zastaveniach oboch cezhraničných turistických chodníkov budú poskytnuté prostredníctvom QR kódu.
- 1.2 Spoločný systém monitorovania návštevníkov na oboch cezhraničných turistických trasách. Nákup a inštalácia automatických bodov merania návštevnosti na peších trasách a automobilovej dopravy na verejných komunikáciách vybavených GSM modulmi a plateným predplatným na prenos údajov na server.
- 1.3 Dotazníkové prieskumy spokojnosti návštevníkov parkov a ich obyvateľov: V rámci projektu budú v oboch národných parkoch uskutočnené dotazníkové prieskumy zamerané na analýzu súčasného tlaku turizmu na prírodu Bieščadského národného parku a NP Poloniny, rovnako aj zhodnotenie významných ekosystémových služieb a spokojnosti návštevníkov, vrátane obyvateľov. Prieskumy budú realizované v letných mesiacoch v rokoch 2024 - 2026, na turisticky frekventovaných lokalitách oboch národných parkov. V rámci dotazníka budú kladené otázky informačného charakteru o dopytovaných návštevníkoch, pričom jeho hlavnú časť budú tvoriť otázky k ponuke, dostupnosti služieb na území národných parkov, rovnako spokojnosti.
- 1.4 Spoločná propagácia Bieščadského NP a NP Poloniny prostredníctvom moderných technológií. Riešené územie BPN a NP Poloniny veľmi dobre prezentuje spoločná mobilná aplikácia "AROUND KREMENAROS", rovnako spoločná webová stránka "AROUND KREMENAROS", offline turistický sprievodca, audiosprievodca pre nevidiacich návštevníkov (audiopopisy).

Aktivita 2. Parky bez hraníc, parky pre všetkých

- 1.1 Vypracovanie "Akčného plánu pre parky Východných Karpát bez hraníc" s návrhom riešení pre telesne postihnutých, nevidiacich a slabozrakých návštevníkov. V rámci aktivity budú zmapované všetky objekty vo vlastníctve partnerov, vrátane verejne dostupných a turisticky frekventovaných bodov záujmu, zastávok verejnej dopravy (aj s hodnotením využitia ozvučených semaforov, vodiacich línií, reliéfne označených priechodov pre chodcov a pod.). Navrhované spôsoby odstraňovania bariér budú v rozsahu opatrení rôzne, od návrhov zmeny organizácie priestoru, jednoduchých úprav či dodatočných stavebných úprav. V návrhovej časti budú do procesu zapojení odborníci z Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska, a z Poľska organizácie tretieho sektora, ktoré sú už v súčasnosti aktívne v procesoch zlepšenia verejných politík. Súčasťou aktivity je aj verejné prerokovanie akčného plánu, v oboch krajinách, v zmysle princípu Nového európskeho Bauhausu.
- 1.2 Realizácia pilotných aktivít v oboch národných parkoch pre zdravotne hendikepovaných návštevníkov. V rámci projektu budú pilotne prístupnené 3 lokality v riešenom území

Bieščadského národného parku (Połonina Wetlińska) a NP Poloniny (Zboj - meteorit a Beskydský panteón).

- 1.3 Nákup ekologického vozidla s prídavným zariadením pre invalidné vozíky je nevyhnutný z dôvodu žiadaného poskytovania služieb pre telesne postihnutých návštevníkov.

Aktivita 3. Budovanie kapacít pre manažment chránených území v Biosférickej rezervácii Východné Karpaty

- 1.1 Rozšírenie a skvalitnenie sprievodcovskej činnosti v národných parkoch. V rámci aktivity budú vytvorené scenáre pre sprievodcov, vrátane metodických pomôcok pre sprievodcov v území pre vybrané 3 turisticky atraktívne miesta, predovšetkým UNESCO lokality (Náučný chodník Havešová, Náučný chodník Rožok) a Náučný chodník Ruské. Zároveň budú realizované dva workshopy pre sprievodcov v prírodnom prostredí NP Poloniny a BdPN so zameraním na praktické edukačné aktivity a interpretačnú komunikáciu. Školenia budú dvojdnové, jedno v BdPN, druhé v NP Poloniny, s predpokladaným počtom 26 účastníkov, tak z Poľska ako aj Slovenska.
- 1.2 Zabezpečenie nevyhnutného vybavenia pre edukáciu návštevníkov. V rámci projektu bude zakúpené nové vybavenie priestorov využívaných pre edukáciu návštevníkov, resp. iné osvetové aktivity (informačné centrum v Novej Sedlici, prednášková miestnosť NP Poloniny v Stakčíne). Originálne didaktické pomôcky prezentujúce netradičnou formou územie MBR Východné Karpaty, budú zhotovené aj pre partnera projektu, vzhľadom na viaceré podujatia, ktoré sú pre širokú verejnosť organizované spoločne.
- 1.3 Rozšírenie a skvalitnenie environmentálnej výchovy: Vzdelávacie workshopy „Východné Karpaty ako ich určite nepoznáte“. Sériu 5 workshopov bude určená pre deti materských škôl, žiakov základných a študentov stredných škôl v územnej pôsobnosti NP Poloniny. Nosnou témou výtvarnej a fotografickej súťaže nazvanej „Nebojme sa pralesa“ budú ekosystémy starých lesov a pralesov v prihraničnej oblasti oboch národných parkov. Cezhraničná súťaž zameraná na cieľovú skupinu žiakov a študentov základných a stredných škôl pôsobiacich v územnej pôsobnosti S-NP Poloniny a S-BdPN.

Aktivita 4. Publicita

Organizácia 2 konferencií (v oboch krajinách) aj odborným workshopom. S organizáciou podujatí sú spojené výdavky na prenájom miestností, ubytovanie a stravovanie účastníkov, rovnako aj tlmočnicke služby a tiež aj zabezpečenie tlmočenia pre hendikepovaných účastníkov. K výdavkom patria aj náklady spojené s výrobou propagačných predmetov, na všetkých budú použité logá programu Interreg. Otváracia konferencia v Stakčíne bude aj vrátane exkurzií, kultúrneho programu, prezentácie tradičných remesiel (zároveň Medzinárodná konferencia k 60. výročiu vzniku prvých chránených rezervácií v slovenskej časti MBR Východné Karpaty - Riaba skala a Havešová, 1964). Prírodné, historické i kultúrne zaujímavosti oboch národných parkov budú prezentované prostredníctvom putovnej fotografickej výstavy nazvanej Zaostrené na MBR Východné Karpaty pozostávajúcej z 25 veľkoformátových fotografií, ktorej vernisáž bude súčasťou otváracjej konferencie. Záverečná konferencia v Ustrzykach Dolnych bude spojená s vyhodnotením výtvarnej a fotografickej súťaže realizovanej v rámci aktivity 4.3. Odborný workshop bude spojený s verejným pripomienkovaním akčného plánu, vypracovaným v rámci aktivity 2.1.

Žiadateľ: S-NP Poloniny, **projektový partner:** Bieszczadzki Park Narodowy

Viac informácií: <https://www.nppoloniny.sk/narodne-parky-na-polsko-slovensko-ukrajinskom-pohranici-vnimaju-naliehavu-spolocensku-potrebu-byt-pristupnymi-aj-pre-telesne->

[hendikepovaných-a-nevidiacich-ci-slabozrakých-navstevnikov/](https://www.nppoloniny.sk/vyhodnotenie-konzultacii-projektu-biescady-a-poloniny-bez-barier/), **vyhodnotenie konzultácií projektu:** <https://www.nppoloniny.sk/vyhodnotenie-konzultacii-projektu-biescady-a-poloniny-bez-barier/>

NA TRASE VALAŠSKEJ KULTÚRY - zachovanie a popularizácia karpatského dedičstva

Zdroj financovania: Program Interreg Poľsko – Slovensko 2021 – 2027 priorita 3. Tvorivé a turisticky atraktívne pohraničie, špecifický cieľ 1. Posilnenie úlohy kultúry a udržateľného cestovného ruchu v oblasti hospodárskeho rozvoja, sociálneho začlenenia a sociálnej inovácie

Projektové aktivity (boldom vyznačené aktivity S-NP Poloniny ako projektového partnera):

Aktivita 1. Rozvoj infraštruktúry Trasa Valašskej Kultúry, okrem iného:

- Označenie vybraných prvkov v rámci vplyvu Valašskej kultúrnej trasy pomocou QR kódov
- Vytvorenie nástenných malieb súvisiacich s dedičstvom oblasti projektu
- Vybavenie kovárskej dielne v Ludźmieri
- Výstavba regionálnych stánkov v Ludźmieri
- Vytvorenie expozície valašskej kultúry (napr. v Múzeu ľudovej architektúry)
- Vytvorenie novej a modernizácia existujúcej infraštruktúry
- Vytvorenie kreatívneho a dielenského priestoru v Ochotnici
- Vybudovanie kovárskej dielne v Ludźmieri
- Výstavba zastávky Hanczowa (komplex vzájomne prepojených altánkov, ktoré vytvárajú priestor pre umelecké a prezentačné aktivity)
- **Poloniny kedysi a dnes, realizácia objektu pôvodnej valchy**
- **Did Beskyd – realizácia sochy mýtiskej postavy patróna Polonín**
- **Vytvorenie kočovného salaša v Poloninách**
- Dobudovanie koliby pod Borovou
- Vybudovanie exteriérovej vzdelávacej plochy pod Borovou
- Vybudovanie expozície pastierstva/kultúrneho priestoru v starom humne v obci Lysica
- Znovuvybudovanie pastierskeho letného sídla v lokalite “Staníkove Zlieny”
- Výstavba prístreškov a tabúl
- Dodatočná montáž vybraných objektov na Valašskej kultúrnej trase
- Rekonštrukcia existujúceho náučného chodníka „Hviezdoslavova alej“ s dĺžkou 2,1 km
- Obnova 3 ks pastierskych / turistických prístreškov na náučnom chodníku Slaná voda – Babia hora

Aktivita 2. Známa a neznáma kultúra Karpát

- Identifikácia známych a neznámych osobností poľsko-slovenského pohraničia,
- **Realizácia výskumu valašskej kultúry**
- **Organizovanie konferencií, školení a seminárov**
- Vydávanie publikácií venovaných karpatskému dedičstvu
- Integrovaná propagácia prírodného a kultúrneho dedičstva – propagačná a vzdelávacia kampaň

Aktivita 3. Karpatské zvyky a tradície

- Organizovanie karpatských festivalov a koncertov
- **Návrat tradícií – organizácia série remeselných dielní**
- Organizácia cyklu pastierskych podujatí: miešanie oviec a redikov (jasné a jesenné)

Aktivita 4. Zapojenie miestnej komunity do procesu správy kultúrneho dedičstva – realizácia nového európskeho Bauhausu

- Vzdelávacie aktivity
- Vytvorenie databázy a informovanosti verejnosti o regionálnej architektúre, umelcoch, remeselníkoch

Žiadateľ: Stowarzyszenie „Pro Carpathia”, **projektoví partneri:** Malopolskie Centrum Kultury SOKÓŁ w Nowym Sączu, Gmina Ochotnica Dolna, Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku, Stowarzyszenie Civitas Nosta, Województwo Małopolskie, Województwo Podkarpackie, Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Gospodarczych DELTA PARTNER, S-NP Poloniny, Obec Dolná Tižina, Obec Lysica, MAS Terchovská dolina, RRA Svidník, Obec Oravská Polhora

Viac informácií: <https://www.nppoloniny.sk/vyzva-na-ucast-na-konzultaciach-o-priprave-projektu-na-trase-valasskej-kultury-zachovanie-a-popularizacia-karpatskeho-dedicstva/>,
vyhodnotenie konzultácií projektu: <https://www.nppoloniny.sk/vyhodnotenie-konzultacii-projektu-na-trase-valasskej-kultury/>

MAB FOR NATURE

Zdroj financovania: Interreg Central Europe

Projektové aktivity:

Aktivita 1. Posilnenie prevádzkového systému cezhraničnej lokality UNESCO MaB Východné Karpaty

Aktivita 2. Návrh riešení pre manažment cestovného ruchu šetrný k prírode v lokalite MaB Východné Karpaty a pre zvýraznenie značky MaB UNESCO

Aktivita 3. Zvýšenie efektívnosti výkonu lokalít UNESCO MaB v strednej Európe **využívaním osvedčených postupov**

Žiadateľ: OTOP, **projektoví partneri:** Bieszczadzki Park Narodowy, Aevis, S-NP Poloniny

LIFE BALANCE WITH NATURE

Zdroj financovania: Interreg Europe

Projektové aktivity:

Aktivita 1. Systematický prehľad literatúry na danú tému a zhromažďovanie a kompilácia osvedčených postupov

Aktivita 2. Rozvoj infraštruktúry miest stretávania Innature

Aktivita 3. Školenie pre sprievodcov a poskytovateľov služieb v prírodných priestoroch

Aktivita 4. Vypracovanie plánu prilákania digitálnych nomádov

Aktivita 5. Integrácia obchodných aktivít v prírodných priestoroch

Aktivita 6. Animácia európskej siete trás a bodov pre vzťah medzi prírodou a duševným zdravím

Aktivita 7. Formálne vytvorenie riadiacej štruktúry a podpora Zelenej cesty pre duševné zdravie

Aktivita 8. Monitorovanie, hodnotenia výsledkov zmeny verejných politík

Žiadateľ: Mealhada Municipality (Portugalsko), **projektoví partneri:** Bussaco Foundation (Portugalsko), Flemish Forestry Association BOS+ (Belgicko), S-NP Poloniny, Municipality of Molve (Chorvátsko), Government of Vas County (Maďarsko), Municipality of Liepaja (Lotyšsko), Cultural Shock Foundation (Poľsko), Turku University (Fínsko), **asociovaní partneri S-NP Poloniny:** ACEC, Lesná pedagogika o.

CEWoPGOV (Viacrozmerný a medziteritoriálny model správy pre aktiváciu dedičstva prvej svetovej vojny na podporu udržateľného sociálno-ekonomického rozvoja odľahlých území strednej Európy)

Zdroj financovania: Interreg Central Europe

Projektové aktivity:

Aktivita 1. Stratégia na zavedenie inovatívneho viacrozmerného modelu riadenia sociálno-ekonomickej aktivácie dedičstva prvej svetovej vojny v rámci nadnárodných funkčných území a medzi nimi

Aktivita 2. Realizácia 3 pilotných projektov modelu správy dedičstva I. svetovej vojny realizované v 3 funkčných územiach rôznej úrovne vyspelosti

Aktivita 3. Realizácia 3 riešení správy dedičstva I. svetovej vojny pre 3 funkčné územia rôznej úrovne vyspelosti

Aktivita 4. Vypracovaný akčný plán pre nadnárodný model riadenia CEWoP pre sociálno-ekonomickú aktiváciu dedičstva I. svetovej vojny

Žiadateľ: Posoški razvojni center (Slovinsko), **projektoví partneri:** Ustanova "Fundacija Poti miru v Posočju" (Slovinsko), Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti (Slovinsko), PromoTurismoFVG (Taliansko), GAL VENEZIA ORIENTALE (Taliansko), Museo Storico Italiano della Guerra (Taliansko), Miasto Gorlice (Poľsko), Stowarzyszenie Euroregion Karpacki Polska (Poľsko), S-NP Poloniny (Slovensko), Mórahalom Városi Önkormányzat (Maďarsko), In Flanders Fields Museum (Belgicko), **asociovaní partneri S-NP Poloniny:** Obec Stakčín a Krajský pamiatkový úrad Prešov

NÁVRH AKTIVÍT PARTNERA PROJEKTU „Podpora udržateľného turizmu a posilnenie biodiverzity v chránených územiach“

Zdroj financovania: 2. Švajčiarsky príspevok

Projektové aktivity:

- 1.1 Stavebné práce „Rekonštrukcia horskej chaty a doplnenie mobiliáru na lokalite Grófske chyžky“
- 1.2 Stavebné práce „Zníženie energetickej náročnosti budovy a opatrenia na zmiernenie a prispôsobenie sa nepriaznivým dôsledkom zmeny klímy, Informačné stredisko Nová Sedlica“
- 1.3 Stavebné práce „Udržiavacie a rekonštrukčné práce – Terénna stanica Osadné“
- 1.4 Vybudovanie komunikačnej infraštruktúry pre monitoring základných parametrov a zberu dát pre správu a riadenie územia NP Poloniny
- 1.5 Modernizácia infraštruktúry a prezentácie 19 turisticky atraktívnych lokalít a chodníkov v NP Poloniny.
- 2.1 Manažment údajov pre riadenie NP Poloniny
- 2.2 Interaktívna prezentácia NP Poloniny s použitím VR, AR a 3D
- 3.1 Vypracovanie Plánu udržateľnej mobility NP Poloniny/MBR Východné Karpaty
- 3.2 Vypracovanie urbanistickej štúdie rozvoja infraštruktúry územia NP Poloniny
- 3.3 Vytvorenie integrovaného manažmentového plánu územia NP Poloniny
- 3.4 Vytvorenie katalógu a mapy ekosystémových služieb pre územie NP Poloniny
- 3.5 Vypracovanie stratégie rozvoja ekoturizmu a jednotnej destinačnej značky NP Poloniny, jej realizáciu a vytvorenie elektronickej distribúcie ponuky Poloniny Visit+
- 4.1 Poloniny Nature+, vypracovanie pilotných inovatívnych manažmentových modelov trvalo udržateľného regionálneho rozvoja v chránených územiach a v širšej krajine
- 5.1 Poloniny Heritage+, informačná/osvetová kampaň UNESCO Človek a Biosféra ako pridaná hodnota aj pre obyvateľov a nástroj pre rozvoj miestnej ekonomiky
- 5.2 UNESCO Staré bukové lesy a bukové pralesy Karpát a iných regiónov Európy, propagácia ochrany prírody a chránených území
- 6.1 Poloniny People+, realizácia životaschopných prioritných aktivít
- 6.2 Diskutujeme o krajine
- 6.3 Zdravá architektúra v Poloninách - od idey po realizáciu
- 7.1 Poloniny Future+, udržateľné komunity v MBR Východné Karpaty

Protipožiarna ochrana a odolnosť lesných ekosystémov MBR Východné Karpaty

Zdroj financovania: Interreg Next, Priorita 1: Odolný a zelený pohraničný región, Prispôsobenie sa zmene klímy, prevencia rizík

Projektové aktivity:

Aktivita 1. Modernizácia lesných ciest v NP Poloniny

V 1. etape v lokalitách, kde prevládajú zmiešané lesy, v lokalitách Geborová, Lipová, Riaba skala a Udava, v celkovej dĺžke 12,3 km. Rekonštrukcia objektov na posilnenie infraštruktúry požiarnej ochrany - sklady požiarnej ochrany v Novej Sedlici - sklad Skoňová, Stakčín - sklad Chotina, Osadné - sklad Kobyłka.

Aktivita 2. Modernizácia lesných ciest v Užanskom národnom prírodnom parku

Aktivita 3. Vybudovanie protipožiarnej nádrže v obci Zboj

Vybudovanie vodného zdroja na čerpanie vody leteckou technikou, s rozmermi najmenej 100 m x 50 m a s hĺbkou vody najmenej 1,5 m.

Žiadateľ: S-NP Poloniny, **projektoví partneri:** Užanský národný prírodný park, Obec Zboj

Zavedenie monitoringu mokradí medzinárodného významu v Karpatskom regióne

Zdroj financovania: Interreg Next, Priorita 1: Odolný a zelený pohraničný región, Biodiverzita a zníženie znečistenia

Projektové aktivity:

Aktivita 1. Zhodnotenie súčasného stavu prírodného prostredia a biodiverzity mokradí a ich okolia

Aktivita 2. Vytvorenie komplexného systému monitorovania mokradí na základe moderných technológií a postupov

Aktivita 3. Identifikácia typov a zdrojov znečistenia a hodnotenie antropogénneho tlaku a zmien v mokradiach

Žiadateľ: Užhorodská národná univerzita (Ukrajina), **projektoví partneri:** Synevyrský národný prírodný park (Ukrajina), Technická univerzita Cluj-Napoca (Rumunsko), Agentúra na ochranu životného prostredia Maramures (Rumunsko), S-NP Poloniny

Investičná príprava obnovy ďalších prevádzkových budov S-NP Poloniny

Zdroj financovania: HORIZON

Projektové aktivity: Hodnotenie životného cyklu (LCA), kalkulácia nákladov životného cyklu (LCC) a investičné plánovanie (IPT). Kvantifikácia emisií CO₂ a potreby primárnej energie, kapitálových nákladov a nákladov na prevádzkovú údržbu, vrátane nákladov na palivo. Príprava podpornej dokumentácie pre stanovenie správneho postupu pri plánovanej rekonštrukcii/obnove prevádzkových budov, vrátane objektov delimitovaných z LPM Ulič, š.p.

V roku 2023 vypracovala S-NP Poloniny zásobník investičných projektov a zaslala ho Inštitútu environmentálnej politiky MŽP SR.

2.10.2 Realizácia ukončených projektov OP KŽP v rámci udržateľnosti: Karpatské bukové pralesy, PBOL pilot 2.

V rámci udržateľnosti sa monitoruje 5 projektov z OP KŽP, ktoré sa realizovali v území NP Poloniny. Aktuálne prebieha 5-ročné monitorovacie obdobie všetkých ukončených projektov.

Zoznam ukončených projektov OP ŽP a ich kódy:

1. Spracovanie podkladov pre zabezpečenie priaznivého stavu výberových druhov vtákov a ich biotopov - I. etapa - 24150120011
2. Príprava a zavedenie monitoringu biotopov a druhov a zlepšenie prístupnosti informácií verejnosti - 24150120030
3. Realizácia programu záchranu druhu zubor hrivnatý (*Bison bonasus*) - 24150120035
4. Výskum a monitoring populácií veľkých šeliem a mačky divej na Slovensku – 24150120039
5. Vypracovanie Programov starostlivosti o Medzinárodne významné územie Karpatských bukových pralesov a Chránenú krajinnú oblasť Vihorlat - – 24150120039

S-NP Poloniny spracovala stanovisko pre MŽP SR k problematike zosúladenia návrhu Integrovaného programu starostlivosti o lokalitu svetového dedičstva UNESCO SBLaBPKaIRE vypracovaného v rámci projektu ukončeného v predošlom roku s návrhom zonácie (Projekt ochrany o NP Poloniny a jeho ochranné pásmo) resp. s pripravovaným Programom starostlivosti o NP Poloniny a jeho ochranné pásmo.

2.10.3 Realizácia postprojektových aktivít ukončených projektov vyplývajúcich zo zmluvných záväzkov s donormi (nórsky projekt, švajčiarsky projekt)

V rámci udržateľnosti v rámci tejto úlohy sa monitorujú 2 projekty od donorov, ktoré sa realizovali v území NP Poloniny. Aktuálne prebieha 5-ročné monitorovacie obdobie všetkých ukončených projektov.

Nórsky projekt CBC01012 Ochrana prírody ako príležitosť pre regionálny rozvoj
V rámci udržateľnosti projektu pracovníci NP Poloniny a projektových partnerov SOMUD a UNPP kontrolovali stav vybudovaných turistických a cykloturistických chodníkov, objektov mäkkého turizmu, informačných tabúl, realizovali manažmentové opatrenia s technikou, zakúpenou z prostriedkov projektu.

Švajčiarsky projekt Rozvoj ochrany prírody a chránených území v slovenských Karpatoch – pracovníci Správy NP Poloniny pokračovali v manažmentových opatreniach, na ktoré využívali techniku zakúpenú z prostriedkov projektu. Kontrolovali technický stav výsledkov projektu počas ich využívania turistami – náučné chodníky Ruské a Rožok, Informačné stredisko Nová Sedlica a Chovná stanica Stakčín.

2.10.4 Bukové lesy svetového dedičstva (BEECH POWER)

Cieľom projektu bolo zvýšiť kvalitu a efektívnosť manažmentu lokality svetového dedičstva “Staré bukové lesy a bukové pralesy Karpát a iných regiónov Európy”, aby sa zabezpečila ekosystémová integrita jednotlivých zložiek. Partneri použili ekosystémový a participatívny prístup a pracovali na rôznych administratívnych úrovniach s cieľom upevniť trvalo udržateľný regionálny rozvoj a vytvoriť replikovateľné a inovatívne modely pre bukové lesy svetového dedičstva a ich región.

V rámci tohto projektu vznikol dokument „Príručka k udržateľnému obhospodarovaniu (manažmentu) lesov nárazníkových zón Svetového dedičstva“, ktorý zahŕňa a ďalej rozvíja princípy manažmentu nárazníkovej zóny lokality UNESCO obsiahnuté v dokumente „Guiding document on buffer zone management and zonation“. Výstupom projektu je tiež dokument „Kód kvality manažmentu pre bukové lesy Svetového dedičstva“, ktorý je zameraný na hodnotenie kvality manažmentu lesov v nárazníkovej zóne lokality UNESCO prostredníctvom stanovených indikátorov a štandardov. Na príprave týchto dokumentov sa spolupodieľali aj zamestnanci S-NP Poloniny. Medzinárodný riešiteľský tím, v ktorom boli zahrnutí aj pracovníci S-NP Poloniny, spoločne vytvoril viaceré usmernenia, stratégie a odporúčania, ktoré budú slúžiť ako odborné podklady a podpora pre efektívnejšiu správu chránených území, verejných orgánov a aktérov občianskej spoločnosti v ich každodennej práci. Projekt pracoval so 6 rôznymi cieľovými oblasťami v 5 krajinách: Národný park Kalkalpen (AT), Národný park Paklenica (HR), Biosférická rezervácia Schorfheide-Chorin (DE), NP Poloniny (SK) a Snežnik-Ždrcle a Krokár (SI).

Oficiálna web-stránka projektu: <https://beechpower.eu/>.

V decembri 2022 bol schválený ďalší medzinárodný projekt Interreg – Central Europe Programme: „Healthy forest regions“, ktorý nadväzuje na projekt Beech Power. V tomto projekte vystupuje S-NP Poloniny ako asociovaný partner hlavného partnera, ktorým je za slovenskú stranu Národné lesnícke centrum Zvolen. Ďalšími asociovanými partnermi projektu sú: MŽP SR, Lesy SR, š. p. - OZ Ulič, Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka a Obec Ulič. Projekt je naplánovaný na 3 roky, a má potenciál prispieť k regionálnemu rozvoju založenom na ekosystémových službách, ktoré poskytujú lesné ekosystémy a na nich založenej

socio-ekologickej transformácii regiónu. Do projektu sú zapojené viaceré územia zo spoločnej nominácie lokality svetového prírodného dedičstva Staré bukové lesy a bukové pralesy Karpát a iných regiónov Európy, v ktorých sa vyskytujú najvzácnejšie lesné bukové ekosystémy Európy.

Projekt rozvíja koncepty na vytvorenie záväzkov tvorcov politik pre zlepšenie funkčnosti lesných ekosystémov a ochrany biodiverzity. Dotknutým územím za slovenskú stranu sú **Poloniny**, ktoré okrem toho, že sa tu nachádza národný park, sú svojimi bukovými pralesmi zaradené i do svetového dedičstva UNESCO. Projektové aktivity partnerov zo **6 európskych krajín – Rakúska, Chorvátska, Česka, Nemecka, Slovinska a Slovenska** sú zamerané na podporu regionálneho rozvoja trvaloudržateľných lesných ekosystémov pre ľudský blahobyť, poznávanie systémov kompenzácií za vybrané ekosystémové služby a rozvoj operatívnych rámcov pre zabezpečenie funkcionality lesných ekosystémov vo vybraných zdravých lesných regiónoch. Výstupmi projektu budú spoločne vyvinuté regionálne stratégie a akčné plány pre prioritizáciu vybraných ekosystémových služieb v dotknutých územiach.

Komunikácia zohráva kľúčovú úlohu a preto v rámci riešenia projektových úloh bude implementovaných niekoľko edukačných a osvetových aktivít pre lokálne populácie v dotknutých územiach. Jednou z aktivít je i spoločný plán interpretácie zdravých lesných regiónov, ktorý je navrhnutý ako participatívny proces v dvoch krokoch:

- medzinárodný online workshop pre projektových partnerov a asociovaných partnerov,
- regionálne workshopy s kľúčovými aktérmi a stakeholdermi v každom dotknutom regióne.

V rámci realizácie projektu „Healthy forest regions“ (ďalej „HFR“) sa zástupcovia S-NP Poloniny zúčastnili medzinárodného online workshopu, ktorý sa konal 25. septembra 2023 v online prostredí. Cieľmi workshopu bolo oboznámiť sa s krajinami a regiónmi spolupracujúcimi v projekte a výmena vedomostí o interpretácii „zdravých lesných regiónov“ a ekosystémových službách, ktoré podporujú ľudský blahobyť.

V projekte bola realizovaná aj facebooková kampaň, ktorá mala za cieľ predstaviť jednotlivé HFR u všetkých partnerských krajín. Na tento účel S-NP Poloniny dodala požadované informácie v podobe textov a fotografie za HFR Poloniny.

2.10.5 OPKŽP – Starostlivosť o územie v správe NP Poloniny (kód projektu: NFP310010CPZ7)

Projekt „**Starostlivosť o územie v správe Národného parku Poloniny**“ v rámci výzvy OPKŽP-PO1-SC131-2017-22 (kód žiadosti NFP310010CPZ7). Začiatok realizácie: 1.1.2023. Ukončenie realizácie: 30.11.2023. Celková výška oprávnených výdavkov: 569 622,28 EUR.

Hlavným cieľom projektu je zlepšovanie stavu vybraných typov lesných a lúčnych biotopov európskeho významu (EV) na štátnych pozemkoch, ktoré sú v správe S-NP Poloniny. Projekt pozostáva z nasledujúcich aktivít: 1. Podpora zlepšenia drevinového zloženia lesných biotopov, 2. Obnova a zlepšenie stavu biodiverzity na nelesných biotopoch (poloninských lúk) a 3. Turistická infraštruktúra a zvyšovanie environmentálneho povedomia

V rámci projektu bola refundovaná mzda 15 pracovníkom v rozsahu od 70 do 100%. Merateľný ukazovateľ je plocha biotopov podporených s cieľom dosiahnuť lepší stav ich ochrany s celkovou cieľovou hodnotou 197,91 ha.

Súčasťou projektu bol aj nákup tovarov a služby, kú ktorým sa realizovali verejné obstarávania:

- Príslušenstvo k traktoru
- Obuv pre THP
- Nákup ochranných osobných prostriedkov + motorových píl + ostatného príslušenstva
Nákup výpočtovej techniky
- Turistická infraštruktúra na lokalite Medová baba
- Univerzálny kolesový traktor s príslušenstvom

V rámci predloženej zmeny projektu sme doplnili dvoch pracovníkoch na pozíciu terénny pomocný pracovník a doplnili sme nákup príslušenstva k traktoru. K realizácii projektu boli vykonávané všetky administratívne úkony, predkladané monitorovacie správy, hlásenia a žiadosti o platbu a VO na kontroly.

V rámci ukončenia realizácie HAP bola predložená záverečná žiadosť o platbu, vrátane požadovanej podpornej dokumentácie v zmysle platnej Príručky pre žiadateľa. Všetky podaktivity, realizácia opatrení na lesných ekosystémoch, realizácia opatrení na lúčnych ekosystémoch sme ukončili pomocou interných zamestnancov a zakúpenej techniky a vybavenia. Aktivity projektu boli ukončené k 31.12.2023 podaním hlásenia o ukončení HAP.

2.10.6 OPKŽP – Realizácia opatrení programov starostlivosti o veľké šelmy na Slovensku (kód projektu: 3100011L489)

Do projektu boli zapojení 2 zamestnanci na pozícií odborný/technický pracovník, zoológ a odborný/technický pracovník, strážca ktorým bola refundovaná mzda za obdobie 01–06/2023.

V rámci ukončenia realizácie aktivít projektu boli predložené žiadosti o platbu vyčíslením mzdových výdavkov vrátane požadovanej podpornej dokumentácie v zmysle platnej Príručky pre žiadateľa. Aktivity projektu boli ukončené k 31.12.2023 podaním hlásenia o ukončení HAP.

2.10.7 OPKŽP – Realizácia vybraných aktivít Programu starostlivosti o Národný park Poloniny (kód projektu: 310011ANV5)

Realizácia opatrení na lúčnych ekosystémoch (výrub drevín mechanizovane, frézovanie, strojové kosenie, ručná kosba a ručný výrub) – zrealizované. Zubor hrivnatý (udržanie a zlepšenie stavu populácie, zabezpečenie jeho monitoringu obojkami GPS) - táto podaktivita nebola realizovaná nakoľko sa nepodarilo obstarat' obojky GPS). Podaktivitu Sad krajových odrôd ovocných stromov (výskum krajových odrôd ovocných stromov, realizácia sadu) sa tiež nepodarilo zrealizovať, nakoľko sa nepodarilo získať povolenie na realizáciu sadu v plánovanej lokalite kvôli ochrannému pásmu Vodárenskej nádrže Starina.

V rámci ukončenia realizácie aktivít projektu boli predložené žiadosti o platbu, v rámci ktorých bol refundovaný nákup GNSS prístrojov a tiež paušálne výdavky na aktivity projektu vrátane požadovanej podpornej dokumentácie v zmysle platnej Príručky pre žiadateľa. Aktivity projektu boli ukončené k 31.12.2023 podaním hlásenia o ukončení HAP.

2.10.8 MIRRI – rekonštrukcia horskej chaty a doplnenie mobiliára na lokalite Grófske chyžky (kód projektu: NFP302070CTA7)

Projekt „**Rekonštrukcia horskej chaty a doplnenie mobiliáru na lokalite Grófske chyžky**“ v rámci MIRRI: IROP-PO7-SC76-2022-93, 7.6 - Predprojektová príprava (kód žiadosti: NFP302070CTA7). Začiatok realizácie: 1.5.2023. Ukončenie realizácie: 31.10.2023. Celkové náklady na realizáciu projektu: 33 907,04,- €.

Zmluva o NFP č. IROP-Z-302071CTA7-76-93 nadobudla účinnosť dňa 21.04.2023. V rámci zmluvy nám boli schválené finančné prostriedky vo výške 32 635,00 EUR. Realizácia aktivít projektu začala 01.06.2023. V rámci realizácie HAP bolo externým dodávateľom služby vykonané verejné obstarávanie na architektonické služby pod názvom „Tri objekty Poloniny“. Po výbere zhotoviteľa diela nadobudla dňa 09.08.2023 účinnosť Zmluva o dielo č. NPPO-044/2023 s BAKYTA, s.r.o.. V zmysle zmluvy bola cena diela stanovená na sumu 31 200,00 EUR. Podľa podmienok zmluvy bola poskytovaná súčinnosťou pri spracovávaní projektovej

dokumentácie na objekt horskej chaty Grófske chyžky (osobné stretnutia a obhliadky v teréne, online konzultácie, vybavovanie na dotknutých úradoch). Projektová dokumentácia v stave DRS bola dodaná v súlade so Zmluvou o dielo k 30.11.2023. Následne bolo začaté stavebné konanie. Projektové aktivity sme ukončili k 31.12.2023. Bola podaná záverečná ŽoP a hlásenie o ukončení HAP v termíne do 15.01.2024.

2.10.9 MIRRI – Udržiavacie a rekonštrukčné práce – Terénna stanica Osadné (kód projektu: NFP302070CSZ4)

Projekt „Udržiavacie a rekonštrukčné práce – Terénna stanica Osadné“ v rámci MIRRI: IROP-PO7-SC76-2022-93, 7.6 - Predprojektová príprava (kód žiadosti: NFP302070CSZ4). Začiatok realizácie: 1.6.2023. Ukončenie realizácie: 31.10.2023. Celkové náklady na realizáciu projektu: 19 005,86,- €.

Zmluva o NFP č. ROP-Z-302071CSZ4-76-93 nadobudla účinnosť dňa 21.04.2023. V rámci zmluvy nám boli schválené finančné prostriedky vo výške 17 298,32 EUR. Realizácia aktivít projektu začala 01.06.2023. V rámci realizácie HAP bolo externým dodávateľom služby vykonané verejné obstarávanie na architektonické služby pod názvom „Tri objekty Poloniny“. Po výbere zhotoviteľa diela nadobudla dňa 11.08.2023 účinnosť Zmluva o dielo č. NPPO-045/2023 s ATR11 s.r.o.. V zmysle zmluvy bola cena diela stanovená na sumu 14 500,00 EUR. Podľa podmienok zmluvy bola poskytovaná súčinnosťou pri spracovávaní projektovej dokumentácie na objekt terénnej stanice Osadné (osobné stretnutia a obhliadky v teréne, online konzultácie, vybavovanie na dotknutých úradoch). Projektová dokumentácia v stave DRS bola dodaná v súlade so Zmluvou o dielo k 30.11.2023. Následne bolo začaté stavebné konanie. Projektové aktivity sme ukončili k 31.12.2023. Bola podaná záverečná ŽoP a hlásenie o ukončení HAP v termíne do 15.01.2024.

2.10.10 MIRRI – Zníženie energetickej náročnosti budovy a opatrenia na zmiernenie a prispôsobenie nepriaznivým dôsledkom zmeny klímy, Informačné stredisko Nová Sedlica (kód projektu: NFP302070CTB)

Projekt „Zníženie energetickej náročnosti budovy a opatrenia na zmiernenie a prispôsobenie sa nepriaznivým dôsledkom zmeny klímy, Informačné stredisko Nová Sedlica“ v rámci MIRRI: IROP-PO7-SC76-2022-93, 7.6 - Predprojektová príprava (kód žiadosti: NFP302070CTB8). Začiatok realizácie: 1.5.2023. Ukončenie realizácie: 30.11.2023. Celkové náklady na realizáciu projektu: 46 261,55,- €.

Zmluva o NFP č. IROP-Z-302071CTB8-76-93 nadobudla účinnosť dňa 21.04.2023. V rámci zmluvy nám boli schválené finančné prostriedky vo výške 45 246,73 EUR. Realizácia aktivít projektu začala 01.06.2023. V rámci realizácie HAP bolo externým dodávateľom služby vykonané verejné obstarávanie na architektonické služby pod názvom „Tri objekty Poloniny“. Po výbere zhotoviteľa diela nadobudla dňa 09.08.2023 účinnosť Zmluva o dielo č. NPPO-043/2023 s MAPA architekti, s.r.o. V zmysle zmluvy bola cena diela stanovená na sumu 45 600,00 EUR. Podľa podmienok zmluvy bola poskytovaná súčinnosťou pri spracovávaní projektovej dokumentácie na objekt IS Nová Sedlica (osobné stretnutia a obhliadky v teréne, online konzultácie, vybavovanie na dotknutých úradoch). Projektová dokumentácia v stave DRS bola dodaná v súlade so Zmluvou o dielo k 30.11.2023. Následne bolo začaté stavebné konanie. Projektové aktivity sme ukončili k 31.12.2023. Bola podaná záverečná ŽoP a hlásenie o ukončení HAP v termíne do 15.01.2024

2.10.11 Plán obnovy a odolnosti – NP Poloniny: Revitalizácia terénnej stanice s pôvodných architektonických prvkov (kód projektu: 0510100021)

Projekt „Obnova tradičných architektonických prvkov a rekonštrukcia terénnej stanice“ v rámci výzvy Plánu obnovy a odolnosti SR zameranej na podporu rozvojových projektov transformácie regiónov Národného parku Muránska Planina a Poloniny (kód žiadosti: 0510100021) Začiatok realizácie: 1.1.2023. Ukončenie realizácie: 31.12.2023. Celkové náklady na realizáciu projektu: 130 724,30 €.

Dňa 13.04.2023 nadobudla účinnosť Zmluva o poskytnutí prostriedkov mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti č. 382/2022/1.8. Celková výška podpory 130 724,30 EUR.

Hlavným cieľom projektu je zlepšenie turistickej infraštruktúry a zachovanie kultúrnych hodnôt krajiny prostredníctvom obnovy tradičných architektonických prvkov a ojedinelého objektu vo vysídlenej časti územia Národného parku.

Špecifické ciele projektu:

Obnovenie tradičného architektonického prvku, tzv. oborohu v území NP Poloniny.

Zlepšenie turistickej infraštruktúry, zatraktívnenie územia NP Poloniny.

Rekonštrukcia ojedinelého objektu vo vysídlenej časti územia NP Poloniny – terénnej stanice.

Zabezpečenie infraštruktúry pre vykonávanie prieskumu a výskumu územia NP Poloniny, v oblasti napr. zoológie, ekológie, hydrobiológie a príbuzných biologických disciplín.

Vytvorenie potenciálu pre vznik pracovných miest – vedecko-výskumný pracovník, sprievodca turistov.

Časový harmonogram hlavných aktivít:

1. Obstaranie dodávateľa na obnovu oborohov
2. Obstaranie dodávateľa na realizáciu rekonštrukcie TS
3. Výber odbornej spôsobilej osoby na výkon činnosti stavbyvedúceho
4. Dodanie informačných tabúl na oborohy
5. Interiérové a exteriérové vybavenie

Plánované aktivity sa v rámci projektu v roku 2023 zatiaľ nerealizovali. V I. kvartály 2024 je plánované spustenie VO na dodávateľa na realizáciu rekonštrukcie TS.

2.10.12 Zelený vzdelávací fond, Žiadosť o poskytnutie podpory formou dotácie z environmentálneho fondu na rok 2023 – „Pestrý svet Polonín“

Názov projektu: „Pestrý svet Polonín“, podpora zo Zeleného vzdelávacieho fondu formou dotácie z Environmentálneho fondu na rok 2023 schválená v celkovej výške 8 420,00 EUR, spolufinancovanie projektu je vo výške 5% čo predstavuje sumu 421,00 EUR. Zmluva č. SAZP SE/ZVF/2023/82 nadobudla účinnosť dňa 18.12.2023. Suma na zmluve 7 999,00 EUR.

Vzhľadom k tomu, že zmluva nadobudla účinnosť v neskoršom termíne požiadali sme o posun termínu na realizáciu aktivít projektu do 30.04.2024, naša žiadosť bola akceptovaná.

V rámci aktivít projektu sme už realizovali prieskumy trhu na nákup tovarov v súlade s podmienkami zmluvy a schváleného rozpočtu a vystavili sme objednávky na tovary. Aktivity projektu sa začali realizovať na školách a v predškolských zariadeniach.

2.10.13 Plán obnovy a odolnosti NP Poloniny: výkup pozemkov

V rámci predkupného práva štátu na odkúpenie pozemkov v chránených územiach podľa § 63 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov prijalo Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky ponuku Ladislava Döryho (v zastúpení

PETRÁN A PARTNERI, Advokátska kancelária s.r.o.) na odkúpenie pozemkov nachádzajúcich sa v k.ú. Stakčín a k.ú. Starina nad Cirochou, okres Snina o celkovej výmere: 2 031 241 m² .

Finančné prostriedky na odkúpenie predmetných pozemkov boli rozpočtované v rámci prostriedkov Plánu obnovy a odolnosti – Komponent 5 a žiadalo sa o nich formou žiadosti o platbu adresovanú Odboru koordinácie implementácie Plánu obnovy a odolnosti.

2.11 Iné úlohy

2.11.1 Prevádzkový a ekonomický servis

Opravy, údržba a revízie vyhradených elektrických zariadení, tlakových a plynových zariadení sa vykonávajú priebežne podľa lehôt vyhlášky č. 508/2009 Z. z. a výnosu 110/1138/1994. Taktiež sa vykonala revízia kotlov, komínov, rebríkov, regálov, hasiacich prístrojov a zároveň bolo zakúpených 8 hasiacich prístrojov pre terénne chaty v správe NP. Revízia elektrických rozvodov na 4 hlavných objektoch v správe NP Poloniny, závažné poruchy a nedostatky sa nevyskytli, drobné nedostatky na elektrických rozvodoch budú priebežne odstránené.

V roku 2023 bola vykonaná jedna mimoriadna a jedna riadna inventarizácia majetku S-NP Poloniny.

Z ČOV pri IS v Novej Sedlici boli odobraté vzorky odpadovej vody na rozbor do akreditovaného laboratória v Humennom v súlade s Rozhodnutím OU-SV-OSZP-2015/000597-004-Re, ktorým bolo vydané povolenie na vypúšťanie odpadových vôd z Informačného strediska Správy NP Poloniny v Novej Sedlici cez ČOV BCTS 3 do vodného toku Packov potok, hydrologické číslo 4-30-05-012, v rkm 0,100. Výsledok rozboru je v zmysle vyššie uvedeného rozhodnutia každoročne zasielaný Okresnému úradu v Snine.

Zmluvná firma Pyroboss s. r. o. vykonávala v objektoch S-NP Poloniny pravidelnú kontrolu dodržiavania právnych a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (ďalej len „BOZP“). Cieľom kontrol je preverenie plnenia povinností zamestnávateľa v oblasti BOZP. Zamestnávateľ v zmysle zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci je povinný sústavne kontrolovať a vyžadovať dodržiavanie právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, zásad bezpečnej práce, ochrany zdravia pri práci a bezpečného správania na pracovisku a bezpečných pracovných postupov. Nedostatky zistené kontrolnou činnosťou zamestnávateľ je povinný odstraňovať. Žiadne nedostatky neboli zistené

2.11.2 Správa pozemkov v chránených územiach, ktoré sú v správe S-NP Poloniny

Na základe Protokolov o prechode správy majetku a s tým súvisiacich práv a povinností od Lesy SR, š. p. a LPM Ulič, š. p. a Zmluvy o prevode správy majetku štátu od LPM Ulič, š. p., prešli do správy S-NP Poloniny pozemky za k. ú. uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Tab. č. 26: Prehľad pozemkov, ktoré prešli do správy S-NP Poloniny

k. ú.	LV	Výmera v ha
Hostovice	2180	366,3483
Kalná Roztoka	893	280,8694
Kolbasov	361	0,1766

k. ú.	LV	Výmera v ha
Nová Sedlica	906, 245	1644,4477
Osadné	1174	504,4381
Príslop	186	0,3044
Ruské	75, 157, 220, 221, 222, 226, 292, 330	393,5457
Ruský Potok	322	161,3873
Smolník nad Cirochou	172	11,4375
Stakčínska Roztoka	610	525,1114
Stakčín	2598, 1196	934,3001
Starina nad Cirochou	446,447	12,0761
Ulič	1483	72,4852
Uličské Krivé	676,967	545,7189
Veľká Poľana	435	4,7956
Zboj	645,1331	2948,3314
SPOLU		8405,7737

2.11.3 Majetkovo-právne vysporiadanie pozemkov ako majetku štátu

Zákonom č. 6/2022 Z. z., ktorý vstúpil do platnosti dňa 15. januára 2022 a 1.4.2022 (čl. II. až VI.), sa novelizoval zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon“ v príslušnom gramatickom tvare). Touto novelizáciou sa v zmysle § 65b odsek 1 písmeno i) zákona zriadila Správa Národného parku Poloniny so sídlom v Stakčíne, ktorá v zmysle § 65b odsek 5 zákona spravuje pozemky vo vlastníctve štátu vrátane podielov vo vlastníctve štátu na pozemkoch a spoločných nehnuteľnostiach, ktoré sa v celosti alebo sčasti nachádzajú v národnom parku, ako aj iné nehnuteľnosti a majetok, ktorého správu nadobudla podľa § 104i, a plní úlohy súvisiace so správou tohto majetku.

V tejto súvislosti bol vypracovaný:

- „Protokol o prechode správy majetku a s tým súvisiacich práv a povinností uzavretých na základe § 104i ods. 9 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a § 51 Občianskeho zákonníka“ (ďalej „protokol“ v príslušnom gramatickom tvare), ktorý bol podpísaný štatutármi medzi LESY Slovenskej republiky, štátny podnik so sídlom Námestie SNP č. 8, 975 66 Banská Bystrica, IČO: 36038351 ako „odovzdávajúci“ a Správa Národného parku Poloniny so sídlom v Stakčíne, Mieru 193, 067 61 Stakčín, IČO: 54435480 ako „preberajúci“.
- „Dodatok č. 1 k Protokolu o prechode správy majetku a s tým súvisiacich práv a povinností uzavretých na základe § 104i ods. 9 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a § 51 Občianskeho zákonníka, ktorý bol podpísaný štatutármi medzi LESY Slovenskej republiky, štátny podnik so sídlom Námestie SNP č. 8, 975 66 Banská Bystrica, IČO: 36038351 ako „odovzdávajúci“ a Správa Národného parku Poloniny so sídlom v Stakčíne, Mieru 193, 067 61 Stakčín, IČO: 54435480 ako „preberajúci“.
- „Protokol o prechode správy majetku a s tým súvisiacich práv a povinností uzavretých na základe § 104i ods. 9 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a § 51 Občianskeho zákonníka“ (ďalej „protokol“ v príslušnom gramatickom tvare), ktorý bol podpísaný štatutármi medzi Lesopol'nohospodársky majetok Ulič, štátny podnik, so sídlom Ulič 96, 067 67 Ulič, IČO: 00492531, ako „odovzdávajúci“ a Správa Národného parku Poloniny so sídlom v Stakčíne, Mieru 193, 067 61 Stakčín, IČO: 54435480 ako „preberajúci“.

- „Dodatok č. 1 k Protokolu o prechode správy majetku a s tým súvisiacich práv a povinností uzavretých na základe § 104i ods. 9 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a § 51 Občianskeho zákonníka, ktorý bol podpísaný štatutármi medzi Lesopoľnohospodársky majetok Ulič, štátny podnik, so sídlom Ulič 96, 067 67 Ulič, IČO: 00492531, ako „odovzdávajúci“ a Správa Národného parku Poloniny so sídlom v Stakčine, Mieru 193, 067 61 Stakčín, IČO: 54435480 ako „preberajúci“.
- „Dodatok č. 2 k Protokolu o prechode správy majetku a s tým súvisiacich práv a povinností uzavretých na základe § 104i ods. 9 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a § 51 Občianskeho zákonníka, ktorý bol podpísaný štatutármi medzi Lesopoľnohospodársky majetok Ulič, štátny podnik, so sídlom Ulič 96, 067 67 Ulič, IČO: 00492531, ako „odovzdávajúci“ a Správa Národného parku Poloniny so sídlom v Stakčine, Mieru 193, 067 61 Stakčín, IČO: 54435480 ako „preberajúci“.

Okrem nehnuteľností a majetku prevádzaných podľa § 104i zákona bol identifikovaný aj nehnuteľný majetok, ktorý súvisí so zabezpečením plnenia úloha na úseku ochrany prírody a zároveň nespĺňa kritéria prechodu správy majetku postupmi podľa § 104i zákona. Z tohto dôvodu na základe listov Lesopoľnohospodárskeho majetku Ulič š. p. č. LPM-204/212/2022 a LPM 249/100/2022 Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (ďalej MPRV SR) vydalo rozhodnutie č. z. 7327/2022, ktorým rozhodlo o zmene správy lesného majetku vo vlastníctve štátu v zmysle § 50 odsek 5 v spojitosti s § 58 odsek 2 písmeno b) zákona o lesoch č. 326/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon o lesoch“) a zároveň listom č. z. 7328/2022 vydalo predchádzajúci súhlas na prevod správy ostatného majetku vo vlastníctve štátu v zmysle § 50 odsek 5 v spojitosti s § 58 odsek 2 písmeno g) zákona o lesoch.

Následne v tejto súvislosti bola vypracovaná „Zmluva o prevode správy majetku štátu č. 90/2022/LMU“, ktorá bola podpísaná štatutármi medzi Lesopoľnohospodársky majetok Ulič, štátny podnik, so sídlom Ulič 96, 067 67 Ulič, IČO: 00492531, ako „odovzdávajúci“ a Správa Národného parku Poloniny so sídlom v Stakčine, Mieru 193, 067 61 Stakčín, IČO: 54435480 ako „preberajúci“.

V súlade s ustanovením § 104i ods. 1 zákona č. 6/2022 Z. z. zo 14.12.2021, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, bol vypracovaný „Delimitačný protokol č. ŠOP SR-Z/53/2022“ ktorý bol podpísaný štatutármi medzi Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, Tajovského 28B, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 17058520 ako „odovzdávajúci“ a Správa Národného parku Poloniny so sídlom v Stakčine, Mieru 193, 067 61 Stakčín, IČO: 54435480 ako „preberajúci“.

Na základe Protokolov o prechode správy majetku a s tým súvisiacich práv a povinností od Lesy SR, š.p. a LPM Ulič, š.p. a Zmluvy o prevode správy majetku štátu od LPM Ulič, š.p. a Delimitačného protokolu od ŠOP SR prešli do správy S-NP Poloniny nasledujúce objekty:

Tab. č. 27: Prehľad objektov, ktoré prešli do správy S-NP Poloniny

P.č.	Názov stavby	názov k.ú.	parcela	číslo LV	súpisné číslo
1	Budova Lesnej Správy Stakčín	Stakčín	699	2598	292
2	Hospodárska budova pri LS	Stakčín	698/4 a 699	stavba neevidovaná na LV	X
3	CHATA (Grófske chyžky)	Zboj	3804, 3806 a 3790	1331	280
4	robotnícky barák	Zboj	3790	stavba	X

P.č.	Názov stavby	názov k.ú.	parcela	číslo LV	súpisné číslo
	Skoňová			nevidovaná na LV	
5	robotnícky barák	Osadné	1488/2	1174	146
6	rybník	Zboj	3790, 3807, 3808	stavba nevidovaná na LV	X
7	včelín	Zboj	3790, 3812	stavba nevidovaná na LV	X
8	Robotnícky barak pod Kyčerou	Nová Sedlica	1105	stavba nevidovaná na LV	X
9	Chata na Starom poli (Zahrabová)	Zboj	3763	stavba nevidovaná na LV	X
10	Chata Mačkovce	Kalná Roztoka	692/2	stavba nevidovaná na LV	X
11	Chata na Príslopci	Ruský Potok	271 (EKN 531, 533/201, 817)	stavba nevidovaná na LV	X
12	Chata Lančory	Starina nad Cirochou	11/1 (EKN 2062)	stavba nevidovaná na LV	X
13	Budova S-NP Poloniny	Stakčín	358/2	1196	193
14	Terénna stanica Ruské	Ruské	82/4	75	43
15	Informačné stredisko Nová Sedlica	Nová Sedlica	993/6	245	174
16	Garáž 1 pri IS Nová Sedlica	Nová Sedlica	993/7	245	1
17	Garáž 2 pri IS Nová Sedlica	Nová Sedlica	993/8	245	2

V rámci predkupného práva štátu na odkúpenie pozemkov v chránených územiach podľa § 63 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov prijalo Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky ponuku Ladislava Döryho (v zastúpení PETRÁN A PARTNERI, Advokátska kancelária s.r.o.) na odkúpenie pozemkov v okrese Snina. Išlo o pozemky:

- v k. ú. **Stakčín, parcely evidované na LV č. 1766**, parcely KN-C č. 1399, 1402, 1410, 1412, 1418, 1421, 1424, 1427, 1578, 1579, 1629, 1640/1, 1656/39, 1659/1, 1659/3, 1659/4, 1660/24, 1661/1, 1663/2, 1666/4, 1668/1, 1876/3, 1900/5, 1908/5, 1942/1, 1943/1, 1944/2, 1945/1, 1946/3, 1946/4, 1954, 1956/3, 1956/8, 1956/9, 1956/13, 1956/14, 1956/18, 1956/22, 1957, 1960/2, 1961, 1963/7, 1963/8, 2006 a parcely KN-E č. 747, 749, 750/1, 750/2, 753/1, 758, 759/6, 760/1, 761/1, 761/2, 761/3, 761/4, 762/1, 764/3;
- v k. ú. **Starina nad Cirochou parcely evidované na LV č. 378** – parcely KN-E č. 1092/1, 2062;

Počet parciel: 60

Výmera: 2 031 241 m²

Finančné prostriedky na odkúpenie predmetných pozemkov boli rozpočtované v rámci prostriedkov Plánu obnovy a odolnosti – Komponent 5 a žiadalo sa o nich formou žiadosti o platbu adresovanú Odboru koordinácie implementácie Plánu obnovy a odolnosti.

2.11.4 Riadenie a manažment pracoviska

Riadenie pracoviska prebieha v súlade internými riadiacimi aktami. V roku 2023 došlo k úpravám štatútu S-NP Poloniny so sídlom v Stakčíne a to prostredníctvom Rozhodnutia ministra životného prostredia č. 52/2023 – 6.6. zo dňa 19.10.2023, ktorým bol vydaný dodatok č. 1 k Rozhodnutiu ministra životného prostredia č. 19/2022 – 1.11.1. zo dňa 17.3.2022.

Celkom bolo v roku 2023 vydaných 8 nových interných riadiacich aktov (smernice, príkazy riaditeľa, metodické pokyny):

2 príkazy riaditeľa:

1. Príkaz riaditeľa 01/2023 k správe majetku štátu (platí od 01.01.2023)
2. Príkaz riaditeľa 02/2023 na vykonanie riadnej inventarizácie zásob, peňažných prostriedkov v hotovosti, cenín, záväzkov a pohľadávok a rozdielu záväzkov a pohľadávok k 31.12.2023 (platí od 07.12.2023)

3 metodické pokyny:

1. Metodický pokyn k spôsobu číslovania žiadaniek na prepravu - vydanie B – platí od 01.04.2023 (MP-002-2022/NPPO/464/2022)
2. Metodický pokyn k spôsobu číslovania žiadaniek na prepravu - vydanie C – platí od 01.08.2023 (MP-002-2022/NPPO/464/2022)
3. Metodický pokyn k nakladaniu s darovaným majetkom - vydanie A - platí od 01.01.2023 (MP-001-2023 NPPO/482/2022)

3 interné smernice:

1. IS-007-2022 Smernica na predaj drevnej hmoty na OM - vydanie B– platí od 01.05.2023 (NPPO/310/2022)
2. IS-010-2022 Smernica na výdaj deputátneho palivového dreva pre vlastných zamestnancov na OM - vydanie B – platí od 14.09.2023 (NPPO/310/2022)
3. IS-12-2023 Smernica o úprave podmienok vykonávania práce z domu Správy Národného parku Poloniny so sídlom v Stakčíne - vydanie A – platí od 01.05.2023 (NPPO/208/2023)

Boli vypracované nové cenníky za prechodné ubytovanie v zariadeniach S-NP Poloniny a nové ponukové cenníky listnatých a ihličnatých sortimentov surového dreva.

S-NP Poloniny požiadala o vydanie nového určenia pre organizáciu podľa § 29 ods. 1 písm. c) a § 40 ods. 1 zákona 543/2002 Z. z.. Nové platné určenie pre S-NP Poloniny MŽP SR č. 13095/2023-6.3 zo dňa 19.10.2023 je platné do 31.12.2028. Toto určenie umožňuje S-NP Poloniny realizovať činnosti nevyhnutné na zabezpečenie starostlivosti o chránené územia a ich ochranné pásma, rovnako vykonávať starostlivosť o chránené druhy, vybrané druhy živočíchov a ich biotopy bez povolení a súhlasov potrebných podľa zákona o OPaK.

2.11.5 Vyhodnotenie plánu hlavných úloh za rok 2023 a vypracovanie plánu hlavných úloh na rok 2024

V rámci výkonu sa realizovala príprava podkladov k vyhodnocovaniu PHU za rok 2023 pre S-NP Poloniny a príprava plánu hlavných úloh na rok 2024.